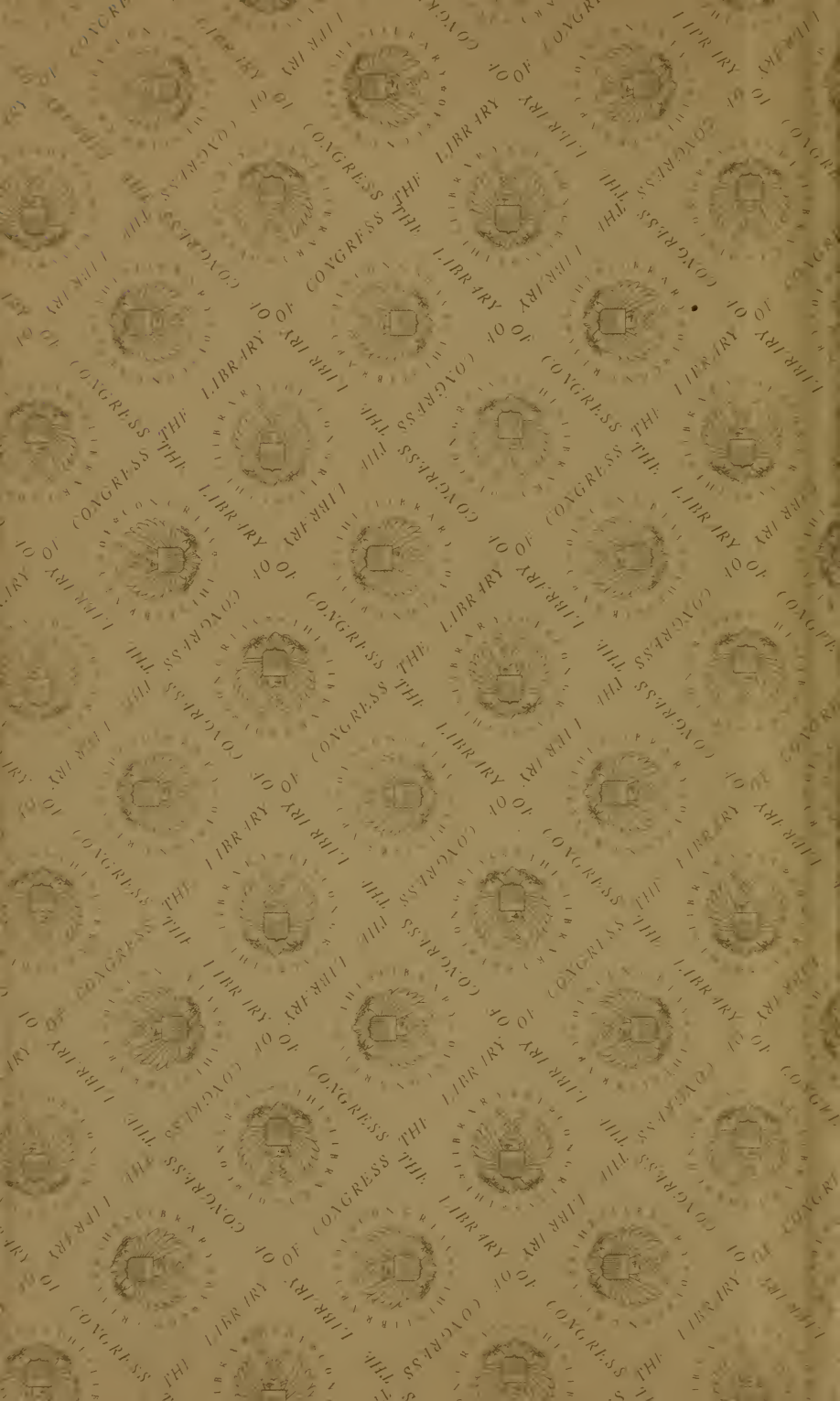

PR

1502

.C6

NARRATIVNCVLÆ

ANGLICE CONSCRIPTÆ.

DE PERGAMENIS
EXSCRIBEBAT NOTIS ILLUSTRABAT
ERVDITIS COPIAM

FACIEBAT

T. OSVALDVS COCKAYNE M.A. CANTAB.

VENALES APVD
IOHANNEM R. SMITH SOHO SQUARE

MDCCLXI.

ANGLO-SAXON. — NARRATIVNCVLÆ.

NARRATIVNCVLÆ

ANGLICE CONSCRIPTÆ.

DE PERGAMENIS
EXSCRIBEBAT NOTIS ILLUSTRABAT
ERVDITIS COPIAM

FACIEBAT

Handwritten
T. OSVALDVS COCKAYNE M.A. CANTAB.

Handwritten
c. 1874

VENALES APVD
IOHANNEM R. SMITH SOHO SQUARE

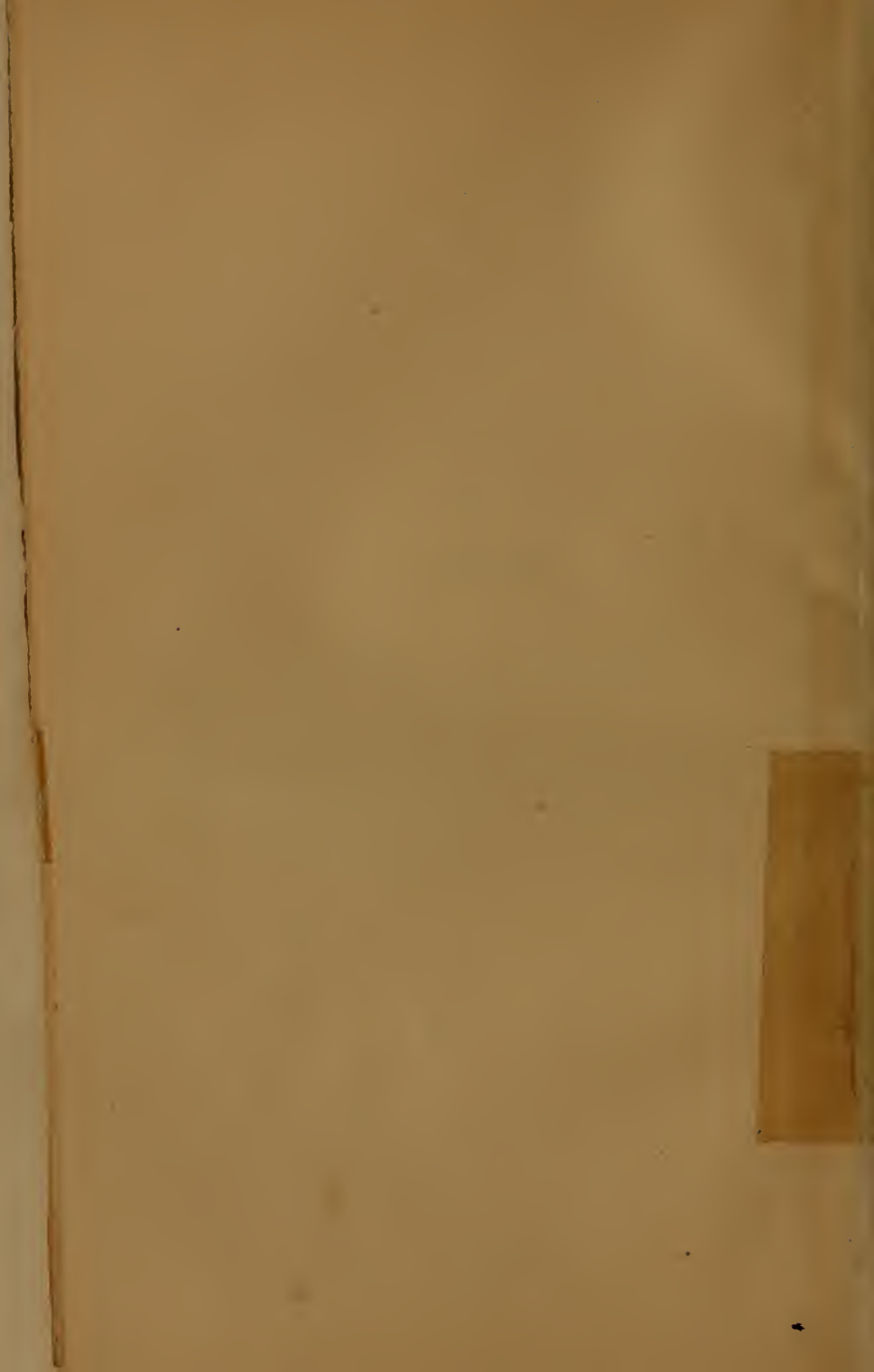
MDCCCLXI.

PR 1502
.C6

A. 100-20 Jan 17.

MONITVM.

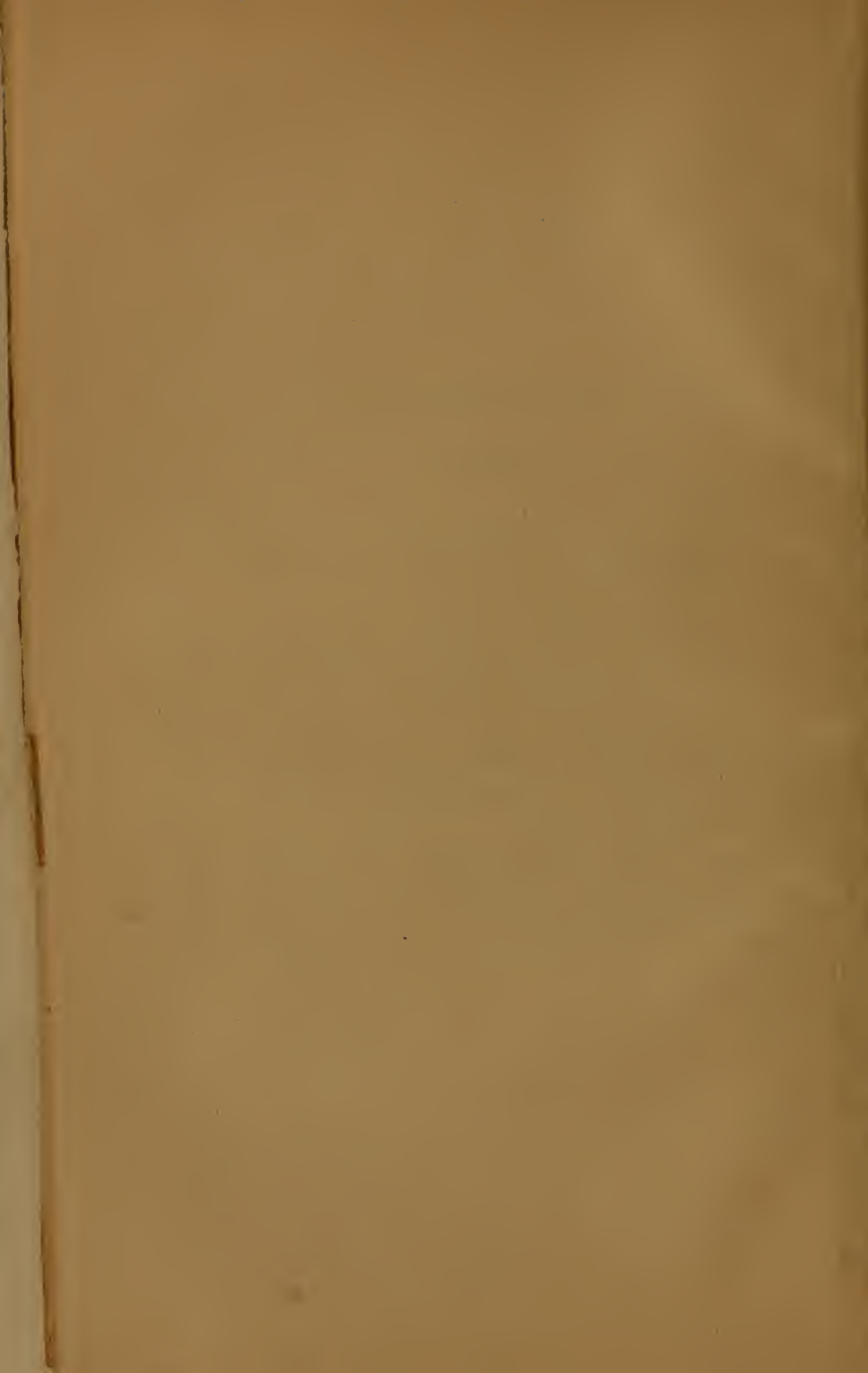
Impressarii iam versant libellum, cui titulus SEINTE MAR-
HARETE ꝑE MEIDEN ANT MARTYR; carmina duo Anglica
adhuc inedita comprehendet, quorum alterum rhythmo alliterativo
circa A.D. 1230, alterum seculo decimo quarto scriptum videtur.
Vtrumque ex hac vetustiore PASSIONE conversum.

IN HOC VOLVGINE

CONTINENTVR

Præfatio	pag. iiii
1. EPISTOLA ALEXANDRI AD MAGISTRVM SVVM ARISTOTELEM DE SITV INDIAE	1
2. DE REBVS IN ORIENTE MIRABILIBVS.	33
3. PASSIO SANCTÆ MARGARETÆ VIRGINIS	39 —
4. DE GENERATIONE HOMINVM EXCERPTVM	49
5. MAMBRES MAGICVS	50
6. Notæ in Epistolam Alexandri	67
7. Variæ Lectiones in Orientis Mirabilia	76
8. Notæ in Orientis Mirabilia	78
9. Notæ in Passionem Sc. Margaretæ	80 —
10. Notæ in Generationem Hominum	87
11. Notæ in MAMBRES MAGICVS	87

AD LECTOREM.

Libelli qui primum obtinet locum titulus e libris Latinis desumptus est. Secundo autem ipsum argumentum nomen subiecit. Vidi etiam in bibliotheca Collegii Div. IOHANNIS apud Cantab. librum manuscriptum sæculi, uti censeo, decimi quarti, cui titulus supra scriptus MIRABILIA ORIENTIS, quem cognationem aliquam cum hoc nostro habere excerpta aliquot demonstrabunt.

2 “India tera magna est bis habens estate[m] bis fruges coligunt in anno arbores habet foliis nudas et tante altitudinis vt vix possint sagittari fœcunda est hæc tera auro et elephantibus piper fert (?) hæc tera cinnamomum et calamum atque de herbis est loquendum.

5 Agrophagite homines sunt indiæ vnum oculum habentes in fronte habitatores iuxta flumen phison indiæ nunquam comedunt atque viuunt odore.

9 In tera libie sunt homines et vocantur lemnię nati sunt sine collo et capite habentes oculos in vtroque hamero os vero in pectore.

15 Apud Garamantes fons habetur in nocte feruet in die alget tam calidus est fons in nocte quod nunquam es

Folio 104. verso.

- [in] þe seo Ʒepýlde ƷleapnīƷ Ʒ ĵnýttrō nanīƷer
 [Ʒ]ultumer abæded ĵio laƷ þæƷ rihteƷ. hƷæþere
 ic polde þ þu mine dæde onƷeate. þa þu luƷaƷ
 þa þīnƷ þe unƷereƷene mīd þe ĵiond. þa ic in
 5 [in]die Ʒereah þuƷh monīƷreald Ʒerīn Ʒ þuƷh
 [mī]cle ꝑrecennīƷe mīd Ʒreca heƷiƷe þa ic þe
 [ƷīƷ]ie Ʒ cýþe. Ʒ æƷhƷýlc þara īƷ ĵƷýðe ĵýnderlice
 Ʒemýndum to habbanne aƷteƷi þæƷe ƷīƷan
 [þ]e ic hit ofeƷreah. Ne ƷelýƷde ic ænīƷer mon-
 10 neƷ ƷereƷenum ĵƷa Ʒela ƷundorlicƷa þīnƷa þ hit
 ĵƷa beon mīhte æƷ ic hit ƷelƷ minum eaƷum
 ne ƷeƷape. Seo eorðe īƷ to ƷundƷenne. hƷæt
 heo æƷeƷt ofþe ƷodƷa þīnƷa cenne. oððe eƷt
 þara ýfelƷa þe heo þæm ĵceapīƷendum īƷ æteored.
 15 Ðio īƷ cennende þa Ʒulcuþan Ʒ pecƷa oran Ʒ
 Ʒunderlice Ʒýhta þa þīnƷ eall þæm monnum
 þe hit Ʒereod Ʒ ĵceapīƷað ƷæƷon uneþe to Ʒe-
 Ʒitanne for þæƷe mīƷƷenlicnīƷe þara hīora.
 Āc þa ðīnƷ þe me nu in Ʒemýnd cumað æƷeƷt
 20 þa ic þe ƷƷite. þý læƷ on me mæƷe idel ĵpellunƷ

Folio 105.

- ofþe Ʒcondlic leaƷunƷ beon ƷeƷtæled. hƷæt
 þu eac ĵýlƷa conƷt þa Ʒecýnd mīneƷ modeƷ mec
 a Ʒepunelice healdon þ ƷemīƷce ĵoðer Ʒ rihteƷ.
 Ond ic ƷƷerlicor mīd Ʒorðum ƷæƷde þonne hie
 5 dædum Ʒedon ƷæƷun. Nu ic hƷæþƷe Ʒelýhte
 lyƷe þ þu þaƷ þīnƷ onƷete ĵƷa þu me ne tal[īƷe]
 orīht ƷelƷan Ʒ ƷecƷan be þæƷe mīcelnīƷe un[er]
 ƷerīnneƷ Ʒ comƷeƷ. Forðon ic ofeƷ ƷiƷete Ʒ pol-
 de þ hýƷa læƷ ƷæƷe ĵƷa ƷerīnƷulƷa. Ic ðæƷ
 10 þoncunƷe dō Ʒreca heƷiƷe Ʒ ĵƷýðoƷt þæm
 mæƷene þæƷe mƷuþe Ʒ þæm unforƷƷýþdum

urum peorode. Forþon on iefum þingum hie
 me mid þæron 7 on þæm earfeðum nō fram
 buzon. ac hie on þæne zehýlde mid me ā
 15 punedon ꝥ ic þæf nemned ealra kýninga
 kýning. þara peorðmýnta bliſra þu min ge
 leofa lafeop. Ond ic nu þar þing ƿrite to
 þe zemænelice 7 to olimphiade. minre
 meder 7 minum zefpuftrum forþon incef
 20 luſu ſceal beon ſomod zemæne 7 zif hit

Folio 105. verso.

[oþe]n bið þonne æteapeſt þu læfſon þonne ic
 ær to þe zelýfde. On þæm ærrum zefpu-
 tum þe ic þe ſende ic þe cýfde 7 zetacnode be
 [þ]ære aſpripunzupre ſunnan 7 monan 7 be tunzla
 5 . . . um 7 zefetenupum 7 be lýfte tacnungum.
 Sinzeall ne maƿon elcor beon buton mi-
 nre zemýnde ſpa zeendebýrdeð. 7 fore
 [ſt]ihtod. Ond nu þar nupan ſpel ic þe ealle in
 [ca]rtan aſprite. ðonne þu hie ræde þonne
 10 pite þu ꝥ hie ealle ſpýlce þæron. Sƿa þam
 zemýndum zedaſenode þinſ alexandref
 þe to ſenðanne. On maup þæm monþe
 peſſea ge kýning ðarum æt zande þære éa
 pe hine ofoſcpomon. 7 ofeupſýðdon 7 up þær
 15 in onpealð zeflozon eal hiſ lonðrice. Ond
 pe þær ſettan 7 zeendebýrdeðon ure ze-
 reſan þæm earfeodum 7 monezum cýnelicum
 peorðmýndum pe þæron zepelzode. On þæm
 ærron epiftole ic þe ꝥ ræzde 7 þý læf þæt
 20 eop geo ræzen monfealðlicor biþ onþuhte

Folio 106.

to ƿritanne. Ic þa pille ſpa bæton 7 þa ſeczon

þe nu ðær zepurðon. On iuliu monðe on þæ[m]
 ýtemertum ðazum þæg monðer pe cromon in in-
 die lond in fariacen þa rtope. Ond pe þa [mi]ð
 5 pundelicre hreðmijre porrum þone cýni[nz]
 oferecomon 7 oferiþýðdon. Ond pe ealle hir
 þeode on onpalð onfenzon. 7 þæm londe pe p[æ-]
 non monezum cýnelicum peolum zereorðode
 ac ic polde þ þu þa ðing onzæate þa ðe peorð[e]
 10 findon in zemýndum to habbanne. ærert ic þe
 rrite be þære unarimedlican menzeo hir
 peorðer. þæg ræg buton unarimedlican fe-
 þum. rihtene þurænd monna. 7 eahta hund
 eoredmanna ealle mid hepe zeatrum ze-
 15 zepede. 7 pe þa þær zenoman feoper hund
 elpenda. 7 on þam uran rtoðon zepærnode
 rýttan. 7 þa torraþ 7 þa rýlfaþ on him
 bæron þa elpendaþ þe ða byrnrizon onrto-
 ðan æfter þon pe ða cýnelican burh porreþ
 20 mid urum pærnum metdon. Ond hir healle

Folio 106. verso.

[7] cýnelican zefeto hir rceapredon þar pæ[r-]
 [o]n zýlbene columnan rriðe micle 7 trum[-]
 [l]ice 7 færtæ. ða pærnon unmetlice zneate
 he[ah]nijre upp. ðara ræg þe pe zepumdon
 5 [þ]æm zemete cccc. þa pazgaþ pærnon eac
 [zýl]ðne mid zýlðnum þelum anæzlede fin-
 [zre]þ þicce. Mid þý ic ða polde zeornlicor
 þinz zereon 7 furðor eode þa zereah ic
 [zýl]ðenne rinzeapð trumlicne 7 færtlic-
 10 [n]e. 7 þa trizo hir honzodon zeonð þa colum-
 nan. ða pundnode ic þæg rriðe. pærnon in þæm
 rinzeapðe zýlðenu leaþ 7 hir hon 7 hir pært-
 [m]aþ pærnon criftallum 7 rmarazduþ eac þ

15 ȝimcȳn mid þæm criȝtallum inȝemonȝ
 honȝode. Ðiȝ brȳðbunȝ ȝ hiȝ heahcleoȝan
 ealle ȝæron eorcnan ȝtanum unionibur
 ȝ carbunculiȝ þæm ȝimcȳnnum ȝriðarȝ
 ȝefrætȝode. Uton hie ȝæron elpend-
 banum ȝeorhte þa ȝæron punderlice
 20 f[aȝe] ȝ fæȝere ȝ cȳpȝeȝȝȝ ȝȳðe. ȝ lau-

Folio 115. ex alieno loco huc retracto.

. . ce hie utan ȝreþedon. ȝ ȝȳldne ȝȳþa
 hie uton ȝreþedon ȝ arnaþene ðar in ȝe-
 monȝ ȝtodon. ȝ arimedlicu ȝoldhoȝd
 þær ȝæron inne ȝ ute ȝ moniȝrealðlicu
 5 hie ȝæron ȝ miȝȝenlicȝa cȳnna. ȝ moniȝ[e]
 ȝatu ȝimmȝȝcu ȝ criȝtalliȝce ðȳȳnc-
 ȝatu. ȝ ȝȳldne ȝeȝȝȝȝ ðær ȝæron foȝð-
 boȝenne. ȝeldon ȝe þær æniȝ ȝeolfoȝ ȝun-
 don. Ðiðþan ic þa me hæȝðe þar þinȝ eal[le]
 10 be ȝeȝealdum. þa ȝilnode ic indeum inn-
 ȝearðe to ȝeȝeonne. ða be cȝom ic on
 caȝȝiam þ̅ lond mid ealle mine heȝȝe.
 þa ȝæȝ ðær ȝeo ȝæȝȝmbenenderȝe eorþe
 ðæȝ þeodlondeȝ. ȝ ic ȝȝiðe ȝundȝade þa ȝe-
 15 ȝæliȝneȝȝe þære eorðan ȝ ic ȝȝiðe ȝund-
 ȝade þa ȝeȝæliȝneȝȝe þære eorðan ȝ ic
 eȝne ȝeȝeonde in minum mode ȝeȝoȝn-
 licȝoȝ ða lond ȝceariȝean ȝolde. þa ȝæȝ-
 don uȝ ða biȝenȝean þæȝ londeȝ þæt
 20 ȝe uȝ ȝaȝniȝan ȝcoldon ȝið þa [ate-]

Folio 115. verso.

[I]ice cȳnd næðȝena ȝ hȝȝȝȝȝ ȝilðeoȝa þȳ.
 . . onða becȝomon. þæȝa mæneȝo in ðiȝȝum
 ðunum ȝ ðenum ȝ on ȝudum ȝ on ȝeldum earðiȝeað

7 in 7tan holum hie 7elfe di7liað. Ac hræþre
 5 [m]a ic polde þæm fræcnan wege 7 7iðfatum
 foeran. ðonne þæm 7ehýlðrum wezum to ðon
 [þ þ]one fleonðon. worrum. of þæm wefeohhte. þ
 [ic] hine 7emette ær he on þa we7tenu midðan-
 weardes wefluze. Ic me ða mid 7enom. cc.
 10 labweora. 7 eac. l. þe ða 7enran we7ar cuðan
 þara 7iðfato. ða we7de we in awurtes monþe
 þurh þa weallendan 7onð. 7 þurh þa wæðlan
 7tope wætres. 7 ælcere wætan. 7 ic mede
 wehet þæm ur cuplice weælðdon þurh þa
 15 uncuðan land. indie 7 mec polde mid mi-
 ne heruze on 7unð weælðdon. in watriacen
 þ lonð 7 7wiðarf ic wlnade þ hie me weælð-
 don to þam dioglum 7oðweþwýrhtum.
 ða þonne wunðerlice of 7unnan weoro-
 20 cýnne 7 of hir leafum 7 of hir flýre. þær

Folio 116.

weores 7wunnon 7 7wa eac to 7oðe webbe
 wæron 7 worhtan. ac hie þa lonðliode tiolode
 ma urra weonda wllan to wefræmmanne
 þonne urne. worþonþe hie úr weælðdon
 5 þurh þa lonð þe þa unarefneðlican cýn næð-
 wena 7 hwiwra wildeora in wæron. ða onweat
 ic wefa 7 wefeah of ðæle þ me þa earfeðu
 becroman : For þon ic ær worlet 7 ne 7ý[m-]
 ðe þara nýtelcra wefeahra minra wreon[ða]
 10 7 þara monna þe me þ lozon þ ic þæm wezum
 we7de : ða bebeað ic minum weznum 7 hie
 het þ hie mid heora wæpnum we7eden. 7
 mid þý heruze worðwe7don. 7 hie eac 7wýlce
 þ min weoroð 7 þa mine weznar 7 eal min her
 15 7oldes 7 eorcnan 7tane þ hie weherzad. 7 we-

numen hæfðon micel zemet mid him pæzton
 7 læddon. for þon hie pendon 7 onðnedon
 zif hie hit behindon forleton þ̅ hiora fýnd
 hit þonne deazolllice zenomon 7 oupez
 20 aleddon. Ond efne fýrðe þa mine þeznar

Folio 116. verso.

[ɟ] min peorod pæf zepelzod þ̅ hie unede
 [e]alle þa býrðene þæf zoldey mid him abe-
 [n]an 7 alæðan meah-ton. Spelce eac heora
 pæpena noht lýtel býrðen pæf for þon
 5 eal heora pæpenu hæra minra þezna. 7
 ealles minef peoredes 7 herizef ic hie mid
 [z]ýlðenum þelum bepýncean. Ond eall
 [m]in peorod pæf on þa zelcnefze tungles
 [o]ððe lizite for þæne micelnifze þæf zoldey
 10 [h]it fcan 7 bephce. foran fpa ýmb me
 [u]ton mid þrýmme 7 herebeacen 7 feznaf
 beforan me læddon. Ond fpa micel pun-
 dor 7 pæfenfien pæf minef peoredes on
 fæzerunifze ofen ealle ofne þeodkýningaf
 15 þe in midðanzeafde pæfon : ða fceafede
 ic feolfa 7 zefeah mine zefælinefze 7 min
 puldor 7 þa ffromunifze minne iuzuðe
 7 zefælizunifze minef lifef þa pæf ic hpæt
 hpuzo in zefean in minum mode aha-
 20 fen. ac fpa hit ofz zefæleð on þæm

Folio 117.

felnan þingum 7 on þæm zefundrum þæt
 feo pýrd 7 fio hiof hie ofton cyrneð. 7
 on ofen hpor fe[n]ð. þa zelomp uf þæt pe
 purdon earfoðlice mid þunfze zefpenc-
 5 te 7 zepæcte. ðone þunfz pe þonne ear-

foðlice abæron 7 aræfnodon. þa pæf haten
 gefereuf min þegn. funde þa pæter man[1ɣ]um
 holan ɣtane 7 þa mid ane helme hloð hi[ɛ]
 7 me to brohte. 7 he ɣylfa þurɣti pæf ɣe
 10 min þegn. 7 hræþne he ɣriðor minef feoref
 7 ɣejýnto ɣilnade þonne hiɣ ɣelfef. þa he
 þa þ pæter me to brohte ɣpa ic ær ɣæzðe
 þa het ic min feorod 7 ealle mine duɣuþe
 to-ɣomne. 7 hit þa beforan heora ealpa
 15 onɣýne neðer azeat. þý læf ic ðruncce
 7 þone minne þegn þɣɣɣte 7 minne here
 7 (*rasura*) ealne þe mid me pæf. Ond ic þa
 beforan him eallum hereþe geferef
 ðæde þæf minef þegnef. 7 hine befora[n]
 20 hiora ealpa onɣione mid ðeorpeoriðum

Folio 117. verso.

ɣýfum ɣezeafeþe for ðære ðæde. Ond þa
 mid þý þe þ min feorod ɣehýrteþ 7 ɣertilleþ pæf
 þa feorðon þe forð þý ɣeɣe þe þe ær onɣunnon.
 ða næf long to þon in þæm ɣeftenne þ þe to ɣu[m-]
 5 þe eá cƿoman on þære eá ofne ɣtod hreod
 7 ɣin tpeor 7 abief þ tpeorcýn unɣemecliepe
 ɣrýto 7 micelnýɣe þý clýfe peox 7 ɣriðode.
 [þ]a þe to þære eá cƿoman. ða het ic for ðæm
 [un]apefnedlican þurɣte þe meɣelfum ɣetenɣe
 10 pæf 7 eac eallum minum heruɣe 7 þæm nýtenum
 þe uf mid pæron mine fýrð neɣtan 7 ɣician
 mid þý þe ða ɣepicod hæfðon ða ɣolde ic minne
 þurɣt lehtan 7 celan. þa ic þ pæter beɣzðe
 ða pæf hit biteþne 7 ɣrumpe to ðrincanne
 15 þonne ic æfne æniɣ oðer beɣzðe. 7 noþþer
 ne hit ɣe mon ðrincan meahthe ne hiɣ æniɣ
 neát onbitan ne meahthe. þa pæf ic ɣriðe

on minum mode zenerped for ðæm dumbum
 [u]ýtenum. for þon ic rihte þ̅ men ýfelicor
 20 meahton þone þurht arefnan þonne þa

Folio 118.

nietenu. p̅æj þæra feðerfota nietena mi-
 cel mænigeo mid me. 7 micel mænigeo el-
 penda þa þe zold p̅ægon 7 læddon. unzeimet-
 licre micelnijre. ðurhend 7 tra þurenda hor-
 5 ja 7 cccc. buton þæm eorþeda. 7 xx. þurjen[ða]
 feþena. þonne p̅æj þriðde healþ þurhend mula
 ðe þa jeamaþ p̅ægon. 7 xxx. þurenda eal
 farena 7 oxna þa ðe hræte bæron tra þu-
 renda olþenda. 7 7 hund hriðþra þara þe mon
 10 ðæzhpamlice to mete dýðe. p̅æj unrim
 zetæl eac þon on horþum 7 on mulum 7 on
 olþendum 7 on elþendum unzeimetlice
 mænigeo uþ æfter þende. ealle þa p̅æron
 mid unarefnedlice þurhte zepþencte
 15 7 zepæcte. ða men þonne hþilum hie
 ipen zeloman liccodaþ hþilum hie ele
 býrþdon 7 on þon þone zrimman þurht
 celbon. Sume men ðonne of hiora jco-
 me þa p̅ætan for þæm nýðe þiþdon. Seo
 20 riþe p̅æj þa mine on tra healþa unefþe

Folio 118. verso.

æreþ be minre jeolþre midþearþe [þanne mi-]
 [n]eþ peorodeþ. Þet ic þa ælcne mon hine
 mid hij p̅æpnum zezepþan 7 faran forð 7 þæt
 eac farþlice beþeað ðæt þe mon þe ne p̅æþe
 5 [mi]ð hij p̅æpnum æfter fýrþriþon zezepþeð. þæt
 [h]ine mon jcolde mid p̅æpnum acþellan. ða
 [p]undþeðon hie jriðe for hþon hie þa heþiþ-

[u]eƿre 7 micelmƿre ðara ƿærna in ƿra miclum
 þurhte beƿan ƿcolbon. þær næniȝ feond
 10 ne æteorðe. Ac ic ƿurte hræþne ꝥ ure for
 7 ƿiðfæc ƿær þurh þa lond 7 ƿtope. þe miȝren-
 licra cýnna earðunȝ in ƿær. næðrena 7 ƿur-
 ra ƿildeora. Ond ƿe ðe þær lonðer unȝlea-
 15 ƿe 7 unƿre ƿæron. þur ic ðonne ƿemninga
 hƿelc earfeðo on becƿome. Ferðon ƿe
 þa forð be þære eā ofne. ða ƿær geo ea[h-]
 toðe tid ðæȝer. þa cƿoman ƿe to ƿunre
 býniȝ. geo burh ƿær on miðre þære eā in
 anum eȝlonðe ȝetimbred. ƿær geo burh
 20 mið þý hreode 7 tneop cýnne. þe on þære

Folio 119.

ea ofne ƿeox 7 ƿe ær bi[ƿr]iton 7 ƿæȝdon aȝe[tt]
 7 ȝeƿorht. ða ȝeƿaron ƿe in þære býniȝ 7 on
 ȝeaton menniȝce men fea healƿ nacode ea[ri-]
 diȝende. ða hie þa úȝ ȝeƿaron hie ƿelƿe for[a]
 5 in heora huȝum ðeaȝollice hie miþan. ða ƿ[il-]
 nade ic þara monna onȝýne to ȝeƿeonne.
 ꝥ hie úȝ feȝe ƿæter 7 ƿƿete ȝetæhton. Mid
 þý ƿe ða lonȝe biðon 7 úȝ næniȝ mon to ƿolbe
 þa het ic fea ƿtæla ƿenðan in þa burh in-
 10 nan to þon ȝiȝ hie hiepa ƿillum úȝ to nolðon
 ꝥ hie for þæm eȝe þær ȝeƿeohter neðe ƿcol-
 bon. ða ƿæron hie þý ƿƿýðon aƿýrhte 7 hie
 ƿaȝton hýððan. þa het ic .cc. minra þeȝna
 of ȝneca heȝiȝe leohtum ƿæruum hie
 15 ȝeȝýrpan. 7 hie on ƿunðe to þære býniȝ
 foron 7 ƿƿumman ofeȝ. æfteȝ þære eā
 to þæm eȝlande þa hie ða hæfdon feorðan
 ðæl þære eā ȝeȝƿummen. ða becƿom
 ƿum onȝriȝlic ƿiȝe on hie. ꝥ ƿær þonne

20 meþa menzeo on onþione maran 7 un-

Folio 119. verso.

- [hý]rlicran þonne ða elpenðar in ðone 7r[uind]
 þæne ea 7 betpeoh ða ýða þær pætereþ þa
 men beþencte 7 mid heora muðe hie 7l[u-]
 [z]on 7 bloð 7oðon 7 hie ealle 7pa fornamon.
 5 [7] ure næniȝ riȝte hrær hiora æni crom.
 ða pær ic 7riðe ýrre þæm minum labþeo-
 rum. þa ur on 7rýlce fpecennuȝa zelæð-
 don het hiepa ða beȝcuþan in þa eá. l. 7 c.
 7 7ona þær ðe hie inne pæron 7pa pæron
 10 þa nicoraȝ zeapre tobrudon hie 7pa
 hie þa oðre ær ðýdon. 7 7pa þicce hie in
 þæne ea apeollon 7pa æmettan ðam
 cnaȝ. 7 7rýlc unrum heora pær. þa het
 ic blapan mine býman 7 þa fýrð fapan.
 15 þa hit ða pær 7io endleȝte eȝð dæȝer
 7 pe forð ferðon. ða zeȝaron pe men
 æfter þæne eá feran. hæfðon of þæm
 hreode 7 of þæm treop cýnne þe in ðæ-
 ne eá ofre 7toðon on 7cipriȝan ze-
 20 porht þ̅ hie on uran 7æton. þa men

Folio 120.

- mid þý pe æfter ferȝcum pætre hie fru-
 non. þa onȝpanedon hie ur 7 7ædon hrær
 pe hit fundan mehton in hiora zereorðe
 7 cþædon þ̅ pe fundon 7umne 7riþe mice[l-]
 5 ne mere in þæm pæne ferȝc pæter 7 7rete
 zenoz. 7 þ̅ pe zenoz raðe to þæm becroma[n]
 7iȝ pe zeorriþulle pæron 7 þa for þæm þin-
 zum 7pa monuȝna zeȝpencnuȝa þ̅ pe ealle
 þa niht ferðon mid þurȝte zeþæcte

- 10 7 mid uwa pærna býrþenum 7riðe 7errenc-
te. 7 ofeþ ealle þa niht ðe we ferdon þ̅ u7
7ýmle leon 7 beþan 7 tigrur 7 þarbu7 7 pul-
fa7 [7] ure ehtan. 7 we þæm 7ið7odon. þa ðý
æ77an dæ7e ða hit pæ7 7eo eahtoðe
- 15 tid dæ7e7. þa c7omon we to þæm me7e
ðe u7 mon æ7 7o7e7æbe. þa pæ7 he eall
mid 7udu be7eaxen mile þ7æbo. pæ7
hpæþ7e 7e7 to ðæm pæ77e. ða pæ7 ic 7e-
7eonde þæ7 77etan pæ77e7 7 þæ7 7e77e-
20 an 7 þa 7ona minne þu77e æ7e7e 7elehte
13. Addidi 7.

Folio 120. verso.

- [7 þ]a eal min 7eo7eð. ða het ic pæ77i7en
[7]ona ure ho77 7 ure ni7eno eall pæ7on
hie 7riðe mid þu77e 7o7numene. ða het
[1]c 7ioððan 7ona þa 7ý7ð 7ic7an. pæ7 7eo 7ic-
5 77o7 ða on len7o .xx. e7 7u7lon7a lon7. 7
77a eac in þ7æbo. 7ioðþan hie þa 7e7i-
codb hæ7don þa het ic ceo77an ða beap7a7
[7] þone 7udu 7ýllan þ̅ monnum pæ7e þý eþ-
7e to þæm pæ7e77e7e to 7an7anne.
- 10 7 to þæm me7e þe we bi7e7icodb hæ7don.
þa het ic ða 7e7amm7an eall þa ure ho77
7 ni7enu 7 elpenða7 7 hie het 7eþ7un7an
on middum þæm 77um 7ic7um. 7 be77iþ þæm
7e7elðum. þý læ7 hio7a æni7 tolo7e[n]
- 15 7u7e. 7o7 þon ú7 pæ7 uncuð hpæt u7 on
nihtlicum 7ý77e 7e7æ7e. 7 þa het
ic eac of þæm 7uðo þe þæ7 7e7ýlled pæ7
þ̅ mon 7ý7 onæ7e. 7io 7ý7ð þe mid me
pæ7 þa ðidon hie 77a. 7 þa ðæ7 onæ7don
20 þu7e7ð 7ý7a 7 eac 77 hund. 7o7 þon

Folio 121.

- ic [penð]e ȝif uȝ on niht uncuðer hƿæt on
becrome þ̅ pe hæfðon æt þæm fýre leoh [τ]
ȝ fullaȝte. þa pe þara fýra hæfðon onæ-
led ȝra fela ȝra uȝ þa ðuhte. þa bleop
5 man mine býman ȝ ic mete þiȝðe ȝ eall
min fýrð ȝra dýðe. ƿæf hit þa an tid to
æfener. ȝ þa het ic onbæƿnan ðara ȝyl-
denra leohƿato þe ic mid me hæfðe
τpa þuƿenðo. þa to foran monan upȝon-
10 ȝe þa cƿomon þær ȝcƿorƿioneȝ þ̅ ƿýrncýn
ȝra hie ær ȝepunelice ƿæron þæf ƿæter-
ȝcieƿer. ƿæf þæra ƿýrma micel mæneȝeo
ȝ heora ƿæf unȝum ȝ hie ƿriðe on þa ure ƿic
onetton ȝ in þa feollon. ða æfter þon cƿo-
15 man þær hoƿneðe næðran caȝaȝtiȝ þ̅
næðercýn. þa ƿæron ealle miȝenliceȝ
hiƿer. For þon hie ƿæron ȝume reode ȝu-
me blace ȝume hƿite. ȝumum þonne
ȝcman þa ȝcilla ȝ lixtan ȝƿýlce hie
20 ƿæron ȝýldene. þonne mon on locode

Folio 121. verso.

- þ̅ lonð hleoðraðe for þara ƿýrma
[hri]ȝtelunȝe. ȝ uȝ eac noht lýtel eȝe fƿom
[hí]m ƿæf. ac pe þa mid ȝcýlðum uȝ ȝcýlðan ȝ eac
mid lonȝceafum ȝƿerum hie ȝloȝan ȝ cƿeal-
5 don moniȝe eac in fýre forbuȝnon. þaȝ
ðinȝ pe þuȝ dnuȝon þ̅ pe ȝra ƿið þam ƿýrnum
f[eo]htan ȝ punnan huȝu τpa tida þære nihte.
[ȝ]oðþan hie þa ƿýrmaȝ hæfðon onðnuncen þæf
ƿætreȝ þa ȝeriton hie þonon. ȝ ure none ehton.
10 ða ƿæf ȝeo þriððe tid þære nihte þa ƿolde
pe uȝ ȝereretan þa cƿoman þær næðran eƿt

- punderlicran þonne ða oþre þæron 7 ege-
 licran. þa hæfdon tu hæfdo 7 eac 7ume hæf-
 don þreo. þæron hie punderlicre micelnijre.
 15 þæron hie 7pa 7neate 7pa columnan 7e eac
 7ume uphýrnan 7 7rýttan croman þa
 7ýrmar of þæm neah dunum. 7 7crafum þi-
 der to þon þ hie þ þæter drincan poldon.
 Eodon þa 7ýrmar 7 7cluncon punderlice
 20 þæron him þa breort up 7epende 7 on ðæm

Folio 122.

- b[ac] 7eeodon. 7 a 7pa hie hit 7eforan 7elice
 mid þæm 7cillum 7elice mid ðe muþe ða eorðan
 7lhton 7 tæron. hæfdon hie þa 7ýrmar þrie
 7h[τ]te tunzan 7 þonne hie eðedon þonne
 5 eode him of þý muðe mid þý oroðe 7pýlce býr-
 nende þecelle. þæ7 þæra 7ýrma oroð 7 eþunz
 7píðe deaðberende 7 æterne 7 for hiora þæm
 polberendan oroðe monize men 7pultan.
 píð þi77um 7ýrnum pe 7uhton lenz þonne ane
 10 tide þære nihte. 7 hie þa 7ýrmar acpealðon
 .xxx. tíz monna þære 7ýrde. 7 minra azen-
 na þezna xx. ða bæd ic þa 7ýrde hpæþre
 þ hie hæfdon 7oð ellen þara þinza þe u7 on
 becromon 7pa monizna 7epencnija 7 ear-
 15 feðo. þa hit þæ7 7eo 7ifte tid þære nihte.
 þa mýnton pe u7 7epertan. ac þa 7croman
 þær hrite leðn in feapra 7elicnija 7pa
 micle 7 hie ealle 7píðe 7rýmetende ferdon.
 Mid þý ða leon þýder croman þa nærdon hie
 20 7ona on u7 7 pe u7 píð him 7celdan þæ7 ðe pe

Folio 122. verso.

[mih]ton 7 u7 þæ7 7pælc 7epencnija 7 7[pe]lc ear-
 [f]eðo mid deorum becýmen in þære 7peartan

niht 7 in þære þýrtan. Spelce eac laforaþ
 þær croman unmaethlice micelnýre 7 monig
 5 [o]þer pildeor 7 eac tizun uþ on þære nihte
 [7 b]ara biȝodon. Spelce þær eac croman
 [h]reafemýr. þa þæron in culefrena zelic-
 [n]eýre ſpa micle. 7 þa on ure ondrlican ſper-
 don 7 úr pulledon. hæfdon hie eac þa hreafe
 10 [m]ýr teð in monna zelicneýre. 7 hie mid þæm
 þa men punðodon 7 tæron. Eac ðæm oþrum
 biȝum 7 ȝerencnirum þe uþ on becromon
 þa crom ſemninga ſpíðe micel deor ſum
 [m]are þonne þara oðra æniȝ. hæfde þ̅ deor
 15 þr[1]e horraþ on foran heafde 7 mid þæm
 hornum þæf ezelice ȝeþærnod. þ̅ deor
 indeor hatað. denteȝ týrannum.
 hæfde þ̅ deor horre zelic heafod. 7 þæf
 blæceȝ heoreȝ. ðir deor mid þý ðe hit þæf
 20 þætrey ondronc þa beheold hit þa ure
 picſtope. 7 þa ſemninga on uþ 7 on ure

Folio 107.

picſtope næfde. Ne hit for þæm brýn[e]
 pandode þæf hatan leȝeȝ 7 fýreȝ þe him þæf
 onȝean ac hit ofeþ eall roð 7 eode. Míð þý
 ic þa ȝetpýmede þ̅ mæȝen. ȝneca heriȝeȝ
 5 7 pe uþ píd him ſcýlðan roldon þa hit ofſloh
 ſona minra þeȝna .xxvi. ane nære 7 .lii.
 hit ofeþræð. 7 hie to loman ȝerenode þæt
 hie mec æniȝne note nýtte beon [ne]
 meahton. 7 pe hit þa unfofte mid ſeþæ-
 10 lum 7 eac mid longſceafum ſperum of-
 ſcotadon 7 hit ofſlogon 7 acpæledon
 þa hit þæf foran to uhteȝ. þa æteorðe
 þar polberende lýft hriteȝ hiofeȝ 7

eac miſſenliceſ. ƿæſ hio on hrinſſiſan
 15 ƿaſ. ⁊ moniſe men ƿor heora þæm ƿol-
 berendan ſtence ſpultan. mid þare ƿol-
 beorendan lſſte þe þær ſpelt æteorþe
 þa ðær cƿoman eac indſſce mſſ in þa
 ƿſſ in ƿoxa ſelicniſſe [ac ma]ſna heora
 20 micle ða þonne ure ſeþeſſotnietenū
 8. note nſſte *delendum alterum.*

Folio 107. verso.

etan ⁊ ƿundedon ⁊ moniſe ƿor hiora
 ƿundum ſpultan. þara monna hit þon-
 ne ælc ſedriſþe þeah hie heora hſelc-
 ne ſepundodan. ða hit ƿæſ to ƿoran
 5 dæſeſ þa cƿoman þær þa ƿuſelar. nocti-
 coraceſ. hatton. ƿæron in ƿealhhafo-
 ceſ ſelicneſſe. ƿæron hie þa ƿuſelar
 [ſ]ſſneſ hioſeſ. ⁊ him ƿæron þa nebb ⁊ þa
 [c]lea ealle blace. þa ƿuſlar ſbſæton
 10 eallne þone oſeſ þær meſeſ. ⁊ þa ƿuſlar
 uſ næniſe laðe ne ſſle ne ƿæron. ac
 hie þa ſepunelican ƿiſar þe in þæm meſe
 ƿæron mid hiora cleam uptuſon ⁊ þa
 tæron. ða ƿuſlar þa ƿe hie ne onpeſ
 15 ƿleſdon ne him lað dſdon. ac hi himſel-
 ſe eſt ſepiton þonon. þa hit ða on
 morſenðæſ ƿæſ ða het ic ealle mine
 laðþeoraſ þe mec on ſpelt earſeðo ſe-
 læddon het hie þa ſebindan ⁊ him þa
 20 ban ⁊ ſconcan ƿorbſecan. ðæt hie

Folio 108.

on niht ƿæron ƿrom þæm ƿſſmum aſo-
 zone. þe þ ƿæteſ ſohton ⁊ ic him het

eac þa honða ofaheapan. ꝥ hie be ze-
 pýrhtum þej pitej pite ðruzon. þe hie
 5 ær hiora þoncej uꝛ onzelæddon 7 Ʒ[e-]
 bꝛohton. Ðet ða blapan mine býman
 7 þa fýrð fapan forð þý peze þe pe ær on-
 zunnan hæfðon. foran pe ða þurh ða fært-
 lond. 7 þurh þa unzeferenlican eorþan.
 10 þa pæj þær eft Ʒejomnad micel fýrð. m[e-]
 ðiŷcra monna 7 þæra elpeorðizna þe
 ða lond budon. 7 pe þa rið þæm Ʒefuhton.
 Mid þý pe þa uꝛ eft onzeaton maran ze-
 feoht topeard 7 mare Ʒerinn. ða forleto[n]
 15 pe þa fꝛecnan peƷaj 7 Ƴiðfæto 7 þa ðæm Ƴel-
 nan pe feꝛdon. Ond Ƴpa mid mi-
 ne peꝛode on Ƴunðe in patꝛiacen ꝥ lond
 pe becpoman mid Ʒolde 7 ofꝛum pæolum
 Ƴꝛiðe ƷepelƷode 7 hie uꝛ þær Ƴne[onð-]
 20 hce 7 luŷlice onfenzon. mid þý pe þa

Folio 108. verso.

eft of þæm londe foron of patꝛia-
 cen. ða becpoman pe on þa londƷemæro
 [m]edo 7 peꝛra. þa pe ðær eft edniopunƷa
 [h]æfðon micel Ʒefeoht. 7 xx. ðaƷa ic
 5 þær mid minne fýrðe rið him ꝛicode
 Ƴioðþan pe þa þonon feꝛdon þa pæj hit
 [i]n Ʒeoꝛon nihta fæce. ꝥ pe to þæm londe
 7 to þære Ƴtope becpoman. þær poꝛruꝛ
 Ƴe cýning mid hij fýrðe ꝛicode. 7 he Ƴꝛiðe
 10 þæj lonðej færtenum tꝛupode þonne
 hij Ʒefeohte 7 Ʒerinne. þa Ƴilnade he ꝥ
 he me cuðe 7 mine þeƷnaꝛ. þa he þæj Ƴꝛæ-
 zen 7 axꝛode fꝛom þæm feꝛendum minꝛa
 ꝛiƷtoꝛa. þa pæj ꝥ me Ʒeꝛæð ꝥ he Ƴilnade

15 me. to cunenne 7 min period. Ða alēde ic
 minne þýne zýrýlan 7 me mid uncuþe
 hræzle 7 mid lýþerlice zepelan me ze-
 zereþe. ƿpelce ic ƿæne hƿelc folclíc
 mon 7 me ƿæne mete 7 ƿineƿ þearƿ þa
 [*Hæc habet pagina versus undeviginti.*]

Folio 109.

ic ƿæƿ in þæm ƿicum ƿorþneƿ ƿƿa ic æƿ iæþe
 Ða ƿona ƿƿa he me þæƿ zeahƿode 7 him mon
 iæzþe þ̅ þæƿ mon cýmen ƿæƿ of alexandneƿ
 heƿepicum. þa het he me ƿona to him læþan.
 5 Mid þý ic þa ƿæƿ to him zelæþeþ þa ƿræz[n]
 he me 7 ahƿode hƿæt alexandneƿ ƿe cýningz
 ðýþe 7 hulíc mon he ƿæne 7 in hƿýlceƿe ýlþo.
 Ða býrþrode ic hine mid minum onþƿarum
 7 him iæþe þ̅ he ƿonealþoþ ƿæne 7 to þæƿ ealþ
 10 ƿæne þ̅ he ne mihte elcor zepearnizan
 buton æt ƿýre 7 æt zleþum. þa ƿæƿ he
 ƿona ƿriþe zleþ 7 zepreonde þara minra
 onþƿaro 7 ƿorþa. ƿor þon ic him iæþe þ̅
 he ƿƿa ƿonealþoþ ƿæne. 7 Ða cƿæþ he eac
 15 hu mæz he la æniže zepinne ƿiþ me ƿƿo-
 ƿan ƿƿa ƿonealþoþ mon. ƿor þon ic eom
 meƿelƿ zeonz 7 hƿæt. þa he Ða zepornlicor
 me ƿræzn be hiƿ þingum. Ða iæþe ic þ̅ ic hiƿ
 þingza ƿeola ne cuþe 7 hine ƿelþon zepa-
 20 ƿe ðone cýningz. ƿor þon þe ic ƿæne hiƿ

Folio 109. verso.

[þ]ezneƿ mon 7 hiƿ ceapeƿ heorþe 7 ƿæne hiƿ
 eohbiženza. þa he Ðaƿ ƿorþ zehýrþe
 Ða ƿealde he me an zepnít 7 ænne epiz-
 tolan. 7 me bæþ þ̅ ic hine alexandne þæm

- 5 [k]ýninze azeafe 7 me eac meðe zehe-
 zif ic hit him azýfan polde. 7 ic him ze-
 het þ ic 7pa ðón polde 7pa he me bæð.
 [7p]a ic ða þonon zepiten pæf 7 eft crom
 to minum hepericum. þa æzþer ze æp
 10 ðon þe ic þ zepjut næððe ze eac æfter
 þon. þ ic pæf 7píðe mið hleahtre on-
 7cýreð. ðaf þinꝥ ic for þon þe recze
 maꝥu7er. 7 olimpiade minre meder
 7 minum zep7ur7num. þ ze zehýrdon
 15 7 onzeaton þa ofepihýzðlican zebý7u-
 77zneyre þæf elneopðzan kýninzer.
 Þæfð ic þa þæf kýninzer píc 7 hij pæf-
 tenu zepceapod þe he mið hij fýrðe
 inze7anen hæfðe. ða 7ona on mo7z-
 20 ne þæf ða eode por7u7 7e kýninꝥ

Folio 110.

- me on honð mið ealle hij ferðe 7 ðuzoþe
 þa he hæfðe onzieten þ he píð me ze-
 7pinnan ne meahce. Ond of þæm feonð-
 7cipe þe u7 æp betreonum pæf þ he 7eoð-
 5 þan pæf me fpeonð 7 eallum 7peca he7u-
 ze 7 min zepera 7 zepýlcea. 7 ic him ða
 eft hij 7uce azeaf 7 þa ðære unpendan
 ape þæf 7uce7 þe he him7eolfa næm7er
 7uce7 ne pende. þ he ða me eall hij zold
 10 honð æteopðe. 7 he þa æzþer ze mec ze
 eac eall min 7epoð mið zolde zepelzode.
 7 herculij zelicneyre 7 lib7u ðana tpezea
 zoda he buta of zolde zezeat 7 zepo7-
 hte 7 hie butu a7ette in þæm ea7ðæle
 15 miððan7earðer : ða polde ic 7itan hpæ-
 þer ða zelicny7a pæron zezotene eal-

le ꝥpa he ꝥæde. het hie þa þurhborian.
 þa þænon hie buta of zolde zegotene
 ða het ic. eft þa ðýrnelo þe hioþa mon þon[ne]
 20 cunnode mid zolde þorþýrcean ꝥ aꝥýllen

Folio 110. verso.

[ꝥ ea]c þa ðæm zodum bæm onꝥæzðniꝥe on-
 [ꝥ]æczan. þa þeridon þe þorð ꝥ polðan ma
 pundeplicþa þinza zereon ꝥ ꝥceapian ꝥ
 mæplicþa. ac þa ne zeparon þe ꝥpa ꝥpa
 5 [ꝥ]e þa zepferidon noht elles buton þa þer-
 tan þelðar ꝥ ruðu ꝥ ðuna be þæm zarꝥec-
 ze. ða þænon monnum unzepferde þor
 pilðeorum ꝥ þýrnum. þa þerde ic hpæþþe
 be þæm ꝥæ to þon þ ꝥ ic polde cunnian mea-
 10 hte ic ealne midðanzeaþð ýþferan
 ꝥpa zarꝥecz belizeð: Ac þa ꝥæzðon me
 þa lonðbiꝥenþan þ ꝥe ꝥæ þære to þon
 þioþþe ꝥ ꝥe zarꝥecz eall. þ hine næniꝥ
 mon mid ꝥcipe zepferan ne meahte.
 15 Onð ic þa ða þýnþþan ðealꝥ indie
 polde zeonðþeran þý læꝥ me oriht in
 þæm lonðe beholen oððe beðezled
 þære. ða þeꝥ þ lonð eall ꝥpa þe zepfer-
 don aþriꝥað ꝥ þien ꝥ cannon ꝥ hþeað-
 20 þæteþu. ða cþom þeþ ꝥemniꝥza þum

Folio 111.

ðeor of þæm þenne ꝥ of ðæm þarþene. þæ[ꝥ]
 þæm ðeore eall ꝥe hþýcz acæzlob þþelce
 þnoda hæþde þ ðeor þeonopealt heaþod
 þþelce mona ꝥ þ ðeor hatte. quasi caput
 5 luna. ꝥ him þænon þa þþeoþt zehice me-
 cþeꝥ þþeoþtum. ꝥ heaþðum toðum ꝥ miclum

hit pær ƷeƷýned Ʒ Ʒeteþeð. Onð hit þa þ
 ðeop ofþloh mine þeƷnaƷ tpeƷen. Onð pe
 þa þ ðeop noþþer ne mið Ʒpepe ƷepunðƷan
 10 ne meahƷe ne mið næniƷe pærne. ac pe
 hit uneaþe mið Ʒepnum hamerum Ʒ Ʒlec-
 Ʒum ƷeƷýlðon Ʒ hit ofbeoton. ða becƷo-
 man pe Ʒýðþan to þæm puðum indie Ʒ to þæm
 ýtemeƷtum Ʒemærum þæƷ lonðeƷ Ʒ ic þa
 15 heƷ þa Ʒýnð þæƷ ƷicƷan be þæƷe ea þe bi-
 ƷƷicmon haƷte pærion þa Ʒic on lenƷo .l.
 ƷuƷlanƷa lonƷ Ʒ ƷƷa eac in þƷæðo. pol-
 ðon pe þa to upum ƷƷæƷendum Ʒittan. þæƷ
 hit þa Ʒeo enðleƷte tīð ðæƷeƷ þa pær
 20 ƷemniƷƷa Ʒeboden þ pæpenu noman. Ʒ

Folio 111. verso.

[Ʒe]tioloden. Ʒ uƷ pære micel þearƷ
 [þ] pe uƷ Ʒcýlðan. þa ðýðon pe ƷƷa ƷenƷon
 to upum pæpnum ƷƷa uƷ beboden pær.
 ða cƷom þæƷ micel mænƷeo elpenða
 5 of þæm puðo unƷemethic peopod þaƷa
 ðioƷa. CƷoman hie to þon þýðer þ hie
 on ða úpe Ʒic Ʒeohtan. þa heƷ ic Ʒona þa
 [h]oƷƷ ƷeƷƷan Ʒ eopedmen hleapan up. Ʒ
 [h]eƷ Ʒenuman ƷƷina micelne ƷƷæð Ʒ ðƷi-
 10 Ʒan on hoƷƷum onƷean þæm elpendum.
 ƷoƷþon ic ƷƷte þ ƷƷin pæpion ðæm ðeopum
 laðe. Ʒ hioƷa ƷýmƷ hie meahƷe aƷýrhƷon
 Ʒ þa Ʒona þæƷ þa elpendaƷ ða ƷƷin ƷeƷapion
 þa pæpion hie aƷýrhƷe. Ʒ Ʒona on þone
 15 puðu Ʒepiton : Onð pe þa niht on þæƷe
 ƷeƷtope ƷeƷunðlice Ʒicodon. Ʒ ic hæƷðe
 mið ƷæƷtene ƷeƷæƷtnað þ úƷ noþþer ne
 ðeop ne oðer eaƷfeðo Ʒceððan meahƷten

ða hit þa on morzenbæz pær. þa ferðon
 20 þe on ofær þeodlonð india. ða croman

Folio 112.

þe on jumne micelne feib. ða zerape þar
 ruze rymen. 7 pærnedmen pærion hie ȝra
 rupe 7 ȝra zehæpe ȝra rilðeop pærion hie
 niȝon ȝota up lonze. 7 hie pærion þa men
 5 nacod 7 hie næniȝer hȝæȝler ne ȝimdon.
 ðar men inðeop hatað icȝafaronar 7 hie
 of ðæm neaheum 7 merum. þa hȝonȝiȝar
 upȝuȝon 7 þa æton 7 be þæm lifdon 7 þ̅ pæter
 æfter ȝruncon. Mid þ̅ ic þa polde near
 10 þa zereon 7 ȝceariȝon. ða ȝluȝon hie
 ȝona in þa pæter 7 hie þær in þæm ȝtân-
 holum h̅yddon. þ̅a æfter þon zeraȝon þe
 betreoh þa puðubearȝar 7 þa tȝeo healȝ-
 hundinȝa micle mænȝeo. ða croman to
 15 þon þ̅ hie polðon uȝ punðiȝan 7 þe þa mid ȝȝæ-
 lum hie ȝcotodon. 7 hie ȝona on peȝ aȝl̅m-
 don ða hie eȝt on þone puðu zepiton. þa
 ȝȝððan zepferðon þe in þa peȝtenn india.
 7 þe þa þær noht punðerliceȝ ne mærliceȝ
 20 zeraȝon. Ond þe þa eȝt in ȝariacen þæt

Folio 112. verso.

[lanð] becroman þanan þe ær ferðon 7 þe þær
 [ȝ]epicodon be þæm neahpætrum 7 þe þær ure
 zetelð hræddon ealle on æfen. 7 þær pærion
 eac ȝȝ þel moniȝo onæled. ða crom þær
 5 ȝemninga ȝȝiðe micel ȝinð 7 zebnæc. 7 to
 þær unheorlic ȝe ȝinð zepoex þ̅ he þara
 ura zetelða moniȝe aȝȝiðe. 7 he ða eac
 [u]ȝȝe ȝeȝerȝotȝietenu ȝȝiðe ȝȝencte

7a het ic ȝeȝomniȝan eft þa ȝetelb ȝ ȝeamaj
 10 ealle toȝomne. ȝ hie mon þa ȝeamaj ȝ þa þinȝ
 ȝana ura piȝtopa earfoðlice toȝomne
 for þæm pinde ȝeȝomnode. Ond ȝa onȝe-
 hliupan bene ȝ on ȝearmpan pe ȝepico-
 dan. Mid þý pe ȝepicod hæfdon ȝ ure þinȝ
 15 eall ȝearo. þa het ic eallne þone hepe þ he
 to ȝræjendum ȝæte ȝ mete þiȝde. ȝ hie þa
 ȝpa dýdon. Mid þý hit æfenne nealehte.
 ȝa onȝunnon þa pinðaj eft ȝeaxan. ȝ þ ȝederj
 hpeozun ȝ unȝemetlic cele ȝepeox on
 20 þone æfen ȝa epom þær micel ȝnap ȝ ȝpa

Folio 113.

miclum ȝnipde ȝpelce micel flýȝ feoll.
 ȝa ic þa unmætniȝȝe ȝ micelniȝȝe ȝæȝ ȝna-
 peȝ ȝeȝeah. ȝa þuhte me þ ic piȝte þ he pol-
 de ealle þa piȝtore forþeallan. ȝa het
 5 ic þone hepe þ hie mid foȝum þone ȝna[p]
 tȝædon. ȝ þa flýȝ eall ȝænon for neah for
 þære micelniȝȝe þæȝ ȝnapet adpæȝete
 ȝ acpencte. hþæþere ur þær ȝæȝ anet þin-
 ȝet eþnet. þ ȝe ȝnap ȝær lenȝ ne punede
 10 þonne ane tide. ȝa ȝona ȝæȝ æfeter þon
 ȝriðe ȝpeart polcen ȝ ȝenip. ȝ þa eac
 epoman of þæm ȝpeartan polcne býnnen-
 de flýȝ. þa flýȝ ðonne feollon on þa eorþan
 ȝpelce býnnenðe þecelle ȝ for þæȝ flýȝet
 15 hþýne eall ȝe feþb boȝn. ȝa epædon men
 þte hie penðon þ þ ȝære ȝoda eorpe
 þ uric þær onbecpome. ȝa het ic ealð
 hþæȝl to ȝlitan ȝ habban rið þæm flýȝe
 ȝ ȝcelðan mid. þa ȝeoððan æfeter þon pe
 20 hæfdon ȝmolte niht ȝ ȝode ȝriðþan

Folio 113. verso.

- . . . uꝛic þa eaꝛfeðo foꝛleton. 7 pe ða
 7ioðþan butan openum þinꝓum mete
 7iꝓdon 7 uꝛic 7eꝛtan. 7 ic þæꝛ þa bebýꝛꝓde
 [minꝛ]a þeꝓna .v. hund þe ðæꝛ betꝛeoh ða
 5 [7na]paꝛ 7 eaꝛfeþo. 7 þa fýꝛ þe úꝛ þæꝛ in þæm
 [feldu]m onbecꝛoman þ̅ hie foꝛpꝛuðdon 7 dea-
 [de] 7æꝛon. Onð þa het ic of þæꝛne 7icꝛtoꝛe
 7ioððan þa feꝛð faꝛan foꝛð 7 pe þa foꝛon foꝛð
 [b]e þæm 7æ. 7 þæꝛ ða hean hoꝛ 7 bene 7 ɣaꝛ-
 10 7eꝛɣ ðone æthioꝛia pe ɣeꝛaꝛon. 7ꝛelce
 eac þa miꝓlan 7 þa mæꝛon ðune pe ɣeꝛa-
 ꝛon þa mon hateð eneꝛioꝛ 7 þ̅ 7cꝛæꝛ libꝛi
 þæꝛ ɣodeꝛ. ða het ic þæꝛ inbeꝛcꝛan foꝛ-
 ꝛoꝛhte men þ̅ ic 7olde ɣeꝛitan hꝛeþeꝛ 7io
 15 7eꝛen 7oð 7æꝛe þe me mon æꝛ be þon 7æꝓde.
 þ̅ þæꝛ næniꝓ mon inɣan mehte 7 eꝛt ɣe-
 7unð æꝛteꝛ þon beon nýmþe he mið aꝛeꝓend-
 niꝛꝛeum meode in þ̅ 7cꝛæꝛ. 7 þ̅ 7æꝛ eac æꝛteꝛ
 þon ɣeꝛýðeð in þaꝛa monna deaðe. foꝛ þon
 20 ðý þꝛiððan ðæꝛe hie 7ꝛuilton ðæꝛ þe hie in

Folio 114.

- þ̅ 7cꝛæꝛ eodon. Onð ic eaþꝛmodlice 7 ɣ[eoꝛm-]
 lice bæð þa ɣoðmæꝓen þ̅ hie mec ealleꝛ
 miððanɣeaꝛdeꝛ kýniꝓ 7 hlaꝛoꝛð [mið]
 hean 7iꝓum ɣeꝛeoꝛþeðon. Onð in ma[ceðo-]
 5 niam ic eꝛt ɣelæðeð 7æꝛe to olimph[ia-]
 de minꝛe medeꝛ 7 to minum ɣeꝛꝛuꝛeꝛum
 7 ɣeꝛibbum. ða 7olde ic eꝛt in faꝛiacen þ̅
 lonð feꝛan. mið þý ic þa feꝛde mið min[e]
 7eꝛeðe. ða cꝛoman uꝛ þæꝛ on ðæm 7eꝛ[e]
 10 7ꝛeꝓen ealde men toꝛeaneꝛ. ða 7ꝛæꝓn
 ic hie 7 ahꝛoðe hꝛæþeꝛ hie oꝛiht mæꝛli[ce]

in þæm londum riȝten. Ða onðjƿoriadon
 hie mec ȝ jæƷdon ꝥ nære maria peƷ þonne
 meahƷe on tȳn daƷum ƷeƷeran. hƿæþƿie
 15 mid ealle mine peorede ȝomod ic hit Ʒe-
 Ʒeran ne mehƷe ƿor Ðara peƷa neƿƿette.
 ac mid ƿeoreƿ þuƷeudum monna ic hit Ʒe-
 Ʒeran meahƷe. ꝥ ic mærlliceȝ hƿæt hƿuƷo
 ƷeƷape. Ða ƿæȝ ic ȝƿiðe bliðe ȝ ƷeƷeonde
 20 ƿor þæm hioȝa ƿorðum. Ða cƿæð ic eƿt

Folio 114. verso.

[to] him ȝ hine ȝƿ[riðe] liðum ƿorðum co[ȝtnode]
 [ȝ]ecƷað la mec Ʒit ealðon hƿæt ꝥ ȝie
 [mærl]liceȝ ȝ micellliceȝ ꝥ Ʒit mec Ʒeha[tað]
 ꝥ ic þæȝ ƷeƷeon mæƷe. Ða ȝƿarode [me]
 5 þioȝa oðer ȝ cƿæð þu Ʒeȝieħȝt kȳ-
 [n]wƷ Ʒiƿ þu hit ƷeƷeƿeȝt. ȝ þa tu tȝio
 [ȝ]unnan ȝ monan on indȝc ȝ on Ʒƿecȝc
 [ȝƿ]ƿecende. oþer þaȝa iȝ ƿæƿneðcȳnneȝ
 ȝunnan tȝio oþer ƿiƿkȳnneȝ ꝥ monan
 10 tȝio. ȝ hie ƷeȝecƷað þæm men þie hie
 ƿƿuneð hƿæt Ʒodeȝ oþðe ȝƿleȝ him becu-
 man ȝceal. Ða ne Ʒelȳƿðe ic him ac ƿen-
 ðe ꝥ hi mec onhȝȝete ȝ on biȝmæȝ jæƷdon.
 ȝ ic ȝƿa cƿæð to minum ƷeƷeran. Min
 15 þȝiȳm iȝ ƿƿiom eaȝte ƿearðe midðanƷear-
 ðe oþ ꝥ ƿeȝtan ƿearðne ȝ mec þuȝ ƿoreal-
 ðodan elħeoreðeƷan nu heȝ biȝmæȝƷeað
 mȳnƷe ic hie haton ȝƿlihan. Ða ȝƿoran
 hie ȝƿiðe ꝥ hie ȝoð jæƷdon ȝ noht luƷon
 20 þara þinƷa. Ða ƿolðe ic Ʒecunnihan

Folio 123. huc revocato.

hƿæþer hie mec ȝoð jæƷdon. ȝ mec [þa]
 mine ƷeƷeran bædon ꝥ hie ȝƿelcȝ[e cune-]

þo beſcepede ne wæron. ac ðæt we hiſ
 cunneðon hwæþer hit ſſelc wære. Ða
 5 hit næſ micel to gefeſanne. Genom
 þa mid mec þreo þuſendo 7 foſlet mine
 fýrd elcor in faſiacen under poſſe
 þæm kýninge 7 under minum gefeſum
 ðær abidon. Ða foſian we 7 wic þa lað-
 10 teoſaſ læddon þurh þa wæðlan ſtope
 wætreſ 7 þurh þa unarefndon lond
 deora 7 ſýma þa wæron punðelicum
 nomum on inðic ſeceged. Mid þý we þa
 nealehton ðæm þeodlonde þa gefaron we
 15 ægþer ge wif ge wæpned men mid palthe-
 ra fellum 7 tigrum þara deora hýðum ge-
 zýrýðe 7 naner oðreſ brucan. Mid þý
 ic þa frægn hie 7 ahode hwelcſe ðeode
 kýnneſ hie wæron. Ða onðſſarodon
 20 hie mec 7 ſægzdon on hioſa gefeode þæt

Folio 123. verso.

[hie wær]on inðoſ. wæs ſeo ſtoſ ſum 7 ſýn-
 ſum 7 balzamum 7 ſecelſ ðær wæs ge-
 [n]ihtſumniſ 7 eac þ of þæra teoſa tel-
 zan weol 7 þa men þæs londeſ bi ðý lifdon
 5 [7 þ]æton. Mid þý we ða geornlicor þa
 [ſ]tope ſcearodon 7 betrih þa beaſſaſ
 eodon. 7 ic ða ſýnſumneſſe 7 wægeſneſ-
 ſe þæs londeſ punðraðe. Ða com we
 [b]iſceop þære ſtope úſ togeaneſ. wæs he
 10 we biſceop .x. foſa upheah. 7 eall him wæs
 we lichoma ſſearð buton þæm toþum
 ða wæron hwite. 7 þa earan him þurhþý-
 nelode. 7 eaſihunzaſ onhonzedon of
 mænigfealdan zimcýnne gefoſhte.

- 15 Ʒ ƿæƷ mid ƿilðeoƿa fellum ƷeƷeoƿeð
 þa he Ʒe biƷeoƿ to me cƿom ða Ʒƿette
 he me Ʒona Ʒ alette hiƷ leoðþeoƿe.
 ƿƿæƷn he eac me to hƿon ic þiðeƿ cƿome
 Ʒ hƿæt ic þæƿ ƿolde þa onðƿƿaƿoðe ic him
 20 þ mec lýƿte Ʒeoƿeon þa halƷan tƿio

Folio 124.

- [Ʒ]unnan Ʒ monan ða onðƿƿaƿoðe [he]
 Ʒiƿ þine ƿeoƿeƿan beoð clæne ƿƿom ƿiƿ-
 Ʒeoƿeƿe þonne mioƿon hie ƷonƷan in þ[o-]
 ne Ʒoðcundan beaƿo ƿæƷ minƿa Ʒeoƿeƿ[e-]
 5 na mid me þƿio hund monna. þa het [Ʒe]
 biƷeoƿ mine Ʒeoƿeƿan þ hie hioƿa Ʒeoƿeƿ[oi]
 Ʒ ealne heoƿa Ʒeoƿelan him ofaðýðon. O[nð]
 het ic æƷhƿæt ƿƿa ðøn ƿƿa he úƿ bebeað. [ƿæƷ]
 hit þa ƿio endleƿte tīð ðæƷeoƿ. ða bað Ʒe Ʒ[a-]
 10 ceƿð Ʒunnan Ʒetl ƷonƷen ƿoƿþon Ʒunnan
 tƿio aƷeoƿeð onðƿƿaƿe æt þæm upƷonƷe
 Ʒ eƿt æt ƷetlƷonƷe. Ʒ þ monan tƿioƿ Ʒelice
 ƿƿa on niht ðýðe. ða onƷon ic Ʒeoƿnlicor
 þa Ʒtoƿe ƷeoƿaƷan. Ʒ Ʒeoñð þa beaƿƿaƷ Ʒ
 15 tƿeoƿu ƷonƷan þa Ʒeoƿeah ic þaƿ balza-
 mum þæƷ betƷtan ƷtenceƷ Ʒenoh of þæ[m]
 tƿeoƿum utƿeallan. þ balzimum æƷþeoƿ
 Ʒe ic Ʒe mine Ʒeoƿeƿan þæƿ betƿih þæm
 ƿundum nomian þæƿa tƿio. þonne ƿæ-
 20 non ða halƷan tƿio Ʒunnan Ʒ monan

Folio 124. verso.

[on mid]ðum þæm oðƿum tƿeoƿum. mea[h-]
 [t]e beon hundteontigeoƿ ƿota úƿ heah. Ʒ
 [ea]c þæƿ ƿæƿon ofþeo tƿeoƿ ƿunðeƿlicre
 [heah]niƷe. ða hatað inðioƿ beƿƿonaf.

- 5 [þ]a tpiopa heannijre ic pundraðe
 [ɟ] cpæð þ̅ ic penðe þ̅ hie for miclum pæ-
 [t]an ɟ reznum jpa heazge peoxon. ða jæg-
 [ðe] je biŕceop þ̅ þ̅ær næfre in þ̅æm londum
 [re]zner ðiopa ne cpome ne fuzel ne ril-
 10 ðeop ne næniɟ ætern p̅jpm. þ̅ hej ðorjre
 zerecean. ða halzan zemæpo junnan
 ɟ monan. Eac þonne he jægðe je biŕceop
 þonne þ̅ exl̅yrjij pære þ̅ ij þonne ðær
 junnan ajppunzunj oðþe þ̅ære monan
 15 þ̅ ða halzan tpiop jriðe pepen ɟ mid micle
 j̅āne injt̅jned pæron. for þon hie onðre-
 don þ̅ hie hiopa zodmægne jceoldon beon
 benumene. ða þohete ic jægðe alexanderj
 þ̅ ic polde onjægðmijre þ̅æron jeczan. ac þ̅
 20 forbeað me je biŕceop ɟ jægðe þ̅ ðæt næf-

Folio 125.

- [re pær] al̅jfed æniɟum men þ̅ he þ̅ær æniɟ [ni-]
 ten cpealde oþþe blodz̅yte porhte.
 ac mec het þ̅ ic me to þ̅ara tpiopa
 forcum zebæde. þ̅ janna ɟ mone me jof-
 5 je onðjpareze onðp̅jrdum þ̅ara
 þinza ðe ic frune jioððan þ̅aj þinɟ þuj
 zedon pæron. þ̅a zeparon pe pejtan
 þone leoman junnan ɟ je leoma ze-
 hjan þ̅æm treorum ufonpearðum.
 10 ða cpæð je jacerð lociað nu ealle up
 ɟ be jpa hp̅ylcum þinɟum jpa ze pillon
 jrunan. þence on hij heortan deazol-
 lice. ɟ næniɟ mon hij zepohet ope-
 num porðum út ne c̅yðe. Mid þ̅j pe
 15 þ̅a þel neah jtodan þ̅am beapum
 ɟ þ̅æm zodjppiecum. þ̅a ðohete ic on

minum mode hræþer ic meahhte eal-
 ne midðan gearþ me on onrealð ze-
 rlean. 7 þonne riopþan mid þæm
 20 riogorum zereopþað ic eft meahhte

Folio 125. verso.

[cu]man in macedoniam to olimphi-
 [a]ðe minre meder 7 minum zerpur-
 erum. Ða onðrparade me þ 7riop
 indircum porðum 7 þur cpæð. Ðu un-
 5 oþerþrýðða alexander in zereohctum
 þu reorðer cýnmz 7 hlaforð eallez
 midðan gearðer. Ac hræþre ne cýmz
 þu on þinne eþel. Ðonan þu ferðer ær.
 for þon ðin eþel hit rpa be þinum hearðe
 10 7 for e haþað aræðed. Ða ræz ic ungleap
 þæz zereodez þara indircra porða þe
 þ 7riop me to rpræc. Ða nehte hit me
 ze biþceop 7 rægðe. Mid þý hit mine
 zereþan zehýrðon þ ic eft cpic ne
 15 mozte in minne eþel becuman. Ða
 ræron hie rriðe unrote for þon. þa pol-
 de ic eft on þa ærentið ma ahrian. ac
 þa næz ze mona þa zýt uppe. Mid þý
 ze þa eft eodon in þone halzan bearo
 20 7 ze þa eft be þæm treopum rtoðan ze-

Folio 126.

[b]ædon ūz þa rona to þæm treopum rpa [pe]
 ær dýðon. 7 ic eác in mid mec zelæðde
 mine þrue Ða zetreoþerþan rþýnd. Ða
 ræron mine rýndrize treopzeþoþan.
 5 þæt ræz ærezt perricam 7 clitomum
 7 pilotan. for þon ic me ne onðreð þ me

- þæra ænig beþrice. for þon þær næf riht
 on þære 7tope ænigne to acpellanne
 for þære 7tope weorþunge. Ða þoh-
- 10 te ic on minum mode 7 on minum ge-
 þohhte on hwelcne 7tope ic 7peltan 7col-
 de. Mid þý Ða æreft je mona up eode
 þa zehpān he mid hif 7cūman þæm tpuo-
 rum wepeardum 7 þ tpuop ondrparode
- 15 þæm minum zepohhte 7 þuf cpæð. Alex-
 ander fulne ende þines lifes þu hæft
 zeliþ. ac þý æftan geara þu 7pýlct
 on babilone on mauf monðe 7rom
 þæm þu læft penjt 7rom þæm þu bijt
- 20 beþricen. Ða þæf ic 7riðe 7arizeft

Folio 126. verso.

- [moð]es. 7 þa mine 7pýnd 7pa eac þa me
 þær mid þænon. 7 hie weoron 7riðe. for
 þon him þære min zepýnto leofne
 þonne hiofa 7eolfa hælo. Ða ze-
- 5 pton we to urum zepferum eft. 7 hie
 polbon to hiofa 7pærendum 7ittan.
 7 ic polde for þæm býgezum minef modef
 me zereftan. ac þa bædon mec mine
 zepferan þ ic on 7pa micelne modef un-
- 10 reto 7 neapomifre. mec 7elfne mid
 fæftenne ne 7pencte. þizðe Ða tela
 micelne mete rið minef modef pillan.
 7 þa tidlice to minne wefte eode.
 for þon ic polde beon gearo æt 7unnan
- 15 upzonze. þ ic eft inzeode. Ða on
 morzne mid þý hit ðazode. þa on-
 bræð ic 7 þa mine zetweofetan
 7pýnda wealte. þ ic polde in þa hal-

zan ƿtope zan. ac þa ƿeƿte hine
20 ƿe biƿceop þa ƿiet. 7 mid ƿildeora

Folio 127.

ƿellum ƿæƿ ƿeƿeƿeð 7 beƿriƿgen. 7 [ƿe-]
neƿ 7 leaðeƿ þa men on þæm londum ƿæð-
hað 7 ƿoldeƿ ƿenihƿumiað. 7 be ðæm
balzamuþ þa men in þæm londe hiƿƿeað
5 7 of ðæm neah munte ƿealleð hluteƿ
ƿæteƿ 7 ƿæƿeƿ 7 þ̅ ƿriðe ƿeƿe. þonne
ðriſcað þa men þ̅ 7 bihiƿƿeað. 7 þonne
hie ƿeƿtað þonne ƿeƿtað hie (*vacat*)
buƿon beððe 7 bolƿeƿe. ac on ƿildeop[*a*]
10 ƿellum heora beððinƿ bið. ða aƿehte
ic þone biƿceop. hæƿðe ƿe biƿceop þne
hund ƿintƿa on ýlðo. Míð þý he þa
ƿe biƿceop ariaf. ða eode ic on þa ƿoð-
cundan ƿtope 7 þa þriððan ƿiðe þæt
15 ƿunnan ƿneop onƿon ƿunan. þuƿih
hƿelceƿ monneƿ honð min ende ƿæne
ƿeƿioð. oððe hƿelcne enðeðæƿ min
moðop opðe min ƿeƿƿuƿteƿ nu ƿebi-
ðan ƿcolðon. þa onðƿƿarode me þ̅ ƿneop
20 unƿneƿeƿe 7 þuƿ cƿæð. Eri ic þe þone

Folio 127. verso.

[ðæƿ] ƿeƿeƿe þineƿ ƿeopneƿ ýþelice
þu ða ƿýriðe oncýƿneƿe 7 hiƿ honð beƿeƿeƿe
ac ƿoð ic þe ƿeƿeƿe þ̅ ýb aneƿ ƿeapneƿ ƿýriƿe
7 eahta monað þu ƿƿýleƿe in babilone
5 nalleƿ mid iƿeƿne acƿeald ƿƿa ðu ƿeƿeƿe
ac mid atƿe. ðin moðop ƿeƿeƿeð
of ƿeopulðe þuƿih ƿconðlicne ðeað 7 un-
aƿlicne. 7 heo hiƿeð unbeƿýriƿeð in

peze fuȝlum to mete 7 pildeorum. þine
 10 7 peo7top beoð lonȝe ȝe7ælȝe7 h7e7.
 ðu þonne ðeah þu. þu lýtle hpile h7ȝe
 hpeþne ðu ȝepeonðe7c an cýning. 7 hla-
 forð ealle7 midðanȝearde7. Ac ne fruȝn
 ðu unc nohte7 ma ne ne axa. for þon 7c
 15 habbað o7e7hleoð7eð þ ȝemæ7e unce7e7
 leohte7. ac to 7a7iacen. 7 7o77e þæm
 cýninge. e7c ȝeh7o77e þu. 7 for ðý þa
 peoron mine ȝe7e7an. for þon ic 77a
 lýtle hpile lý7ȝan mo77e. ac þa
 20 forbeað hit 7e bi7ceop þ hi ne peoron.

Folio 128.

þý læ7 þa halȝan 77eop þu7h heo7a 7[op]
 7 7e7a7 abulȝen. Ond ne ȝehe7eðe ða
 onð77a7e þa7a 77eopa ma manna
 þoune þa mine ȝe77eope77an 77eond.
 5 Ond hit næniȝ mon utcýþan ne mo77[e]
 þý læ7 þa el7eop7eȝan kýninga7 ðe ic
 æ7 mid neðe to hý77umne77e ȝeðýðe
 þ hie on þ 7æȝon þ ic 77a lýtle hpile h7-
 ȝean mo77e. Ne hit eac æniȝ mon
 10 þæ7e 7e7eðe ðon ma út ma7an mo77e
 þý læ7 hie for ðon o77mode 7æ7on. 7 þý 7æn-
 nan mine7 7illan 7 peo7ðmý7eðo. ðæ7 hie
 mid mec to 77o777e7e ȝe7e7an 7colðon.
 Ond me næ7 7e h7æðlica ende mine7
 15 h7e7 77a mielum peo7ce 77a me 7æ7
 þ ic læ7 mæ7eðo ȝe77e7eðe hæ7eðe þonne
 min 7illa 7æ7e. ða7 þi7ȝ ic 77ite to
 þon min 7e leo7a ma77e7e7 þ þu æ7e7c ȝe-
 7eo in þæm 77o777e7e mine7 h7e7. 7 eac
 20 bli77e in þæm peo7ðmý7eðum. Ond eac

Folio 128. verso.

[þ]te ecehce min zemýnd ʒtonde.
 [ic] leonize oðrum eopðcýninzúm to
 [b]ýrne ðæt hie ričen þý zearpor þ
 [min] þrým ʒ min peopðmýnd maran
 [p]æron. þonne ealra oþra kýninza
 [þ]e in middanzearde æfre pæron.
 [f]mit.

DE REBUS IN ORIENTE MIRABILIBUS.

MS. Cott. Vitellius, A. XV.

MS. Cott. Tiberius, B. V.

I. Seo landbuenð on fruman fram antimolima þam landum. þær landes ʒ on rieme þær læppan milzetæles. þe ʒtadia hatte fif hund. ʒ þær miclan milzetæles þe leua hatte þreo hund ʒ eahta ʒ ʒýxtiz. On þam ealande býð micel mænizeo ʒceapa ʒ þanon ʒ to babilonia þær læppan milzetæles ʒtadia hundteontiz ʒ eahta ʒ ʒixtiz. ʒ þær miclan milzetæles þe leua hatte fiftýne ʒ hundteontiz.

II. Seo landbuners ʒ ʒriðoʒt cýpemonnum ʒeʒeted. þær beoð peðerap acennede on oxna miclesre. þa buað oð meda burh þære burze noma ʒ archemedon. fio ʒ mæʒt to babilonia býriz. þanon ʒ to babiloniam þær læppan milzetæles ʒtadia .ccc. ʒ þær maran þe leua hatte .cc. fram archemedon þær ʒýndon þa micclan mæriða þ ʒýndan ða ʒepeorc þe ʒe micla macedonifca alexander het ʒepýrcean. þ lond ʒ on lenze ʒ on bræde ðær læppan milzetæles ðe ʒtadia hatte .cc. ʒ þær miclan þe leua hatte .c.xxxiii ʒ an half mil.

III. Sum ʒtop ʒ mon ferð to þære peadan ʒæ ʒeo ʒ ʒehaten lentibeljinea on þan beoð henna akende zelice þam þe

mid uꝝ beoð reader hipeꝝ. 7 ȝýꝝ hi hꝝýlc man niman pile oððe hýra æthꝝineð þonne foꝛbærnað hi fona eall hiꝝ líc. ꝥ fýn-
don unȝeꝝneȝelicu lýblac.

IV. Eac fꝝa ðæꝝ beoð pildeoꝝ kenneðe. þa deoꝝ þonne hý manneꝝ fteꝝne ȝehýnað þonne naðe hi fleoð. þa deoꝝ habbað eahta fet. 7 þælkýꝝian eagan. 7 tꝝa heafða. ȝif hi hꝝýlc man ȝeꝝon wille þonne ȝeꝝnaðað hý fona ȝꝝumlice onȝen ꝥ fýndon unȝeꝝneȝelicu deoꝝ.

V. Naꝝcellentia hatte ꝥ land. þonne mon to babilonia fæꝝð ꝥ iꝝ þonne ðæꝝ læꝝꝝan milȝetæleꝝ þe ftaðia hatte .ix. mila lanȝ 7 bꝝað ꝥ bued oð meda wice ꝥ land if eallum ȝoðum ȝeꝝýlled.

VI. þeoꝝ ftoꝝ næddꝝan haꝝað. þa næddꝝan habbað tꝝa heafða þæꝝa eagan fonað nihteꝝ fꝝa leohte fꝝa blæceꝝn.

VII. On fumon lande aꝝꝝan býð akenðe þa habbað fꝝa wicle hoꝝnaꝝ fꝝa oxan þa fýndon on ðam mæꝝtan þæꝝtene ꝥ iꝝ on þa fuð healfe fꝝam babilonia. þa buað to þæꝝe neaðan fæð foꝛ þæꝝa næddꝝena mænigeo þe in ðam ftoꝝum beoð. þa hatton coꝝꝝaꝝ. þa habbað fꝝa wicle hoꝝnaꝝ fꝝa peðeꝝaꝝ. ȝif hý hꝝilcne monn fleað oþþe æthꝝineð þonne fꝝýlc he fona. On þam loudum bið wioꝝeꝝ ȝemhtꝝumnyf þone wioꝝ þa næddꝝan healðaꝝ on heoꝝa ȝeoꝝnfulnyffe. ðone wioꝝ mon fꝝa wimeð ꝥ mon þa ftoꝝe mid fýne onæleð 7 þonne þa næddꝝan of ðune on eoꝝðan ꝥ hi fleoð. foꝝþan fe wioꝝ býð fꝝeapꝝ. fꝝam babilonia oð weꝝiam þa buꝝh þæꝝ fe wioꝝ weaxeð iꝝ þæꝝ læꝝꝝan milȝetæleꝝ þe ftaðia hatte eahta hund mila. of þam iꝝ ȝeteald þæꝝ wiclan milȝetæleꝝ þe leuua hatte fýx hund 7 .iii. 7 .xx. 7 .i healf mil. Seo ftoꝝ iꝝ unꝝæꝝtm-
berendlicu foꝛ þæꝝa næddꝝena mænigeo.

VIII. Eac fꝝýlce þæꝝ beoð cenðe healfhundinȝaꝝ þa fýn-
don hatene couoꝝeꝝnaꝝ. hý habbað hoꝝꝝeꝝ manan 7 eoꝝeꝝeꝝ
tucxaꝝ 7 hunda heafða 7 heoꝝa oꝝað bið fꝝýlce fýneꝝ liȝ.
þaꝝ land beoð neah þæꝝ wuꝝꝝum þe beoð eallum woꝝulðweluꝝ
ȝeꝝýlled ꝥ iꝝ on þa fuð healfe eȝiptna landeꝝ.

IX. On jumon lande beoð men akende þa beoð on lenge fýx foemæla lange. hi habbað bearðar of cneop ríde 7 feax oð helan. homodubii hý fýndon hatene þ̅ beoð trimen 7 be hreapum fuxum hý libbað 7 þa etaþ.

X. Capri hatte reo eá in þære ylcan ftope þe íf haten zojzoneuj. þ̅ íf pælkýrziuz þær beoð akende æmættan fpa micle fpa hundar hý habbaþ fet fýlce znpærhoppa. hý fýndon reader hiref 7 blacef. þa æmettan delfað zold up of eorþan fram foran nihte oð ða fiftan tid dæze. þa men þe to ðam dýrftige beoð þ̅ hi þæt zold nimen þonne læðað hý mid him olfenda mýran mid hýra folan 7 ftedan. þa folan hý zefælað ær hý ofef þa ea faran. þ̅ zold hi zefætað on þa mýran 7 hý fýlfe onfittað 7 þa ftedan þær forlætað. þonne þa æmettan hý onfindað 7 þa hpile þe þa æmettan ýmbe ða ftedan abifzode beoð. þonne þa men mid þam mýran 7 mid þam zolde ofef þa ea farað hi beoð fpa hræðlice ofef þære ea þæt men penað þæt hý fleozon.

XI. Betrih þýfjum tram ean íf londbuner. locotheo hatte þ̅ íf betrih nile 7 brixonte zefeted. reo nil íf ealbor fallicra ea. 7 heo flofeð of eziptna lande. 7 hi nemnað þa eá archoboleta þ̅ íf haten þ̅ miccle pæter. on þýfjum ftopum beoð akende þa miclan mænigeo olfenda.

XII. ðær beoð akende men ða beoð fiftýne fota lange. 7 hý habbað hrit lic 7 tra neb on anum hearfe bið þ̅ cneo fpyðe reað 7 lange noju 7 fpearf feax. þonne hý kennan pillað þonne farað hi on fcipum to indeum. 7 þær hýra zecýnda on peorold bfinzaf.

XIII. Liconia in gallia hatte þæt land þær beoð men acende þreofellicef hiref þara hæfða beoð zemona fpa leona hæfðo. 7 hi beoð trentizef fota lange 7 hý habbað micelne muð fpa fann zýf hi hpýlcne man on þam landum onzitað oððe zefeof oððe him hpile mon folligende bið. þonne feorriað hí 7 fleoð 7 blode hi fpaetað. þar beoð men zepenebe.

XIV. Bezeondan brixonte þære ea eaft þanon beoð men

acende lange 7 micle þa habbað fet 7 rceancan tref: fota lange rīdan mid bneortum feorfon fota lange. hi beoð rreartef hipef 7 hi rīndon hofter nembe. Cuplice rpa hpylcne man rpa hý zefoð þonne rretað hi hine.

XV. Ðonne rīndon on brixonre pildeor þa hatton lefrefef hý habbað eofelef eafan 7 rceapef pulle 7 rugelef fet.

XVI. Þonne rīndon ofere ealond ruf rram brixonre on þam beoð men akende buton hearðum þa habbað on hýra bneortum heora eazan 7 muð hi rīndon eahta fota lange 7 eahta fota brade.

XVII. Þær beoð ðracan kende þa beoð on lenge hundteontifef fotmæla 7 fufifef lange. 7 beoð zreate rpa rtaenene rreaf micle. for þara ðracena micelfef nænif man naht eaðelice on þ land zefafan mæg.

XVIII. Fram þifef rtope if oðer rice on þa ruf healfe þæf zarrefef. þ if zeteald þæf læfjan milzetælef þe rtaðia hatte .ccc. 7 þneo trentif 7 þæf miclan þe leuua hatte .cc. l. u 7 an mil. 7 þær beoð kende homodubu þ beoð tfulice hí beoð oð ðene nafolan on mennifcum zefceape 7 rýþþan on eofelef zelcfefef 7 hý habbað longfe rceancan rpa rufelar 7 hþelice rrefne. Lif hý hþilcfne mon on þam landum onzýtað oððe zefeoð þonne feorþiað hi 7 fleoð.

XIX. Þonne if ofef rtop elneorð[1]ze men beoð on. 7 þa habbað cýningaf under him þæra if zeteald .cx. þ rīndon þa rýfretan men 7 elneorðifefetan. þær rīndon trefzen feafaf. ofef if funnan 7 ofef monan. fe þe funnan if fe bið ðægef hāt 7 nihref ceald 7 fe þe monan if fe bið nihref hāt 7 ðægef ceald. heora rife if .cc. mila þæf læfjan milzetalef þe rtaðia hatte 7 þæf mafan þe leuua hatte cxxxiii 7 an healf mil.

XX. On þifef rtope beoð trefocýnn. þa beoð laurbeame 7 eletfeorum zelice. Of þam tfeorum balzamum fe ðeortfeofeta ele bið eall kenned. feo rtop if þæf læfjan milzetalef þe rtaðia hatte .cli. 7 þæf mafan þe leuua .li.

XXI. Ðonne if rum ealand on ðæfe feaðan ræ þær if

moncýnn þ þ 17 mid 17 done777e 7enemned. þa 7ýndon 7e-
 feaxene 77a 77uhter77. 77am ðan hearþe oð ðone nafelan. 7
 7e oðer ðæl býð manner lice 7elc 7 hi cunnon eall menn77c
 7e7eorþ ðonne hi 77emder kýnner man77 7e7eod þonne næm-
 nað hi hine 7 hi7 ma7a7 cuð7a manna naman 7 mid lea7licum
 7orþum hine be77icað 7 hine on77oð 7 þænne æ77er þan hi
 hine 77etað ealne butan hi7 hearþe 7 þonne 77tað 7 7e7að
 o7er ðam hearþe.

XXII. Ðanan 17 ea7t ðær beoð men akenned þa beoð
 a7e77me 77777ne 77ota lan7e 7 on b7æde t7n 77otmæla hi hab-
 bað micle hearþa 7 earan 77a 77ann o7er ea7e hi him on niht
 underb77eðað 7 mid oð7an hi 77eod him beoð þa earan 777e
 leohte 7 hi beoð an lichoman 77a h7ite 77a meolc 7 77i hi
 h7ýlcne man77 on ðam landum 7e7eod þonne ni7að hi heora
 earan on hand 7 7eor þ7e hi 77eod 77a h7æðlice 77a 17 7en
 þ7e hi 77eozen.

XXIII. Ðonne 17 7um ealand 17 ðam beoð men akend
 þa7a ea7an 77inað 77a leohte 77a 17 an micel blace77 on æle
 on þý77e nihte.

XXIV. Ðonne 17 7um ealand þ 17 ðæ7 læ77an mil7etæle7
 ðe 77aðia hatte on len7e 7 on b7æde ccc. 7 lx. 7 þæ7 miclan
 ðe leuua hatte .xc. þæ7 7æ7 7imb7ed on bele7 ða7um þæ7
 cin7e7 7 iober 7em77 of 17e77um 7e7eozcum 7 of æ77enum
 7e7ozht. 7 on ðæ7e ýlcan 77oze 17 ea7t ðanon eac o7er 7em77
 7un7an hal7 to þam 17 7um 7e7un7en 7 7eðe7e 7ace77 to7e-
 7et7 7 he ða ho7a 7ehealbeð 7 be7ýme7.

XXV. Ðonne 17 7ýlden 77n7eap7 æt 7un7an up7anze 7e
 ha7að be77an hund7eont7e7e7 77otmæla lan7e 7 77e7e7e7 on ðam
 be77ean beoð cende 77ýlce me7e77ota oððe 7ým7a7.

XXVI. Ðonne 17 oðer 77ice on babilonia landum þæ7 17
 7eo mæ77e ðun be77eoh me77a ðune 7 armenia. Seo 17 eal7a
 ðuna mæ77 7 hi7e7 þæ7 7ýndon 7eðe7elice menn þa habbað
 him to kýnedome 7 to an7ealde þa 7eaðan 7æ þæ7 beoð kende
 þa ðeoz7ozðan 7um7a7.

XXVII. Ymb þa ƿrope beoð ƿif ða habbað bearðas ƿra ƿiðe oð heoƿa bƿeoƿt ƿ hoſſes hýða hi habbað him to hƿæzle zedðon þa ƿýndan huntizýrtƿan ƿriðe zenemðe ƿ ƿone hundum tizƿas ƿ leopaſðos ƿ. hi feðað ƿ ƿýndan þa keneſtan ðeoƿ ƿ ealra ðæra ƿilðeoƿa kýnn þæra þe on ðæne ðune akende beoð ƿ hi zehuntizgað.

XXVIII. Ðonne ƿndon oðre ƿif ða habbað eoƿeres tucƿas. ƿ feax oð helan ƿiðe ƿ on lendenum oxan tæzł. þa ƿif ƿýndon ðreotýne ƿota lanze ƿ heoƿa he bið on maƿmoſƿtanef hƿitnýrre. ƿ hi habbað olƿenda feðt ƿ eoƿeres teð ƿor heoƿa mýcelnýrre he zepelðe ƿurðon fram ðam micclan macedonizcan alexanðre þa he hi hƿende zefon ne mihte þa acƿealde he hi ƿor ðam hí ƿýndon æƿice on lichoman ƿ unƿeoƿðe.

XXIX. Be ðam zafreze ƿ ƿilðeoƿa cýnn. þa hattan catín þa ƿýndon ƿreaplitize ðeoƿ. ƿ þær ƿýndon menn. ða be hƿeapan flæƿce ƿ be hunize hƿizeað.

XXX. On þam ƿýnƿtan ðæle þær ƿices þe ða ðeoƿ on beoþ catinoƿ ƿ þær beoð eaƿtliðende menn cýningaz þa habbað unðer him mæniƿfealde leobhatan. heoƿa land zemære buað neah þam zafreze ƿ þanon fram þam ƿýnƿtan ðæle ƿýndan maneze cýningaz.

XXXI. Ðif mannkýnn hƿað feła zepa ƿ hi ƿýndon ƿremfulpe menn. ƿ zýf hƿýlc mann to him cýmeð þonne zýfað hi him ƿif ær hi hune on ƿez lætan. Se macedonizca alexanðer þa ða he him to com þa ƿær he ƿunðriende hýra mennizc-nýrre ne polde he hi cƿellan ne him naƿiht laðer don.

XXXII. Ðonne ƿýndon tƿeoƿcýnn of ðam þa ðeoƿeoƿftan ftanaƿ beoð acende ƿ þanon ƿte hi zƿopað.

XXXIII. Ðær mannkýnn ƿ sýndan ƿreaptes hƿes on anýne þa man hateð silheapƿan.

XXXIV. Ðonne ƿ sum land ƿinzeapðas ƿeaxat on ƿriðast þær bið ƿer of elpenða bane zepoƿht ƿeo ƿ on lenze þneo hund ƿotmæla lang ƿ rýxa.

XXXV. Ðonne is ƿum ðun aðamanƿ hatte on ðære ðune

bīð þ̅ fuzelcýnn þe zrifus hatte þa fuzelar habbað feoper
 fet 7 hrýðenez tægl 7 earnez hearoð. On þæne ylcan ftope
 býð oðer fuzelcýnn fenix hatte þa habbað cambar on hearfe
 7pa papan 7 hýra nezt þ̅te hi rýrcað of ðam deorpeorðerfan
 rýrtzemanzum þe man cinnamomum hateð 7 of hij æðme
 æfter þujend zearum he fýr onæleð 7 þonne zeonz upp of
 þam ýselum eft arizeþ. [*Lege fæðme.*]

XXXVI. Ðonne 7 oðer dun þær fýndon fpearfe menn 7
 nænz oðer mann to ðam mannum zeferan mæz for ðam þe
 7eo dun býð eall býnende.

PASSIO SCÆ MARGARETÆ VIRGINIS.

MS. Cott. Tiberius, A. III. fol. 71. b. lin. 5.

EFTER ÞÆRE ÐROPVNGE 7 þæne ærifte. 7 þæne
 puldoræftan upaftizne7re⁶ uref drihtnez. hælenðef criftef.
 to zoo fæðer ealmihtizum 7riþe⁷ manza martýref þroprienðe.
 7 þurh þa þnopunze to ece nefte⁸ becoman. mid þæne halzan
 teclan 7 7urannan. 7 fpiþe maneza eac⁹ þurh deoflef lape be-
 fricane pæran. þ̅ hi beeoðe dumbe 7 ðeafe deofolzelð. mannez
 hand zepeorc. þe naþor ne heom. ne him 7ýlfum to nanre¹¹
 fremme beon ne mihton. Ic þa þeotimuf þurh zodef zýfe.
 hræt hrugo¹² on bocum zeleornode. 7 zeorrfullice smeade. 7
 fohte ýmb criftef zeleafan. ¹³ 7 ne fand ic næfre on bocum þ̅
 ænz man mihte to ece nefte becoman ¹⁴ butan he on þa hal-
 zan þrýný7re riht zeliþe. þ̅ if fæðer. 7 funu. 7 fe halza¹⁵
 zaft. 7 þ̅ fe 7unu onfenz menn7c hip. 7 zefþorade fpa fpa hit
 her bufan¹⁶ crýþ. Blinde he onlihte. ðeafum he jealde ze-
 herný7re. 7 ðeade he apæhte¹⁷ to life. 7 ealle þa þe on hine
 crýþlice zelæfþ he zehæriþ. Ic þa Ðeotimuf, ¹⁸ rilnode
 zeorne to ritanne hu 7eo eadeza. Marzaretaz riþ þone
 deofol¹⁹ zefæht. 7 hine ofe7friþe. 7 ece puldor beh. æt zode

onfenge. Geheþaþ ²⁰ nu ealle 7 onzýtaþ hu fe eadeza mar-
 zaretæ. zeþnopæde for zodes naman. ²¹ 7 þurh þ̅ zerpenc to
 ece nefte becom mid þære halgan teclan 7 sufannan. ²² Seo
 eadiza marzaretæ pæf. ðeodoriguf dohter. fe pær þære
 hæpenne hehræderi. deofolzeald he purpode. 7 fædde hir
 dohter. 7e pæf mid halgum ²⁴ zafte zefýlled. 7 þurh fulriht
 heo pæf zeedniriod. heo pæf zereald hire ²⁵ fofter moder to
 fædenne. nih antiochia ðære ceafte. 7 7ýþþan hire ²⁶ azen
 modor forþzefanen pæf. fe fofter modor hi miccle frýþor ²⁷
 lufode þonne heo ær ðýde. heo pær hire fæder frife laþ.
 7 zode frýþe ²⁸ leof. 7 mid þam þe heo pær xv rintpa eald.
 heo luftfullode on hire ²⁹ fofter moder hufe. heo ze-
 hýrde martýpa zeflitu. for þon þe mæniz ³⁰ bloð pæf
 azoten on þam tidum on eorþan. for uref drýhtnef naman ³¹
 hælenðef crurter. 7 heo pæf mid halgan zafte zefýlb. 7
 hýre mæzþhad ³² zode oðfæfte. Sume dæge þa mid þý þe heo
 zeheold hýre fofter modor ³³ 7ceap. mid oþrum fæmnum.
 hire heþðzemaçum. Ða ferde Olibriuf fe ³⁴ zerefa fram
 aþa. to antiochia þære ceafte. þa zefeh he þa eadezan
 (*fol.* 72) marzaretan be þam rege 7ittan. 7 hrædolice he
 hire zýrnde. 7 cpæþ ² to hir þeznum. Gonzaþ ofoflice. 7
 zeneomaþ þa fæmnan. 7 axþaþ ³ zif heo biþ fneo þ̅ ic hire
 onfo me to riþe. 7 zif heo þeop biþ ic 7ýlle riþ ⁴ for hire. 7
 heo býþ me for cýfeje. 7 hýre biþ peol on minum hufe. þa
 cempa ⁵ þa eodan 7 hi zenoman. Seo eadeza marzaretæ þa
 onzan crifte ⁶ clýþian 7 þur cpæþ. Gemilpa me drýhten 7 ne
 læt þu mine þaple mid arleafum. Ac zedo me bliffian. 7 þe
 fýmble herian. 7 ne læt þu næfne mine ⁸ þaple ne min lichoma.
 pýrþan beþmitan. Ac zereñd me to minra 7riþpan ⁹ healfe 7
 to þære rintpan fibbe enzlaþ to ontýnenne mine feþan. 7 to
 7fpariende mid býlde þýffum arleafum. 7 þiffum unrihtum
 cpýllean. Ic eom ¹¹ nu drihten þa 7pa nýtenu on midðan
 feolde. 7 7pa 7pa fþærpe on nette. ¹² 7 þa þa fþc on hoce.
 Gefýlft me min drihten. 7 zeheald me. 7 ¹³ ne forlæt me on

arleasra handa. Ða cempaþ þa coman to þam zereþan. 7
 crædon. hlaforð ne miht þu hi onfon. for þon to zode heo ¹⁵
 zebiddaþ. se þe ræf ahangan fram iudeum. Olibriuf se ze-
 reþa hi het ¹⁶ to him zelædon. 7 hire to cræþ. of hpylcum
 cýnne eart þu. 7aþa me eart ¹⁷ þu fruþ oðð þeop. Se eadeþa
 marþareta him to cræþ. ic eom fruþ. ¹⁸ Se zereþa hire to
 cræþ hpylceþ zeleaþan eart þu ofþe hpat iþ þin ¹⁹ nama. heo
 andþpanode 7 cræþ. in dpyhtne ic eom zecizeð. Se zereþa ²⁰
 hire to cræþ. hpylcne zod bezæft þu. Se halþa marþareta
 him to cræþ. ²¹ ic zebidde on ealimhtizne zod. 7 on hif funu
 hælend crift. se þe minne ²² mæþþhad unbefmiten zeheold. of
 þýþne 7þearðan dæþ. Se zereþa hire ²³ to cræþ. clýpeft þu
 on þone cþyrt þe mine fædeþar ahengon. Seo halþa ²⁴ mar-
 þareta him to cræþ. þine fædeþar crift ahengon. 7 þý hi
 forþurdon. Ac he þurh punaþ on ecnyþre. 7 hij rice if
 a butan ende. Se zereþa ²⁶ ræf þa fpiþe ýþre. 7 het þa halþan
 marþaretan on karceþne betýnan ²⁷ of þ he zepohhte hu he
 hire mæþþhad forþpilde. Se zereþa hire to cþ. ²⁸ zif þu ne
 zebiddest þe on min zod min fþurð fceal fandian þin lichaman
²⁹ 7 ealle þine ban ic tobþýfize. Giþ þu me zehýneft 7 on
 minne zod zelæfte ³⁰ æt foran eallum þiffum folce ic þe to
 cpeþe. þ ic þe onfo me to riþe 7 þe ³¹ býþ fpa pel fpa me if.
 Marþareta him to cræþ. for þon ic fýlle minne ³² lichoman
 in tintreþo. þ min þaple mid foþþæþtum þaplum zereþte.
 Se zereþa hi het þa ahon. 7 mid fmalum zýþdum fþingþan.
 Se halþa marþa³⁴reta beþæh up to heoþonum. 7 cþ. on þe
 dpuhten ic zelæþæ. þ ic ne 7i³⁵ zepcend. loce on me. 7 ze-
 miltra me of arleasra honda. 7 of honda þýþref¹ cþýllepþar
 þý læf min heorte heþ on ege fý. Send me hælo. þ fýn
 leohhte ² mine þitu. 7 þ min fap me cýme to zereþan. 7 mid þý
 þe heo þuf³ zebæð. þa cþelleþar fþunþon hire menþen licha-
 man. þ blod fleop ⁴ on eorþan 7þa 7þa þæteþ deþ of þam
 clæneftan þýllfþunþe. Se zereþa ⁵ hire to cræþ eala mar-
 þareta zelæþ on me. 7 þe býþ pel ofeþ ofþe ⁶ riþ. 7 ealle þa

fæmnan þe þær ftoden peopen bitteþlice for þæm ⁷ blode. 7 cprædon. eala marȝapeta forþlice pe ȝarīaf ealle. for þon þe ⁸ pe feoþ hnacod þinne lichaman beon cpylmed. þeȝ zerefa 1ȝ ȝrīþe ⁹ hatheort. 7 he pe pile forleofan. 7 þin zemýnd of eorþan adiliȝan ¹⁰ zelæf on hine. 7 þu leoȝarȝ. Se halȝa marȝapeta him to cpræþ. eala ¹¹ ze ýpelan þehteȝarȝ. zanȝaf ze riȝ to eorþum hufum. 7 ze peȝarȝ to eorþum ¹² peorcum. zod me if fultumiende. for þon nelle ic eor zeheȝan. ne ic ¹³ næȝpe me ne zebīdde on eoreȝ zod. fe þe if dumb 7 deaf. Ac zeleaȝaf ¹⁴ on min zod. fe þe if ftanȝ on mæzenne. 7 hrædlice he zehýrþ þa þe ¹⁵ on hine zelæȝaf. 7 heo cpræþ. to þam zereȝan. eala þu unȝepunȝzena hund [7 þu unȝeȝylledlican ðracan mannef oȝen.] min zod me ¹⁷ 1ȝ fultumiend. 7 þeah þu min lichama zepealð hæbbe cȝrȝt zeneȝeþ ¹⁸ min faȝle of þinȝe þaȝe eȝeflican honda. Seo halȝa marȝapeta befaeh to heoȝonum 7 cpræð. zefstȝanȝie me liȝef ȝarȝ. þ̅ min zebed ²⁰ þuȝh heoȝonum zefare. 7 þæt hit aftȝe æt foran þin ȝerīþe. ²¹ 7 zefend me þinne þone halȝan ȝaft fȝam heoȝonum ȝe cýme ²² to fultum þ̅ ic zehealde unȝepæmð minne mæȝþhad. 7 þæt ic zeȝeo ²³ mine riþerpeardan fe þe riȝ me zefihtaf fýnna to auifýna. 7 þ̅ ȝý býȝen ²⁴ 7 blæða eallum fæmnum þe on þe zeleuat. for þon þin nama if ²⁵ zebletȝod on peorulde. þa cæmpan þa eodon 7 cpylmdon hiȝe lichaman. Ða beȝraȝ fe aȝleafa zerefa hiȝ anȝýna mið hiȝ hacelan ²⁷ for þon þe he ne mihte on hiȝe locian. for þæm blode. 7 cȝ. to þæȝe ²⁸ fæmnan. for hȝon ne zehýrȝumafȝ þu min ȝorð. ne þu ne þin fýlȝ ²⁹ miðfiȝende. eȝne þin lichoma if cpylmd. for minum þam eȝeflican ³⁰ ðome. zefara me. 7 zebīd þe on min zod. þý læf þu deaþe ȝrītafȝ ³¹ ȝiȝ þu me ne zehýȝarȝ. min fpeorð ȝceal pealðan þin lihoman. ³² Giȝ þu me zehýȝæfȝt æt foran eallum þiȝfum folce. ic þe to ³³ cpeþe. þ̅ ic þe onfo me to riȝe. Se halȝa marȝapeta him to cpræþ. eala. ³⁴ þu unȝnotȝa. for þon ic ȝýlle mine lichaman in tȝmȝeȝo. þ̅ min ³⁵ faȝul fý ze fýȝeȝæfȝt on heoȝonum. Se zerefa hie het on þýȝȝum can-

ceorne (*folio* 73) betýnan. 7 mid þam þe heo eode þær in. hio
 zeblectfode eall inpe lichaman mid crísteſe rode tacne. 7 onzan
 hipe handan 7 þuf cpeþan. Loce³ on me 7 zemilþra me
 drihten. for þon þe ic ane beo. 7 min⁴ fæder he me forlet.
 ne læt þu me min drihten. ac zemiltfa me⁵ for þon þe ic
 onzete þ þu biſt dema cruca 7 deaþe. dem nu betpux me 7
 þýffum deoflum. efne ic farize on minum ritum. Ne ýrfa
 þu⁷ riþ me min drihten. for þon þe þu parþ þ ic fylle min
 farle for þe.⁸ þu earþ zeblectfod on peorlde. Ic þa þeotimuf
 hipe pæf fædende mid⁹ hlafe 7 mid pætpe. 7 ic fæh þurh
 ehþýrl eal hipe zeflit þe heo hæfde¹⁰ rið ða arleafan deofle.
 7 ic ppat eall hipe zebed. þa eode ut of¹¹ þæf karceþneþ
 hpomme riþe egeflic draca. miſfenliceſ hipeſ. hiþ¹² loccaſ 7
 hiþ bearþ pæron zýlben zepuht. 7 hiſ teþ pæron fpilc ſpa¹³
 afniden iſen. 7 hiſ ezan ſcinan ſpa feāpažým. 7 ut æt hiſ noþu
 eode¹⁴ micel ſmocca 7 hiþ tunzla eþode 7 micel pulneffe he
 dýde on þæm¹⁵ karceþinne 7 he hiž þa arærþe. 7 he hpýft-
 lode ſtranžlic ſtemne.¹⁶ Ða pæf zeporþden micel leoht on
 þæm þýrþran karceþn of ðæm¹⁷ fýþe þe ut eode of þæf dra-
 can muþe. Se halzæ fæmnæ pæf þa zeporþden ſriþe fýrht. 7
 zebizþe hipe cneorþ on eorþan. 7 aþenoda hipe¹⁹ honða on
 zebēde 7 þuþ cþæþ. God adþýfc þæf miclan dracan mæzen.
²⁰ 7 zemilþfa me þearþendþra 7 earþoþþra 7 ne læt ðu me
 næþpe forþýrþan. Ac zefcýlþ me riþ þýf rilþdeor. 7 mid þý
 þe heo þuf bæð²² fe draca fette hiſ muþ ofeþi þæpe halzan
 fæmnan hearþod. 7 hipe²³ forþpealh. Ac cþurþef rode tacen
 þe feo halza maržapeta porhte²⁴ dracan innoþe fe hine toþlat
 on tþæzen dælaf. 7 fe halzæ²⁵ fæmna eode ut of þæf dracan
 innoþe unzepæmmed. 7 on þæpe ilcan²⁶ tibe zefæh heo on
 hipe pýnſþran healþe ænne deofol ſittend fpilc²⁷ an ſþeartne
 man. 7 hiſ honða to hiſ cneorþum zebundenne. 7 mid þý þe²⁸
 heo þinne zefæh. heo zebæð to drihtene 7 þuþ cþ. Ic þe
 heþize 7 pulþriže²⁹ þu undeaðlica kýninž. þu earþ zeleaþan
 tþýmnyþpe. 7 ælcþa ſnotþa³⁰ þruua. 7 æžhpýlcpe ſþrenžþo

ftaþol. Nu ic zefeo min zeleafan³¹ blopende. 7 min fafle
 zefeonde. 7 þýfne ðracan acpealdne hezean.³² þancaf ic
 þe fecze þu halza. 7 þu undeaðlica zod. þu eart ealra³³
 hælenðe hælenð. 7i þin nama zebilecfod on peorulde. 7 mid
 þý³⁴ þe heo þuf zebæð. fe deofof up anaf 7 zenam þa halzan
 fæmnan³⁵ honð. 7 cþ. þ zenihtjumaf þ þu dýðeft. Geþit
 fram me for þon¹ þe ic zefeo þe on forhæfdneffe þurh
 punian. Ic fenðe to þe hrufum² min bropur on ðracan ze-
 licneýre. to þam þ he þe forfulze. 7³ þin mæzþhad 7 þin
 þlite forlure. 7 þin zemýnd of eorþan adýlzan.⁴ þu hine
 þonne mid cwiſtef noðe tacen acpealðeft. 7 nu þu wlt me⁵
 acwýllan. Ac ic bidde þe for þin mæzþhad þ þu me ne ze-
 frinze.⁶ Seo halza marzapeta zeznap þa deofof be þæm locce.
 7 hine on⁷ eorþan apearp. 7 hiſ frýþnan eze ut artanz 7 ealle
 hiý ban heo⁸ to brýfde. 7 fetze hure frýþnan fot ofeþ hiſ
 frýne. 7 him to cwæþ. Geþit fram minum mæzþhade. cwift
 me if fultumend. for þon hiſ nama iſ ſeinend on peorulde.
 7 mid þý þe heo þuf cwæþ. þær ſcan frife¹¹ micel leoht on
 þæm þýſtran quarternne. 7 cwiftel noðe wæý zefereþ fram¹²
 eorþan up of heopen. 7 an hrit culfrne ftod ofeþ þære noðe
 7 heo¹³ ſpræc 7 þuf cwæþ. Sez me marzapeta þu þe þurh
 mæzþhad zýrnðeft þære eacan rice. 7 for þon hit biþ þe ze-
 realð mid abraham¹⁵ 7 mid Ifaac 7 iacob. Eaðiz eart þu
 þe þone feonð ofeþfrýðeft.¹⁶ feo halza marzapeta þa cwæþ.
 pulðor þe fý cwift. þu þe ane ðeft mæniz pulðor. Ic þe pul-
 ðrize 7 herize for þon þu eart halz 7 micel¹⁸ on eallum
 þingum. þu þe zemedomaſt zecýþ þonne þiure þeopen þ þu¹⁹
 eart ane lihht ealra lreñðra on þe. Seo culfræ þa wæf eft
 ſpreceñde²⁰ 7 cwæþ. Marzapeta. axie þone þe þu hæfſt un-
 ðeþ þinum fotum be²¹ hiý ðæðum. 7 he cýþ þe eall hiý weone
 7 mid þý þe þu hine hæfſt²² ofeþfrýð þu cýmjt to me. Seo
 halza marzapeta þa cwæþ to þæm deofle hwæt if þin nama.
 þu unclæne zarc. fe deofof hure to cwæþ þu²⁴ cwifteý þeop-
 aheþ þin fot of min frýra. þ ic mine ban lihpan²⁵ zereſte. 7

ic þe sæzce ealle mine dæda. Seo halza fæmne þa ahoƿ²⁶
 hīe ƿot of hīr ƿīre. ꝥ deoƿol þa cƿæþ an onzan. Manegra
 ƿoþfæftra manna ic zenam 7 ic zefæht ƿīþ him 7 ne mihte
 me nan²⁸ oƿerfīþan. ac þu min ege ut astunze. 7 ealle mine
 ban to bƿifdejt 7 min bƿoþor acƿealdeft. Nu ic zeseo
 cƿist ƿunian on þe. 7³⁰ þu dejt ealle soþfæsnesse. Ic heom
 ableonde hepa sefan. 7 ic hi³¹ zedýde oƿerzeotan þa heoren-
 lican snýttro. 7 mid þý þe hý on³² ƿlæpe ƿæron. ic com oƿer hi
 7 þa þe ic ne mihte of þam bedde³³ adon. ic hi dýde on þæm
 fýlþan ƿlæpe fýnzan. Nu þonne ƿram³⁴ anre zinzre fæmnan
 ic eom oƿerfīþd. hƿæt do ic nu ƿor³⁵ þon þe ealle mine
 ƿærne fýnt tobræcenne. 7 me ealra fīpaft (*folio* 74) zednæfþ
 ꝥ þin fæder 7 þin modor mine ƿæron. 7 þu ane ƿīþ me 7 ƿið
 eall² hīe cneorīse cƿistef zefýlzenдум þurh þone deofla
 mæzen eall to nahte³ zebīþ. Se halza fæmne him to cƿæþ.
 ƿaza me þin cýnn. 7 hpa þe cende.⁴ deoƿol hīe to cƿæþ.
 Sæcz me marzapeta hpanon if þin hƿ. 7 þin lichama. 7 hpanon
 if þin faƿul. 7 þin zeleaƿa. oþþe hu ƿæf cƿist ƿuniend⁶ on þe.
 Saazæ me þif. þonne fecze ic þe ealle mine dæde. Se halza
 fæmne⁷ him anƿarode 7 cƿæþ. Nýf me alīfed ꝥ ic þe to
 fecza. ƿor þon þu ne earc⁸ ƿýrþe mine ftefne to zehýrenne.
 Godes bebodu ic ƿille zehýnan. 7 ꝥ zecýþan⁹ 7 þu deoƿol
 adumbe nu. ƿor þon þe ic nelle nan ƿorþ ma of þinum¹⁰ muþe
 zehýnan. 7 hrædlice je eorþe ƿorƿalz þone deoƿol. zƿumlice.
¹¹ Ða on oþran dæze zehet se zerefa þa halzan fæmnan to
 him zelædan. 7 mid þý þe heo ƿæf ut azanzende. heo zeblet-
 rode eall hīa¹³ lichoma mid cƿīstef rode tacen. Se zerefa
 hīe to cƿæþ. eala marzapeta zelæf on me. 7 zebid þe to
 minum zode. Se halza marzapeta¹⁵ him to cƿæþ. soþlice þe
 zedafenaf on min zod to zebiddanne. Se zerefa ƿearþ þa
 fƿýþe ýrre. 7 het hi ahon 7 mid kandelum býrnan.¹⁷ 7 fýþ-
 þan dýþan þa nýxtan fpa heom beboden ƿæf. Se halza mar-
 zapeta¹⁸ þa cigde 7 cƿæþ. Nelle ic næfne me zebiddan on
 eorepne zod. fe þe i¹⁹ dumb. 7 deap. Ne maƿon ze oƿer-

frýþau clæne fæmnan. crift fylf ge²⁰ zebletfode min lichaman
 7 min farule he fylleþ puldruf beh. Se arleafa zerefa het
 þider brinzen mýcel leaden fæt. 7 het hit mid²² pætere
 aþýllan. 7 dýde hit ælen frýþe hat. 7 het bindan fet 7 honða
²³ þare halzan fæmnan. 7 þær ondon. Ða cpýllaf dýden fra
 heom be²⁴ boden pær. Se eadeza marzapeta locade on heo-
 fonum. 7 cpæþ. Drihten zod ealmihtiz þu þe earðeft on
 heofonum. zeunne me þ þif pæter fý me to hælo. 7 to liht-
 neffe. 7 to fulrihtef bæþ. una fprunzende²⁷ þ hit me aþrea
 to þam eacan lufe. 7 aþýpp me fram ealle mine fýnne²⁸ 7 ze-
 hæl me on þinum puldre. for þon þe þu eart zebletrod on
 peorulde.²⁹ 7 mid þý þe þ zebed pæf zefýld fra pearþ þær
 micel eorþhræpneffe³⁰ zeporden. 7 on þære ylcan tid. com
 culþne of heofonum hæbbende³¹ beh on muþe. 7 naþe pæron
 alýfde. fet. 7 honða þære halzan fæmnan. 7 heo eode up of
 þæm pætere zod herizende 7 puldrizende.³³ 7 þuf cpæþ. pul-
 dor ic þe fecze drihten zod hælend crift. for þon þe³⁴ þe þu
 me onlihteft 7 puldradeft. 7 þu me pære mildfiend þinje
 þeopene þu eart bletfod on peorlde. 7 mid þý þe heo cpæþ.
 AMEN.

¹ Stefn pæf zeporden of heofonum þuf cpeþende. Cum
 marzapeta. to heofonum. Eadiz eart þu þe mæzþhad
 zýrnðeft. þurh þon þinzum þu³ eart eadiz on ecneffe. 7 on
 þære ilcan tid zelæfde þæf folcef . xv . þufenda manna butan
 riþ 7 cilð. Olibriuf fe zerefa het acpýllan ealle þa⁵ þæ on crift
 zelæfdon. 7 hi pæron acpealde on limes feold butan ærime-
 niza þære ceaftrne. 7 æfter heom he het acpýllan þa eadezan
⁷ marzapetan 7 mid fprude offlean. Ða cpýllaf læddon hi
 þa butan þara ceaftrne peallaf. 7 þa an of heom cpæþ. Ðif
 nama pæf⁹ malchur zehaten. Apene þin freora 7 onfoh min
 fpruð. 7 zemildfa¹⁰ me for þon þe ic her zerefo crift ftandanð
 mid his englum. Marzapeta þa cpæþ. Ic biðde þe þroþor
 ziþ þu her crift zefeoft. aþe me of þ¹² ic me zebidde to him
 7 min zaft ofpæfte. Se cpýllene hýne to cpæþ. bið¹³ fra

hræt swa þu wille. Se eadega marzapeta þa ongan biððan 7 þuf
 14 cweþan. God þu þe heofen mid honda zemetzest. 7 eorþan
 on þinre 15 fýr betýndest. zehen mine bena. þ þra hwile man
 swa wuteþ mine 16 þrowunga. oþþe hi zehenaf næðan of þære
 tide fýn adýlgade hira 17 fýnna oþþe zif hwile man leoht deþ
 on minum cwiþcan of hif zepinne. be swa hwýlcne zýlce swa he
 biððe forzifeneffe. ne si him 19 ge fýnna zeteold. Ic biððe
 þe drihten. þ zif hwile mon si zemētod 20 on þinum þam egef-
 lican dome. 7 he si zemundig minum naman. 7 þinef. ze-
 freolfa hine drihten of tintrezo. Get ic þe biððe drihten 22
 þ ge þe nærdeþ boc minef martirhadef. oþþe on hir huse
 hæbbe. fý 23 hif fýnna alætneffe for þon þe ge fýndon flæfc 7
 blod. æfre fýnziende. 7 næfre ablinnende. Get ic þe biððe
 þ ge þe cýrcan timbrige on 25 minum naman. 7 þær arrite
 min þrowung. oþþe of hif zepinne zebicze. send on hine
 drihten þone halgan zarc. 7 þær boc fý minef martýrhadef.
 ne fý þær zeboren blind cild ne healt. ne 28 dumb. ne deap.
 ne fram unclænum zafte zefpencet. Ac fý þær sib 29 7 luþu 7
 soþfæstneffe zafte. 7 se þe þær biððeþ hir fýnna forzifneffe 30
 zecýþ him drihten. Ða wæs stefn zeworðen of heofonum
 mid 31 þunre. 7 culfre com berende rode. 7 cwæþ. Arif
 marzapeta eadig 32 wæs se minoþ ge þe þe zebæri for þon þe
 zewano ealle þinge 33 on þinum zebed. Ðurh engla mæzen
 ic þe spreige þ swa hræt swa 34 þu bæde eall hit biþ zehered.
 æt foran zodef zefýhþe. 7 swa 35 hræt swa þu wære zemýndig
 þ forzifef þe zod. God zefættet (*folio 75*) on þinum cýrcan
 þreo hund engla to þon þ hi onfoþ ælc þæra 2 manna
 bena þe to drihten clýpaþ on þinum naman hira fýnna 3 fýnt
 adýlgode. Nu zit ic cýþe þe þ englaf cumaf onzean þe. 7
 neamaþ þin heafod 7 lædaþ hit on neorxnara wonze. 7 þin
 lichama biþ 5 wurþful mid mannum. þ swa hwa swa ahwileþ þin
 reliquias. of 6 þære tide fram swa hwýlcne untrumneffe swa
 he hæfþ he biþ zehælb. 7 þær þin reliquias beoþ. oþþe boc
 þines martirhædes ne nealæcþ þær naþon ne ýfel ne se un-

clæne Ʒaft. Ac þær biþ sib⁹ Ʒ lufru. Ʒ Ʒoþfæstneffe. Ʒ blif.
 Ʒ Ʒerþean. Ʒ nænig on neorxnna ponƷe mare¹⁰ Ʒemetod mid
 meder ealra ƷerƷippender. nim þe þneo fæmnan. Ʒ se þe¹¹
 þin naman of ealra heortan ciƷeþ mid tearum azotenneffe. he
 biþ¹² Ʒerfeolrað frā eallū hiſ fýnnum. EadiƷ þu earƷ Ʒ þa
 þe þurh þe Ʒelæfað Ʒ se ſtop þær þu to Ʒerundefc. Cum
 hræðlice to þære ſtope þe þe¹⁴ if Ʒegearrod. Ʒ riƷ on þa
 frifþran healfe þære eadeƷan teclan Ʒ fuſannan. EadiƷ þu
 earƷ þu þe mæƷþhad Ʒeheolde. Cum nu Ʒodeſ lamb ic¹⁶ þin
 anbíde. Se halƷa marƷareta beƷæh on hiƷe embhrýrrƷ Ʒ to
 cræþ¹⁷ Ic eop biðde þurh naman ureſ ðrihtneſ hælendef
 xpēſ. þ he eop rýlle¹⁸ eorþra fýnna forƷýrneffe. Ʒ eop Ʒedon
 riƷian on heorona riƷe. þancaŷ ic þe ſecƷe ſe þe me Ʒepul-
 ðraðe Ʒ Ʒepurþaðe on ſoþfæſtra noman.²⁰ Ic hine heƷriƷe Ʒ
 bleſiƷe ſe þe riƷaþ on porulde. Ʒ æfter þ Ʒebed²¹ heo hiƷe
 up ahræƷe Ʒ cræþ to þam crýllene. Broþor Ʒenim þin²²
 frurð Ʒ Ʒecpille me for þon þe nu Ʒet ic ofeſfrýþde þýrne
 midðanƷearð Ʒedem ic þæt. ne ic ne acpýlle halƷ Ʒodeðef
 fæmne. God þæſ²⁴ frrecende beforian me to þe. ne eam ic
 ðýrſciƷ þ to ðonne. Se halƷa²⁵ marƷareta cræþ to him. Ʒif
 þu þ ne ðeft næfrƷ þu ðæl nuð me on²⁶ neorxnna ponƷe. Se
 crýlra þa mid Ʒefýrhto Ʒenam hiſ frurð. Ʒ²⁷ hiƷe heafoð of
 aſloh. Ʒ Ʒehpýrrde hine fýlfne. Ʒ cræþ. Ðrihten ne Ʒettæ²⁸
 þu me þif on fýnna Ʒ hine rýlfne mid hiƷ frurð of aſtaƷ Ʒ
 Ʒefeol²⁹ to þære eadeƷan fæmnan frýþran healfe þider coman
 þa þuſenð³⁰ enƷla ofeþ þære halƷan marƷaretan lichaman Ʒ
 Ʒebletfoðon hine.³¹ Ða comian tpele enƷlaf Ʒ Ʒenaman hiƷe
 heafoð on hiƷa fæðmum³² Ʒ hi funƷon. Ʒ cræðon. Ðu halƷa þu
 halƷa þu halƷa. ðrihten Ʒoð³³ þeorða pulðor kýnncƷ, fulle
 fýndon heoronaſ Ʒ eorþan þineſ³⁴ pulðneſ. Ʒ þuſ ſinƷende hi hiƷ
 Ʒerætton on neorxnna ponƷe. Ʒ ealle³⁵ þa þe ponnhæle þæron
 healtte. Ʒ blinde. ðumbe. Ʒ ðeaƷe. Ʒ hi Ʒe¹ Ʒehrimon þære
 halƷan fæmnan lichaman ealle hi purðon Ʒehælde.² Ʒ enƷla
 ftefrn þæſ Ʒehereð ofeþ hiƷe lichaman þur cpeþende. EadiƷ³

earc þu 7 þa þe þurh þe zelæfeþ. for þon þe þu punne nefte
 a of ende ⁴ mid halzum fæmnum. 7 ne be þu forþfull be
 þinum halzan lichaman ⁵ for þon þe he if forlætan on eorþan.
 to þon þ þ fra hýlc mann fra ⁶ hrineþ þine reliquiaf ofþe þine
 ban. on þæne tide fýn adilgode hira fýnna ⁷ 7 hira nama pritan
 on lifef bocum. Ic þeotimuf zenam þa reliquiaf þære ² halzan
 fæmnan. 7 hi zefætte on nipe fcrin þ ic fýlf ær of ftane ze-
 porhte. 7 mid frotum pýrtum zefpeotte. 7 ic hit zeheold on
 jumef fiþ ¹⁰ riþef hure hure nama pæf finclética. Ic þeotimuf
 pæf þe hure zepenode mid hlafe. 7 mid pætere 7 ic zefæh eall
 hure zeflit þe heo hæfde ¹² riþ þðne arleajan deoflā. 7 hure ze-
 bed ic arnat. 7 ic hit zefende to ¹³ eallum criftenum mannum.
 7 fe halza marzapeta zefýlde hure þropunz ¹⁴ on iuliuþ monþe.
 on þone þreo 7 tpenzeþan dæze. Ealle þa þe þif ¹⁵ zehýraf on
 heortan pefaf onbrýrðað 7 þa þe drihten crifc biððaf ¹⁶ 7 on
 hure zelifaf. 7 zemundoþ þære halzan marzapetan. þ he mid
 hira ¹⁷ benum uþ ofpæfte on fiþþe hælendes crifteþ. þam jý
 puldor. 7 loþ. 7 purðmýnt. 7 þrým 7 anpeald 7 micelnýr.
 on ealra populda populð. forþlice ¹⁹ a butan ænizum ende.
 Amen.

DE GENERATIONE HOMINVM.

MS. Cott. Tiberius, A. III. fol. 38. b.

Ðer onginð reczan ýmbe manneþ zecýnde. hu he on hij
 modor innoþe to men zepýrðeð. æreþ þæþ manneþ bræzen
 bið zeporðen on hij moder innoþe. þonne bið þ bræzen utan
 mid neaman bepeþen on þære jýxtan pucan. On oðrum
 mon e þa ædron beoð zeporðen. on lxxv 7 þreo hundræð
 jecýtran 7 lenzran hi beoð toðælede 7 þ blod þonne flopeð
 on þa fet 7 uppan þa handa. 7 he þonne býþ on limum to-
 dæled. 7 to romne zearað. On þam þriðdum monþe (*fol.*
 39) he biþ man butan jape. On þam feorþan monþe he

bið on limum ƿaþolƿæƿt. On þam ƿiftan monþe he biþ epica. 7 ƿeaƿeð. 7 ƿeo moður lið ƿicleaƿ. 7 þonne þa ƿiþb beoð ƿeopriðen. þonne ƿelumpð þæra manigfeald ƿar þonne þæƿ býriþneƿ lic on hire innoþe ƿcýriƿende bið. On þam uþam ƿýxtan monþe he býþ ƿehýð. 7 ban beoð ƿeaƿende. On þam ƿeofoþan monþe. þa tan 7 þa ƿinƿraƿ beoð ƿeaƿende. On þam eahtoþan monþe him beoð þa bƿeoƿt þinƿ ƿexende. 7 heoƿte 7 bloð 7 he bið eall ƿaþolƿæƿtlice ƿeƿeted. On þam niƿoþan monþe ƿitodlice ƿifum bið cuð hƿæþer hi cennan maƿon. On þam teoþan monþe þ ƿif ne ƿeðiƿð hýre ƿeoƿe ƿif þ beaƿn accenned ne biþ. ƿor þam þe hit in þam maƿan ƿýrið hit to ƿeoƿhadle oƿtoƿt on tƿeƿ niht.

MAMBRES MAGICVS.

MS. Cott. Tiberius, B. V. fol. 87.

Her ƿeƿð hu mambres ontýnde ða ðriƿlican bec hiƿ bƿeðer iamneƿ 7 him ƿeopenude þa heaƿoƿne ðæƿ ðeoƿelƿilðer hiƿ bƿoður.

Andƿƿarode him iamneƿ ƿaul þýƿƿum ƿ[orðum]. þu bƿoðor ic naht unƿihtlice eom ðeað ac ƿoðlice 7 ƿihtlice ic eom ðeað 7 ƿodeƿ [ðo]m ƿið me stanðeð ƿor þam þe ic ƿæƿ ana ƿlicera [?] þonne ealle oðre ðriƿaƿ 7 ic ƿiðƿtod t[ƿam] ƿebƿoðnum moýfef hatte 7 ááron þa ƿorhtan ða micclan tacna 7 ƿonebeac[n] ƿor þan ic eom ðeað 7 ƿor þam ic eom ƿe-[1]eðð on helƿana ƿice mid. þæƿ is ƿeo miccle [býrn]nýƿ þæƿ ecan ƿiteƿ. 7 þæƿ iƿ se seað þæƿ sinƿ [aleƿ] suƿleƿ þanon ne býð æniƿ upp adon. Nu [min] bƿoðer mambre beheald þe on þinum hiƿ[e] þ þu ðo ƿel þinum beaƿnum 7 þinum ƿƿeon[ð]-um ƿor þan þe on helle ne býð naƿiht ƿodeƿ nemðe unƿrotnýƿ 7 þýƿtƿu 7 æƿter þam þe þu ðeað biſt þonne cýmƿt þu to helle 7 beƿƿix ðeaðum mannum bið þin eapdiƿƿtoƿ niðer on eoƿðan 7 þin ƿeað bið tƿeƿea cubita ƿið 7 ƿeoƿna lanƿ.

MS. Cott. Nero, D. VIII. fol. 169. a.

Semper memor tui etiam inter dubia bellorumque nostrorum pericula, karissime præceptor, ac secundum matrem meam sororesque meas, acceptissime, et quum te deditum philosophiæ noveram scribendum tibi putavi de regionibus indie ac de statu cœli innumerisque serpentum et hominum ferarumque generibus existimaui ut aliquid per nouarum rerum cognitionem studio et ingenio possit accedere [*ad fol. 104 b.*] quanquam in te consummata prudentia nullumque adiutorium exoptulet ratio doctrinæ. . . . Tamen ut mea gesta cognosceres, que diligis, et ne quod inuisitatum haberes ea que in india uidi per summos labores ac pericula macedonum scribenda tibi putauī. Etenim sunt digna memorie singula, ac multis coaceruata quemadmodum inspexi. Non crediderim cuiquam esse tot prodigia nisi subiecta meis oculis ipse prius cuncta ponderauissem. Mirandum est terra quantum aut bonarum rerum pariat aut malorum contemplatrix existat. et parens publica ferarum ac fructuum metallorumque atque animalium. quodsi omnia liceat intueri homini uix suffectura tot uarietatibus ipsa crediderim nomina. Sed ego de his que primum cognoui eloquar, daturus operam ne aut fabulæ. [*ad fol. 105.*] aut turpi mendacio dignus efficiar. Etiam naturam animi mei . . . non ignoras, solere me terminum equitatis custodire, et parcius loqui quam gesta sint omnia. Et nunc spero quod agnoscis, nichil me tanquam captantem iactantemque gloriam militiæ nostræ asserere. que utinam minus fuissent laboriosa . . . Ago gratias macedonie iuuenum uirtuti et inuicto exercitui nostro quod in patientia mea perseuerarent ut rex regum appeller. Quo tibi meo titulo misso, letare, karissime præceptor . . . nunc tibi et Olimpiadi matri mee sororibusque meis de singulis regni mei commodis scribebam, que tibi et illis communia esse arbitror. Idque nisi [*ad fol. 105 b.*] feceris parum de nobis simpliciter iudicare uideberis. Prioribus litteris significaueram de solis luneque eclipsi. et de constantia syderum aerisque indiciis, que non sine magna cura ordinata tibi misi. et has nouas explicaturus his-

torias omnia cartis commendabo. Que cum relegis: scito esse talia que cura alexandri tui complecti decuerant. Mense maio rege persarum dario apud gangem annem superato acceptaque in conditiones omni eius regione, ordinarios proprætoresque nostros proposuimus, orientis prouinciis multisque opibus regalibus ditati; ut in priori epistola significaveram tibi. Quare nunc ne sim scribendi multiplex [*ad fol. 106.*] priora facta iam præcognita prætereo. Mense iulio deficiente in india faciæ peruenimus, ubi mira celeritate poro rege deuicto, potiti ingentibus diuitiis regia gaza repleti sumus. sed . . . scribere de innumerabili exercitu eius in quo fuerint permultæ peditum copias (*copiæ*), xvi milia equitum, octingente quadrige, omnes falcate. captisque elephantis quadringentis qui superpositas cum armatis iactoribus turres gestauerant. [*ad fol. 106 b.*] Ipsam urbem regiam pori domumque armis inuasimus. In qua columnas aureas solidasque ingenti grossitudine atque altitudine cum suis capitulis ad modum quadringentas enumerauimus, auratosque parietes laminarum digitalium grossitudine. Quas cum estimare uellem aliquibus locis intercidi. Vineamque solidam auro argentoque inter columnas pendentem miratus sum. in qua folia aurea racemique cristallinis ligis erant interpositi, distinguuntibus smaragdis. Talami cubiliaque margaritis unionibusque et carbunculis et ebenina lacunaria nitebant testudinibus cupressinis quibus lauari [*ad fol. 115.*] in insigni loco et in balnearibus erant soliti. Aureeque solideque cum crateribus aureis statue innumerique thesauri Gemmea et crystallina electrinaque uasa potatoria et sextariola multa aurea inuenimus et rara argentea. Quibus in potestatem redactis interiorem indiam perspicere cupiens . . caspias portas peruenimus exercitu ubi cum fertilissimarum regionum admirarer felicitatem, quondam gaudio digna cognoueram loca, quanquam prædixerant nobis incolæ regionis eius ne [*ad fol. 115 b.*] serpentes et rapida ferarum genera incideremus, que plurima uallibus et campis siluisque ac montibus habitabant. nemorum saxorumque latebris occulta. Sed ego ut fugientem ea pugna porum primum assequeretur antequam in desertas orbis terrarum abiret solitudines compendiosa magis quam tuta itinera eligere malui. Acceptis igitur .cl. ducibus qui breuitates itinerum nouerant mense augusto per feruentes sole arenasque et egentia humoris loca profectus sum, pollicitus his præmia qui nos periti regionum ducebant per ignota indie loca si me cum

incolumi exercitu in bactriacem perduxissent penitusque remotos ad abditos seres que gens foliis arborum ex siluestri uellere [*ad fol. 116.*] uestes detexunt. Sed illi maiorem hosti quam mihi fauorem accommodantes efficere pergebant ut nos in execrabilia serpentum et rapida ferarum beluarumque genera ignotos regionum inducerent. . . Tum ego cernens ex parte mea id accidisse qui utilia consilia spreueram amicorum . . . et . . . hominum qui dixerant mihi ne festinarem, imperaui militibus omnibus ut armis induti agmen sequerentur. Propterea quod auri ex rapina margaritarumque non paruum secum prædam ueherent timendum esset ne occulto hostes sua ablaturi uictoribus insidiarentur. Et sane miles [*ad fol. 116 b.*] ita locupletatus est ut uix ferre pondus auri posset. Accedebatque armorum non parua grauitas quæ omnia ego aureis incluseram laminis. Ita totum agmen me ueluti sidere aut fulgore clarum radiantibus auro insignibusque sequebatur cum signis et uexillis. Fuitque inter uarietates spectaculorum in conspiciendo talem exercitum, qui ornatu pariter ac uiribus inter gentes ceteras eminebant. Ego certe respiciens felicitatem meam insigni numero iuuentutis immenso afficiebat gaudio. Sed ut aliquid plerumque in secundis rebus fortuna obstrepit [*ad fol. 117.*] accidit nobis siti laborare. Quam quum uix sustineremus miles seuerus inuentam mihi in lapide concauo aquam galea aurea protulit ipse sitiens, animeque mee magis quam suæ uite consulebat. Quam ego palam uocato exercitu effudi, ne me bibente magis sitire miles inciperet. Collaudansque seueri erga me beneuolentiam dignis eum muneribus honorauī. [*ad fol. 117 b.*] Quæ res quum anime quietiorem fecisset exercitum, ceptum iterum institui: nec longe mihi in desertis locis flumen apparuit. Cuius ripas pedum sexagenum harundo uestiebat pinorum abietumque robora uincens grossitudine Tum ego quia quadrupedia et exercitus sitiebant iussi continuo castra poni a metatoribus. Quæ dum ponuntur ipse sitim leuare cupiens amariorem elleboro fluminis aquam gustauī: quam neque homo bibere neque ullum pecus haurire siue tormento potuit. Angebar autem magis pro multis animalibus quam pro nostra necessitate, durabiliorem hominem cunctis in rebus recognoscens quam pecudes. [*ad fol. 118.*] Quippe mecum erant qui aurum uehebant elephantī ingenti[s] magnitudinis admodum mille. Quadringente quadrigæ equorum omnes falcate. bige ii mille ducente (*i. e. ducentæ*). Equitum turme xx milia peditum

ducenta quinquaginta. Duo milia sub armis mulorum castrensi-um et ad sarcinas militum uehendas curruum duo milia. Camelorum dromedarumque et boum duo milia qui frumenta uehebant. et armentorum ad usum carnis cotidiane ingens numerus sequebatur. Ceterum equis et mulis et elephantis et camelis aurea quoque frena. Luxus non parum nobis promiserat uictoriarum. Sed tunc in spectata aqua ipsa pecora uix se sustinere poterant. Milites quidem nunc ferramenta lambendo. nunc oleum gustando diram aliquo modo differre sitim. uel auferre conabantur. Vidi-mus etiam plerosque pudore amisso suam urinam uexatos ultimis necessitatibus haurientes. Quæ res dupliciter me torsit. Primo de statu [*ad fol. 118 b.*] exercitus magis quam de proprio meo sollicitus fui periculo. Iussi tamen ut armati agmen sequerentur. Legem dixi me in eum animaduersurum qui non legitimis indutus insignibusque armis in acie deprehensus esset. Quod ipsi quidem mirabantur, quod ita ubi nullus appareret hostis necesse esset in tanta siti armatos ingredi. Sed ego sciebam per bestiosa serpen-tiosaque loca nobis iter esse ne opposito periculo frangeremur. ac ne imprudentes circumueniremur uel inopinato periculo feriremur. Ripam igitur fluminis sequentes ad horam diei octauam ad oppidum peruenimus quod in medio [*ad fol. 119.*] amne in insula ex his arundinibus quas paulo ante descripsimus erat edificatum. pau-cosque indorum seminudos notauimus homines. qui uisis nobis continuo inter tectorum suorum culmina delituerunt. Quorum ego præsentiam uidere desiderans ut dulcem ignaris aquam de-monstrarent. apparente nullo paucas in ciuitatem deici sagittas imperaui. ut si uoluntate sua nollent procedere metu bellico acti exhiberentur. Tanto magis cunctis propter timorem abditis. diu apparente nemine. ducentos milites ex macedonibus leuibis armis misi per amnem nataturos. Jamque quartam fluminis partem natauerant. Tunc horrenda res uisu subito nobis conspecta est maiores elephantorum corporibus [*ad fol. 119 b.*] hypopotami inter profundos aquarum apparuerunt gurgites. raptosque in uortice crudeli pena uiros flentibus nobis assumpserunt. Iratus tum ego ducibus qui nos in insidias deduxerant. iubeo ex his .dc. in flumen mitti. Quibus propulsis natantibusque inuicti rursus hypopotami dignos iusta pena affecere. Sed maior explicatus nu-merus beluarum quam prius affuit ad spem inde contingentis cibi ubi cum apparerent ueluti formice efferbuere. Atque ne qua

noctu aquarum prodigiis bella gereremus; iussi dato signo buccine ad iter militem aptari Igitur ab hora diei decima usque ad undecimam cum iter fecissemus. uidimus hostes per medium amnem factis ex harundine præteruehi nauiculis. Quos cum [*ad fol. 120.*] dulces aquas percunctaremur sua lingua ubi inueniri possent dixerunt. Ingens nos stagnum dulcissime aque inuenturos, quo et ipsi nos itinerum duces erant deducturi. Quare . . . nocte tota ambulauimus siti et onere armorum confecti. Quibus necessitatibus illa quoque adiciebantur incommoda, quod tota nocte incursantibus leonibus ursisque tygridibusque pardis ac linibus pariter resistebamus . . . Tandem ad horam circiter octauam postero die ad prædictum nobis stagnum peruenimus. quod erat coronatum uetustissima circumdatumque habundanti silua mille passus tum patens. Cum ergo ego dulci aqua potata gaudio alacer [*ad fol. 120 b.*] pecora et impedimenta cum exercitu pariter et lassa quadrupedia militum refecissem, metiri castra in longum stadia .xxii. totidemque in latum collocari iussi. Quibus celeriter erectis iubeo cedi nemus ut facilius aquatoribus esset accessus ad flumen . . . Igitur inter ipsa tentoria aggerebantur impedimenta et elefanti in media castrorum parte collocabantur. ut aptius contineri possent, [*ad fol. 121.*] si quis noctu . . . oriretur pavor tumultusque aliquis nouus. Cum iam mille quingenti extrinsecus essent ignes accensi sufficiente silua quantum uellemus deinde testante buccina cibum et ipse cepi et militibus capere imperaui. accensis lampadibus aureis ad modum duobus milibus. Cum ad primos lune radiantis ortus subito erectis caudarum aculeis a pascualibus indicis scorpiones consuetam petentes aquationem ad castra innumeri confluxere . . . Hæc prodigia insequuta est immensa uis cerastarum humidarumque serpentum uariis distincta coloribus. Nam quædam rubentibus scamis erant. quædam nigri et candidi coloris. quædam auri fulgori similes inspiciebantur [*ad fol. 121 b.*] sibilabat tota regio non paruum nobis inferentes metum. Sed frontem castrorum densabamus clipeis et in manibus longas habebamus hastas. quorum acutissimis spiculis malas pestes configebamus. et ignibus plures necabamus. Quæ res nos prope duas horas in eo opere sollicitos tenuit. Potata aqua minores abire ceperunt serpentes maiores cum ingenti gaudio nostro latebras petierunt. Cum ad horam noctis tertiam aliquam sperantibus nobis requiem binorum trinorumque capitum cristati serpentes indici columnarum

grossitudine aliquantulum proceriores ad potandum aquam ex uicinis montium speluncis processere. oribus scamisque suis [*ad fol. 122.*] humum atterentes. quorum pectora erecta cum trisulcis linguis fauces exerebant scintillantibusque ueneno oculis quorum halitus erat pestifer. Cum his hora non amplius una debellauimus. xxx. seruis. et xx. militibus amissis. Orabam macedones ne aduersis casibus cederent neue deficerent. (*fol. 171.*) Sed affuere albi leones taurorum comparandi magnitudinibus cum ingenti murmure . . . in nos impetum faciunt, exceptique uenabulis ruunt. [*ad fol. 122 b.*] Tantus repentinus oriebatur tumultus cumulante cera (*i. e. sera*) nocte. Nec minus apri ingentis forme iactis dentibus ueluti uallo horrentibus metuendi mixti maculosis lincibus tygribusque et horribilibus pantheris miscebant praelia nulli iam pesti comparanda. Sed et uespertilionum uis ingens columbinis corporibus equales in ora uultusque nostros ferebantur. habentes dentes in morem hominum quibus artus militum uiolabant. Vna praeterea noui generis bestia maior elephanto affuit, tribus armata in fronte cornibus quem indi appellare dentem tyrannum soliti sunt. equo simile caput gerens atri coloris. Hæc potata aqua intuens castra [*ad fol. 107.*] in nos subito impetum dedit. nec ignium compositis tardatus ardoribus. Ad quam sustinendam cum opposuissem macedonum manum .xxxvi. occidit duos. et l. calcatos inutiles fecit uixque ipsis defixa est uenabulis. Antelucanum demum tempus quædam animalia celopestes uenere candido uersi colore in modum ranarum. cum quibus mures indici in castra pergebant uulpibus similes quorum morsu uulnerata animalia quadrupedia statim expirabant. [*ad fol. 107 b.*] Hominibus idem morsus non usque ad interitum nocebant. Appropinquante luce nocticoraces uenere aues uulturibus similes corporum immanitate superabant colore fuluo. rostro pedibusque nigris totam stagni compleuere ripam non nobis perniciem ferentes sed solitos pisces consumebant. Quas nos aues neque fugare ausi eramus. Cuncte uero siccatis unguibus de conspectu nostro abiere. Tunc ego locorum demonstratores qui nos semper in insidias deducebant pessime meritos crurifragio puniri iussi. ut et nocte [*ad fol. 108.*] uiui spirantesque a serpentibus consumerentur, ut nos consumere uoluerunt. Manus quoque eis constringi imperaui ut merito pro factis suis uterentur supplicio. Habita deinde conção ut fortes milites essent neue

aduersis ut femine casibus deficerent ; castra concentu buccinarum repente ad noti uenti spiracula tetendi. ubi a collectis barbarorum indorumque uiris noua conspirari cognoueram bella. Militibus meis ingentes erant animi quibus et census uictoriarum suppeditabat et felicitas. Relictis periculosissimis locis minutum uix tandem iter calcauimus. et in loca bactrianorum auro diuitiisque plena peruenimus. benigneque excepti a commeantibus cum [*ad fol. 108 b.*] persarum confinia adiacerent. et ager. in reparando bello castra .xx. dies statui ocio facto. mox dierum .iiij. itinere peruenimus ubi cum collecto consederat exercitu porus. propere ditioni magis quam prælio se commissurus. nam et commeatus nobis palam non ut hostis dedit potestatem cupidusque me nosse ; milites meos subinde commeantes interrogabat ubi ego essem quidue agerem. Qui cum incerta responderent ipse auditis eius interrogationibus omnia enim mihi regi magno macedonum referebantur. sumpto habitu militari positoque meo cultu perueni in castra ut uini et carnis quidam emptor. Casuque porus suscitans [*ad fol. 109.*] me interrogabat quid faceret alexander aut cuius esset etatis tanquam homo senior inquam dux noster in tabernaculo se accenso igni caleficat. Cum ille gaudio alacer quasi cum decrepito sene esset prælium commissurus. cum esset iuuenis elatus tumore. Quid ergo inquit non respicit etatem suam. Respondi uno id proposito ignorare me quid faceret alexander cum essem gregarius ex macedonico [*ad fol. 109 b.*] miles exercitu. Tradidit mihi minis plenam epistolam quam regi alexandro darem. pollicitus est præmium. cui iuratus dixi futurum ut in manus eius he littere peruenirent. Reuersus protinus in castra et antequam legerem et postquam legi epistolam magno risu sum dissolutus . . . (Epistola Pori) . . Mox contuli cum indis manum. superatisque his ita ut [*ad fol. 110.*] uolebam erepta armis regna poro restitui. Qui ut ei insperatus honor donatus est mihi thesauros suos manifestauit. quos ignorabam. ex quibus me et comites et uniuersum ditauit exercitum. Factusque amicus ex hoste macedonibus : in herculis liberique trophæa deduxit. In orientis autem ultimis horis aurea utraque deorum construxerat simulacra quæ an solida essent scire ego cupiens omnia perforaui. et id ipsum ut uidi solida simili metallo compleui [*ad fol. 110 b.*] liberumque et herculem directis uictimis placauit. Ultra deinde progressuri si quid memorabile cerneremus : nihil præter desertos in oceano campos.

siluasque ac montes audiuius in quibus elephanti et serpentes dicebantur. Pergebam ad mare tamen. uolens si possem orbi terrarum circumfluum nauigare oceanum. quem quum tenebrorum uadosumque mihi locorum incole affirmabant . . . quodque . . . nemine esset temptandus sinistram partem indie sectari institui. nequid mihi in ignotis subtraheretur locis. Palus erat sicca et ceno habundans. per quam cum transire temptarem belua noui generis prosiluit [*ad fol. 111.*] serrato tergo duo capita habens. unum leene simile. hypopotami pectore. cocodrillo gerens alterum simillimum. duris munitum dentibus quod caput duos milites repentino occidit ictu. quam ferreis uix inquam comminuius malleis Peruenimus demum ad siluas indorum ultimas. ubi cum castra in longum prope .l. stadia. et latum fere collocauissemus . . . ceperamus uelle epulari sub nocte hora diei .xi. cum subito pabulatores lignatoresque exanimes . . nunciabant ut celeriter arma caperemus [*ad fol. 111 b.*] uenire e siluis elephatorum immensos greges ad expugnanda castra. Imperaui ergo thessalicis equitibus ut ascenderent equos secumque tollerent suorum quorum grunntus timere bestias noueram. et occurrere quam primum elephantis iussi Nec mora trepidantes elephanti conuersi sunt Iussi tunc clipeis l lanceis uallum procingi. nequid iniurie nocte elephatorum uolentia ferarumque aliarum afferret. Quia nox fuit usque ad lucem Primo deinde aurore diluculo in alias indie profecti regiones [*ad fol. 112.*] in campo patenti mulieres uirosque pilosos in modum ferarum toto corpore uidimus pedum altos .ix. Hos indi faunos appellant. Hii assueti fluminibus necnon et stagno quum terris erant crudo pisce tantummodo et aquarum haustu uiuentes. Quos cum adire uellemus uicinius: marini fluminis se immersere uorticibus. Cinocephalis ingentibus deinde loca plena inuenimus nemora. qui nos adlaccessere temptabant et eiectis sagittis fugiebant. Iam deserta intransibilibus nobis nichil dignum spectaculo ab indis ultra superesse referebatur. Igitur rursus fasiacen [*ad fol. 112 b.*] unde ueneramus signa conuerti imperaui . . . cuncta erecta temptoria . . ignes accensi. Tum repente euri uentus (*uenti*) tanta uis flantis exorta est ut omnia tabernacula principiaque nostra conturbauerit euerteritque Quadrupedia multo uehementius uexabantur Vix tamen recollectis sarcinis ex integro in apriciore ualle sedem castrorum inueni ordinatisque rebus omnibus cenare

militem iussi. Nam et flatus euri deciderat et frigus ingens uespertino accrescebat tempore. Cadere mox in modum uellerum immense ceperunt nives [*ad fol. 113.*] quarum aggregationem metuens ne castra cumularentur: calcare militem niuem iubeo ut quam primam iniuria pedum tabesceret, proderentur et ignes aliquatenus qui in niue pene erant extincti. Vna tum res fuit salutis, quod in momento temporis he delapse sunt niues, imbre ueniente largo, quem protinus atra nubes sequuta est. Viseque nubes ardentes de celo tanquam faces decidere, ut incendio earum totus campus arderet. Verebantur dicere ne deorum ira premeret quod ego hero[is] herculis liberique uestigia transgredi conatus essem. Iussi ergo scissas uestes opponere ignibus. Nox serena continuo reddita est nobis orantibus. [*ad fol. 113 b.*] Tum ignes ex integro accenduntur et ab securis nobis epule capiuntur, et triduo continuo sine sole claro id nobis accidit pendente minaci nubilo. Quare ego sepultis admodum quingentis militibus qui inter niues perierunt castra inde mutari imperaui. Nam et edita celo promuntoria ad oceanum in ethiopia uidimus et enesios quoque uidimus montes, et antrum liberi quo aliquos perditos immisimus quum dicebantur tertia die febribus mori, qui speluncam introissent. Quod fuisse manifestum mortibus eorum probauimus, quum intrari propter religionem non poterat specus, et sine muneribus. [*ad fol. 114.*] Supplex orabam numina ut me regem terrarum cum sullimibus trophis triumphantem in macedoniam olimpiadi matri mee remitterent. . . . iussi [con]uerti signa in fasiacen . . . Tumque in itinere . . . duo senes nobis facti sunt obuiam. Quos cum interrogarem si quid nossent in illa regione dignum aliquid ad spectaculum responderunt mihi esse uiam non amplius decem dierum perquam difficilem tamen accessus propter penuriam aquæ tantisque impedimentis si cum uniuerso pergere uellem exercitu. Ceterum si commeatus .xl. milium hominum proponerem propter angustas semitas, et bestiosa loca: posse mihi contingere ut aliquod incredibile prospicerem negocium. Tum ego eo responso letus: [*ad fol. 114 b.*] dicite mihi inquam duo senes humanitatis lege eos mulcens: quid sit illud quod mihi tam illustre et tam magnificum pollicemini. Tum unus exhilaratus blanda mea uoce, uidebis rex quicumque es inquit duas solis et lune arbores indice et grece loquentes, quarum lignum uirile est solis, alterum est femineum lune, et ab his quæ tibi instant bona aut mala nosse poteris.

Quare tam incredibili re illudi me a barbaris senibus existimaui pena eos impingi et aliqua contumelia iussi notari: ita dicens. itane eo maiestas mea peruenit ab occidente usque in orientem ut a senibus barbaris ac decrepitis illudi me posse uidear. Quibus iurantibus se nichil falsi commiscere: experi mi me posse modo [*ad fol. 123.*] an uera dicerent. appariturum breui id non esse unum orantibus amicis comitibusque meis ne tante rei experimento fraudaremur: xl. milia mecum cum equitatu traxi. remissis in fasiacen copiis cum quibusdam prefectis exercituque cuncto elephantis et rege poro et impedimentis omnibus. Mox...ducentibus indorum senibus iter arripimus. Qui mox ut diximus per immania et egentia plerumque aquarum per aliquot serpentium ferarumque loca deduxerunt in proximam oraculi sedem. De quibus feris et serpentibus quamque innumere et indica lingua erant uocitate scribendum tibi non putauit. Cum appropinquaremus regioni a nobis petite: uidimus feminas uirosque aliquos pantherarum tygridumque pellibus contactos. a quibus con quærimus quinam homines essent [*ad fol. 123 b.*] indos se sua lingua esse dicebant. Lucus erat largus thure et opobalsamo habundans. quæ plurimus ramis eorum innascebantur nemorum. et uesci incole eius regionis consueuerant... pedum non amplius decem statura altior: nigro corpore dentibus caninis. antistes oraculi apparuit. perforatis auribus. ex quibus uniones dependebant: et erat pellibus uestitus. Atque cum me more rituque salutaret metum simulatione silentioque textit. Quare cum interrogaret quid ego uenissem: dixi me cupientem inspicere sacras arbores [*ad fol. 124.*] solis et lune. Tum barbarus. Si a coitu inquit puerili et femineo contactu uacas: scilicet intrabis diuinum lucum. Astantibus amicis et commilitonibus meis circiter trecentis: ponere amicos uestesque cum calciamentis imperauit: Parui per omnia homini: ut pareremus religioni. Vndecima diei hora expectabat sacerdos solis occasum. Nam solis arborem loqui ac responsa dare ad primos iubaris ortus affirmabat. Item noctis eadem tempora custodire lune enarrabat arborem... Igitur perambulare totum nemus incipio... uideoque opobalsamum cum optimo odore omnibus undique arborum ramis habundantissime manans. Cuius odore captus. et ipse dibulas (*hoc est, paropsidas*) peruellebam de corticibus. et idem comites mei faciebant. In media autem parte luci sacre arbores consistebant [*ad fol. 124 b.*] diuersis generibus fron-

dium circa astantibus. He pedum centum alte erant arbores quas brebionas indi appellant. Quas cum mirarer diceremque frequentibus imbribus in tantum creuisse sacerdos affirmabat mihi. nunquam in his locis pluuiam. neque feram. aut auem aut ullam adire serpentem. Terminos antiquitus ab indorum maioribus consecratos soli et lune affirmabat. easque in eclipsi solis et lune uberibus lacrimis commoueri de numinum suorum statu timentes. Et cum sacrificare instituerem et uictimas immolare prohibitus sum a sacerdote qui negabat licere [*ad fol. 125.*] aut thus in eo sacrario igni uri. aut animal ullum interfici: sed uolutos truncis arborum oscula dare. orareque solem et lunam. ut ueridica mihi darent responsa uidemus ab occidente iubare fulgentibus phebi radiisque percussa arborum cacumina. Et sacerdos ait. Sursum inquit omnes intuemini. et de quibus quisque rebus consulturus est occulte cogitet silentio. nemo palam pronunciet Cogitabam . . si deuicto orbe terrarum in patriam triumphans ad [*ad fol. 125 b.*] olimpiadem matrem sororesque meas karissimas possem reuerti. Cum subito indico sermone tenuissimo arbor respondit. Inuicte belli alexander ut consuluisti unus eris orbis terrarum dominus: sed uiuus in patriam non reuerteris amplius. quum fata ita de tuo capite statuerunt. Hec ego audiens mente percussus sum: displicuit enim mihi quod tam multos adduxi mecum: ad sacras arbores. simul et amici mei et comites mei qui mecum uenerant fleuerunt ualde. et contristati sunt Rursusque oracula auditurus que media nocte posse fieri sacerdos affirmabat quum tunc luna erat oritura assumpsi mecum tres fidelissimos amicos [*ad fol. 126.*] perdicam. et clitoricam. et philotam. quorum nullum metuebam in illo loco nec a me quicquam erat metuendum. ubi neminem fas erat interfici Consulens ergo ubi moriturus essem. cum ad primum lune ortum percusso cornu splendoreque accepto. arbor grece respondit. Alexander inquit plenam iam etatis finem habes. sed sequente anno mense nono babilonia morieris. a quo minime speras decipieris. Tum lacrimas [*ad fol. 126 b.*] effudi et amici mei circumstantes flebant. nullum ergo ab his dolum aut scelus resurrecturum sperabam. sed magis pro mea salute mori paratos Discessu deinde facto cum iam ad epulas reuerteremur ego animo eger ad requiem uado. Rogantibus amicis ne me anxietate et ieiunio condeficerem. paululum cibi contra animi uoluntatem sumere cepi. meque ut præsto

essem ad primum solis ortum in sacrario collocaui. Postero die matutino expergefactus diluculo. amicos etiam semisopore sonno excitatos uidi. Sed adhuc ipse quoque sacerdos uelatus pellibus ferinis [*ad fol. 127.*] quiescebat. positaque ante eum ingens clibatura (*intellige, placenta clibano cocta*) erat. quam illi (*ille*) ex pri-diana cena sumpserat. et culter eburneus. Nam ere et ferro et plumbo et argento egent. auro habundant. opobalsamo et thure uescuntur. cadenteque riuo puram ex uicino monte potant aquam. Homines accubantes et quiescentes sine ullis ceruicalibus stratis-que tantum pellibus ferarum Excitato sacerdote lucum in-traui. tertio consuliturus eandem sanctissimam solis arborem. cuius mortem percussoris manu cauendam habeam. quemue exitum mater mea sororesque mee habiture sint. Arbor grece dixit. Si mortis [*ad fol. 127 b.*] tue tibi insidiatorem prodidero. sublato eo facile instantia fata mutabis mihique tres irascent[ur] sorores . . . clotos. lachesis. atropos. Igitur post annum et menses nouem babilonia morieris. non ferro quod suspicaris. non auro neque argento. neque ullo metallo. sed ueneno. Mater tua miserando turpissimoque exitu sepultura carebit. iacebitque in uia præda auium ferarumque. Sorores tue felices erunt fato diu. tu ipse etsi breue superest tibi tempus. dominus tum orbis terrarum eris. Nunc modo caue ne nos ulterius scisciteris iam excede terminos luci nostri. et ad fasiacen porumque reuertere. Sed et monuit sacerdos ut pergeremus [*ad fol. 128.*] fletum ululatumque nostrum sacras arbores dicens offendisse Eas uero uoces ex sua fide et meo tegebant consilio
. [*ad fol. 128 b.*] Nouum perpetuumque statuimus uir-tutibus monumentum ut inuidendum immortalitas esset perpetua et nobis opinio et animi industria optimi aristotelis iudicium. [Alii aliter hæc postrema habent codices.]

MS. Cott. Tib. B. V.

I. Colonia est initium ab antimolima quia habet stadia numero quingenta quæ faciunt leuuas trecenta sexaginta octo. quæ insula habet multitudinem ouium. et inde ad babiloniam stadia sunt centum sexaginta octo numero quæ faciunt leuuas. * *

II. Hæc colonia est maxime negotiatorum ubi nascuntur ber-

bices magnitudine boum habitantes usque ad medorum ciuitatem cui nomen est archemedon. que maxima est ad babiloniam excepto babilonia inde sunt stadia ad babiloniam numero .ccc. que faciunt leuuas .cc. ab archemedone. Ibi sunt illa magna insignia que magnus alexander operari iusserat. quæ terra habet in longitudine et latitudine stadia numero .cc. quæ faciunt leuuas .cxxxiii. et dimidium miliarium.

III. Est locus euntibus ad mare rubrum qui dicitur lentibelsinea. in quibus: galline nascuntur quales apud nos rubicundo colore. has cum aliquis apprehendere uoluerit manum suam quam tetigerit totumque corpus comburit.

IV. Preterea ibi bestie nascuntur hæ cum sonum audierint hominum statim fugiunt. pedes habent octenos oculos habent gorgoneos bina capita habent. si quis eos uoluerit apprehendere corpora sua inarmant.

V. Hascellentia babiloniam profiscentibus habet stadia .ix. quæ subiacet regionibus medorum omnibus bonis plena.

VI. Hic locus serpentes habet capitâ bina habentes. quorum oculi nocte sicut lucerne lucent.

VII. Nascuntur et ibi onagri cornua boum habentes. forma maxima hi in dextera parte ab babilonia ducunt se in occulto ad mare rubrum propter serpentes qui in illis locis nascuntur qui uocantur corsias habentes cornua similia arietibus hii quem percusserunt moritur. Ubi nascitur abundantia piperis quod serpentes seruant sua industria hoc piper sic tollunt incendunt ea loca et serpentes sub terram fugiunt. ideo nigrum est piper. A babilonia usque persiam ciuitatem ubi nascitur piper stadia sunt .dccc. quæ faciunt leuuas .dcxx et dimidium miliarium loca illa sterilia sunt propter multitudinem serpentium.

VIII. Similiter ibi nascuntur cenocephali quos nos conopoenas appellamus habentes iubas equorum. aprorum dentes. canina capita ignem et flammam flantes. hic est ciuitas uicina diues. omnibus bonis plena dexteriore parte ducitur illa terra ab ægypto.

IX. In aliqua nascuntur homines statura pedum vi. barbas habentes usque ad genua. comas usque ad talos qui homo dubii appellantur et pisces crudos manducant.

X. Capi fluuius in eodem loco appellatur gorgoneus ibi nascuntur formice statura canum habentes pedes quasi locuste rubro colore nigroque fodientes aurum. et quod per noctem fo-

diunt sub terra profertur foras usque diei horam quintam. Homines autem qui audaces sunt illud tollere. Sic tollent apud camelos masculos et feminas illas quæ habent foetas. Foetas autem trans flumen gargulum alligatos relinquunt et camelis foeminis aurum inponunt. Ille autem pietate ad suos pullos festinantes. ibi masculi remanent. et ille formicæ sequentes inueniunt eos masculos et comedunt eos. Dum circa autem eos occupatæ sunt fœmine transeunt flumen cum hominibus. Sunt autem tam ueloces ut putes eos uolare.

XI. Inter duas has amnes colonia est locothea quæ inter nilum et brixontem posita est. Nam nilus est capud fluuiorum et per ægyptum fluit quam ægypti archoboleta uocant quæ est aqua magna in his locis nascitur multitudo magna elephantorum.

XII. Nascuntur et ibi homines habentes statura[m] pedum .xv. corpus habentes candidum duas in una [uno ?] habentes capite facies rubra genua naso longo capillis nigris. cum tempus gignendi fuerit suis manibus transferuntur in indiam et ibi prolem reddunt.

XIII. Item liconia in gallia nascuntur homines tripartito colore quorum capita capita leonum pedibus .xx. ore amplissimo sicut uannum hominem cum cognouerint aut si quis persequatur longe fugiunt et sanguine sudent [sudant ?]. hi putantur homines fuisse.

XIV. Trans brixontem flumen ad orientem nascuntur homines longi et magni habentes femora et surras .xii. pedum latera cum pectore .vii. pedum colore nigro quos hostes rite appellamus. Nam quoscunq[ue] capiunt comedunt.

XV. Sunt et alie bestiolæ in brixonte quæ lertices apellatur auribus asininis uellere ouino pedibus ouum [auium ?].

XVI. Est et alia insula in brixonte ad meridiem in qua nascuntur homines sine capitibus qui in pectore habent oculos et os alti sunt pedum .viii. et lati simili modo pedum .viii.

XVII. Nascuntur et ibi dracones longitudinem habentes .cl. pedum uastitudine columnarum. propter multitudinem draconum nemo facile adire potest trans flumen.

XVIII. Post hunc locum alia est regio oceano dexteriore parte. stadia .cccxxiii. quæ faciunt leuuas .cclui. et miliarium unum ubi nascuntur homodubii qui usque ad umbilicum hominis speciem habent reliquo corpore onagro similes longis pedibus ut aues. lena uoce sed hominem cum uiderint longe fugiunt.

XIX. Est et alius locus hominum barbarorum habens sub se reges numero .cx. genus pessimum et barbarorum est. Sunt et alibi loci [lacus?] duo. Unis [unus?] solis et alius lunæ qui solis est die calidus nocte frigidus qui lunæ est nocte calidus die frigidus longitudo eorum .cc. stadia sunt qui faciunt leuvas .cxxxiii. et dimidium miliarium.

XX. Hoc loco arbores nascuntur similes lauro et oliuæ. In quibus arboribus basamum [balsamum?] nascitur et inde proficiscentibus locus est qui habet stadia cli. qui faciunt leuvas .l. et .i. miliarium.

XXI. Itaque insula est in rubro mari. in qua hominum genus est quod apud nos appellatur donestre quasi diuine. a capite usque ad umbilicum quasi homines reliquo corpore similitudine humana nationum linguis loquentes cum alieni generis hominem uiderint ipsius lingua appellabunt eum et parentum eius et cognatorum nomina blandientes sermone ut decipiant eos et perdant. Cumque comprehenderit eos perdunt eos et comedunt. et postea comprehendunt caput ipsius hominis quem commederunt et super ipsum plorant.

XXII. Ultra hoc ad orientem nascuntur homines longi pedum .xv. lati pedum .x. caput magnum et aures habentes tamquam uannum unam sibi nocte substernunt de alia se cooperiunt et tegunt se his auribus leue et candido corpore sunt quasi lacteo homines cum uiderint tollunt sibi aures et longe fugiunt quasi putes eos uolare.

XXIII. Est et alia insula in qua nascuntur homines quorum oculi sicut lucerna lucent.

XXIV. Est et alia insula stadia habens longitudine et latitudine .ccc. lx. quæ faciunt leuvas .cx. ubi est belis templum in diebus regis et iobis aereo et ferreo opere constructum quod etiam beliofiles dicitur. et inde est edis solis ad orientem ubi est sacerdos quietus qui illa oppida maritima obseruat.

XXV. Est et uinea aurea in oriente ad solis ortum quæ habet uuas pedum .cl. de qua nascentes pendent margaritæ.

XXVI. Est et altera regio in terra babilonie et mons ibi est maximus inter mediam et armeniam mons maximus et altissimus. Sunt ibi homines honesti. hi retinent mare rubrum imperio ubi nascuntur margarætæ pretiosissimæ.

XXVII. Circa hunc locum nascuntur mulieres barbas habentes

usque ad mamillas pelliculas equorum ad uestimentum habentes et hæ uenatrices. maxime pro canibus tigres et leopardos nutriunt et omnia genera bestiarum quæ in eodem monte nascuntur cum illis uenantur.

XXVIII. Et aliæ sunt mulieres ibi dentes aprorum habentes capillos usque ad talos. in lumbis caudas boum. quæ sunt altæ pedum .xiii. specioso corpore quasi marmore candido. pedes habentes cameli. apinos. [dentes aprinos?] quarum multæ ex ipsis ceciderunt pro sua obscenitate a magno nostro macedone alexandro. quia illas uiuas adprehendere non potuit occidit. ideo quia sunt publicato corpore et inhonesto.

XXIX. Secus oceanum sunt genera bestiarum quæ catini nuncupantur. Isti formosi sunt et ubi sunt homines cruda carne et melle uescentes.

XXX. In sinistra parte regio est catinorum et ibi reges sunt hospitales sub se multos habentes tyrannos confines secus oceanum. A sinistra parte sunt reges complures.

XXXI. Hoc genus hominum multos uiuit annos homines sunt benigni et si qui ad eos uenerint cum mulieribus eos remittunt. Alexander autem macedis cum ad eos uenisset miratus est eorum humanitatem nec uoluit eis nocere nec ultra uoluit occidere.

XXXII. Sunt arbores in quibus lapides pretiosi nascuntur et ibi germinabuntur.

XXXIII. Aliud genus est hominum ualde nigrum qui &hiopes [i. e. ethiopes] uocantur.

XXXIV. Est et uineola ubi est lectus eburneus longitudine .ccc. ui. pedum

XXXV. Est et mons adamans ubi est griphus auis quæ .iiii. pedes habet caput aquilinum et caudam bonis [l. bouis]. In eo etiam monte est auis fœnix que habet xpāf [i. e. cristas] quasi orbes pauonis nidum habet de cinnamomo ipsa in sinu suo post mille annos ignem incendit et noua de sa filla [l. se filia] exurget.

XXXVI. Est et alius mons ubi sunt homines nigri ad quos nemo accedere potest quia ipse mons ardet.

MS. Cott. Tiberius, B. V. fol. 87.

Aperuit mambres libros magicos fratres [l. fratris] sui iamnis et fecit nicromantiam et eduxit ab inferis idolum fratres [l. fratris] sui.

Respondit ei anima iamnes dicens: Ego frater tuus non iniuste mortuus sum. Sed uere iuste et ibit aduersum me iudicium quum sapientior eram omnium sapientium magorum. Et astiti duobus fratribus moysi et aaron qui fecerunt signa et prodigia magna propter hoc mortuus sum et deductus sum e medio ad inferos. Ubi est combustio magna et lacus perditionis unde non est ascensus. Et nunc frater mi mambre adtende tibi in uita tua ut benefacias filiis tuis et amicis apud inferos enim nihil est boni nisi tristitia et tenebre et postquam mortuus fueris feros inter mortuos fuerit abitat lata cubitis et longa cubitis quattuor.

NOTÆ IN EPISTOLAM ALEXANDRI.

Codex ambustus atque incendio pessumdatum hic illic literas ad marginem amisit. Ex quibus facile pleræque reponi possunt, quæ igitur uncinulis inclusæ reperiuntur; ne quid additum suspiceris. Eadem extat narratio Latine scripta pluribus in exemplaribus; consului in uno alteroque loco difficiliore MS. Cott. Nero D. VIII., MSS. Reg. 12. C. iv., 13. A. i., 13. A. v., 15. C. vi. Conferendus est Wartonus, vol. i. p. 104, Weberus King Alisaundre. Cum linguæ antiquæ nostræ maxime studerem, non erat mihi in harum origine fabularum commorandum: pecuniæ quoque meæ parcebam, ægre hos sumptus sustinenti: quod tamen lectori in commodum cessit, arctissimis libello finibus comprehenso.

Alexandri Epistola Latine scripta bis est impressa; imprimis sub titulo "Alexandri Epistola de situ Indiæ, a Cornelio Nepote in Latinitatem versa. 4°." Deinde "Ex recensione Andr. Paullini. 4°. Giess. 1706." Neque vero his usus sum sed libris manu scriptis. Post Herodotum auctor largus talium fabularum fuit Ktesias. Σκιάποδες ἔθνος ἐστὶ Διβυκόν. Κτησίας ἐν περίπλῳ

Ἀσίας φησίν. Ὑπὲρ δὲ τούτων Σκιάποδες ὄνομα, τοὺς τε πόδας ὡσπερ οἱ χῆνες ἔχουσι κάρτα πλατέας, καὶ ὅταν θέρμη ᾖ, ὕπτιοι ἀναπεσόντες, ἄραντες τὰ σκέλη, σκιάζονται τοῖς ποσίν. Harpokration in Lexico. Pariter Plinius, lib. vii. Quæ narrat Ktesias de Martichora aliisque rebus prodigiosis servavit Photius, Biblioth. no. 72.

Aulius Gellius, "adductus mira atque insperata vilitate," Brundusii libros quosdam emit. "Erant autem isti omnes libri Græci, miraculorum fabularumque pleni; res inauditæ, incredulæ; scriptores veteres non parvæ auctoritatis: Aristæas Proconnesius et Isigonus Nicæensis, et Ctesias, et Onesicritus et Polystephanus et Hegesias." (A. Gell. lib. ix. c. iv.) Nec mirandum hos apud veteres auctoritatem habuisse; erat enim Ktesias Artaxerxis, qui Mnemon dicitur, medicus; Onesikritos autem Alexandri navis gubernator. Narraverat hic in Indicis fluviis hippopotamos gigni: accepisse se famam de duobus serpentibus cubitorum, altero octoginta, altero centum quadraginta: unde Strabo (xv. 28) οὐκ Ἀλεξάνδρου μᾶλλον ἢ τῶν παραδόξων ἀρχικυβερνήτην eum appellat: enimvero fatetur omnes qui Alexandrum comitarent admiranda veris antehabuisse: ὑπερβάλλεσθαι δὲ δοκεῖ τοὺς τοσοῦτους ἐκείνος τῇ τερατολογία. Onesikritos etiam narrabat de hominibus ore carentibus; de aliis aures tales habentibus, in quibus dormirent. De Hegesia quædam dixit Agatharchides, libro quinto Historiæ de Rubro Mari, apud Photium Biblioth. cci. Aristeam Proconnesium commemorat Suidas; erat epicus poeta. Isigonus a Plinio citatur. Iulius Valerius, qui ad calcem Q. Curtii, ab Ang. Maio editus, extat, ex his ineptiis quasdam Latine scripsit. Idem fabulam narrat de Candace quam apud Weberum legere licet. Satis de hoc argumento, opinor, dixi. Vide etiam Kyng Alisaundre, vol. i. p. 200 et notas, vol. iii. p. 311.

Editoris officio me functum esse vix dixerim; lectoribus enim ea tradidi, quæ inveneram; quod a me hæc ætas postulabat. Interpunctionem qualemcunque nihil mutavi. Constat autem fuisse, qui ad mentem suam scripta, quotquot ederent, immutarent, corruptelas, ut perhibebant, tollentes. Id etiam certum, adhuc esse, qui grammaticæ, quam venditant, nimis rationem habeant, quique proavis nostris irascantur, si minus ad regulas hasce hodiernas locuti sunt.

Poema de Beowulfo eodem volumine continetur, atque, etsi Kemblii sæpius operarios vituperavit, quibus codex reficiendus mandatus est, quasi quod integrum fuisset, mutilassent, non sunt,

quod sciam, hoc nomine culpandi. Ut libro sua forma constaret, folia corrugata discerpta et vinculis soluta, cartis papyraceis validis, ut necesse erat, densisque interserebant, et quod vix evitandum, aliqua ex parte superimponebant. Unde fit, ut versa paginarum facie litteræ aliquot discerni nequeant. Si tanti est, venia data, locis illis Beowulfanis interpreti molestioribus, quodcunque legenti officit, abradere licebit.

Paginæ aliquot, ab instauratoribus libri loco non suo dispositæ, in iustum erant restituendæ ordinem; quod per nexum orationis iam factum, Latina narratione postea confirmatum. Versiculos eodem, quos habet codex, imprimendos curavi, quo facilius dignoscas quid in margine mancum, et quare emendatum sit.

Maiores nostri in vocabulis compositis, arctior an laxior iunctura esset, et quid in hac re vellent nesciebant. Plerumque autem libri manu scripti ita voces ordinatas habent ut casus forsque tulerit; aliquando vel eiusdem syllabæ litteræ longius inter se absunt, quam alibi voces diversæ; ut regula nulla extet, neque fieri possit, ut in his pergamena sequamur. Incerti etiam nos in hac re versati sumus; et fol. 127. a. 7. nunc býlfgeað quod substantivo býleoŕa responderet, nunc bý lfgeað, ut ellipsis pronominis esset, voluimus: pariterque in aliis.

Fol. 104. a. 10. Dubia pericula; MSS. Reg. 13. A. 1, 12. C. iv., *que* omissio.

Fol. 104. a. 16. *geŕeteniffum* Lat. *statu*, iis accedit, quæ dativum singularem in -um antiquitus exiisse indicant. Vide et *gemýndum memoria*, fol. 104. b. 8.

Fol. 104. a. 20. Tota sententia male concepta atque ordinata. Latinis "possit accedere" quæ respondeant in Anglicis deesse videntur. Manifesto autem pro *abæðað* legendum *abæðað*, "expostulet." Eadem medela in loco Cædmonis adhibenda, ubi Thorpius aliique ea interpretabantur, quæ sensum nullum habebant. Legendum erat

Æp ðon engla pearð.

ŕop ofepþýgðe.

ðæl on geðpílðe.

Donec angelorum pars ob superbiam in errorem lapsa est. Verbum autem *bæðan* aliquando ut in Beowulfanis *cogere, to compel* significat, quod Kemblius *compellere* dixit: Cf. *gebæðan*: neque tamen a *bíððan* multum differt, ut *poscere, postulare*, significet.

Fol. 104. b. 14. Intellige *æteopenð*. Fieri potuit ut hæc mutatio,

non omnino insolens, ex ratione participiorum immutatorum, ori-
retur: participia omnia, seu activa seu passiva, olim in -end exiisse
opinor, ut eadem sint æteopeð, æteopend, zelyþeð, zelyþend.

Fol. 104. b. 15. Turbata atque impedita hæc sunt. Parens pro
pariens accepit.

Fol. 104. b. 16. Post pihta interpungendum. Eall ut alibi ter-
minatione neglecta: cf. not. 116. b. 5.

104. b. 19. zemýnd. De genere huius vocabuli adeas notas
Goodwini in Guðlac, p. 103. Infra fol. 105. b. 6. femininum est.
Thorpium in Analectis neutrius generis esse voluit quamvis p. 100
legerat þærpe eadezan zemýnde.

Fol. 105. a. 2. þa zecýnd; grammatici nostri vel þa zecýnde vel
þæt zecýnd postulant. In 3 etiam þæt zemþc in singulari, vel
þa zemþce plurali.

Fol. 105. b. 13. ƿe kýmng. Initio sententiæ sæpissime Angli
nominativum quasi pendentem, ut loquuntur grammatici Græci,
ponebant, postea pronomine usi in regimine suo posito. Cf. Oros.
p. 258. l. 15, p. 260. l. 32. l. 36. ed. Thorpe.

Fol. 106. a. 1. Interpunctione sensus est intercisus. Bætan cui
respondet *prætereo*, verbum puto aliunde ignotum.

Fol. 106. a. 17. ƿýlþ gen. ƿýlþer masc.: cf. Homil. i. 166. Cor-
rigenda lexica.

Fol. 106. b. 12. Ðon, Latine *ligis*, hoc est, ni fallor, *capreolis*,
claviculis, *pampinis*. Vocabulum aliunde mihi incognitum. Apud
Ælfricum in glossario sunt Capreoli ƿingearða zepýnd vel ƿingearða
hocar.

Fol. 106. b. 20. Lau ad Laurum spectare potest sed Latina
magis Laƿian indicant. Lauede Lazamon, i. 320.

Fol. 115. a. 4. Legitur zoldhopð: in plurali etiam zoldhopðar,
zoldhopðu.

Fol. 115. a. 8. þopenne, id est, þopene.

Fol. 115. b. 1. Ðƿiþ, *rapax*, lexicis ignotum. Videtur cognatum
cum ƿearþan etc. pro þhƿearþan, hƿeáþepe est *latro* in Euangeli-
orum libro Lindisfarnensi. Rapere pro þhrapere, þgrabere. Post
þý littera nescio quæ stetit.

Fol. 115. b. 10. zen, *compendiosus*; lexicis addendum. Cf. Ormu-
lum, ii. 276, Promptorium Parvulorum, glossaria vocum nostrarum
provincialium, lexica Suecica etc.

Fol. 115. b. 11. ƿiðƿato gen. plur. Inter vocales breves finales
apud nostrates vix quidquam interest.

Fol. 115. b. 14. Post þæm videtur deesse þe. Sed relativus aliquando abest. Rask, § 388.

Fol. 116. a. 7. of ðæle absurdum videtur pro *ex parte mea*. Healþe hoc sensu usitatus.

Fol. 116. b. 5. Eall pro ealle ex incuria, opinor, loquentium, terminationibus obsolescentibus : cf. fol. 120. b. 2. 11, 113. a. 6, 104. b. 16. Hexameron xiii. Boeth. p. 20. l. 5.

Fol. 116. b. 5. ic hie ; deest ut videtur het.

Fol. 117. a. 2. ȝio hioþ contra morem.

Fol. 117. a. 5. ȝepærcte, *afflictatos*.

Fol. 117. a. 16. þȝȝtan sensu causativo incredibile. Deest igitur aliquid.

Fol. 118. 7. ealþapena, magis lubricum quam ut ego interpretari audeam. Non coniecturis opus, sed exemplis. "Mulorum castrensiū ad subarmilia et sarcinas militum uehendas circiter ī. Camelorum .d. Dromidumque et bubulorum ī. Sumedumque et boum ī. qui frumenta uehebant." MS. Reg. 13. A. i. "Mulorum castrensiū ad subarmilia et sarcinas militum uehendas circiter ī. Camelorum .d. Dromedanorumque et bubalorum ī. Equorum honeratorum clitellas ferentium boumque qui frumenta uehebant ī. Armentorum uero ad usum carnis cotidie ingens numerus sequebatur." MS. 12. C. iv. Eadem fere 15. C. vi. "Sumedum" habet quoque 13. A. v. Apud Du Cangium *Sumerius* est *Sagmarius*, *iuumentum sarcinale*, quod nostrum *SUMPTER*, unde et "Sumedum" interpretandum. Nec tamen video quid hæc omnia ad ealþapena conferant. Noli etiam de Deahþope cogitare cum sit scriptura certa.

Fol. 119. a. 20. meþa, *equorum* sc. *hippopotamorum*. Hoc loco meþ, seu meþh, meaph, pro masculino accipiendum, ut in Runlióð. 5. meape mægenheapðum ; idem est Celticum March, *equus* ; *equus admissarius*, ne dicam Hebraicum Paras etc. Islandicum Marr, masc.

Fol. 119. b. 10. Post ȝeapþe omissum ȝ videtur.

Fol. 120. a. 11. þ̅ : vide fol. 109. b. 11.

Fol. 120. a. 13. Addidi ȝ ut sit upe magis Latinum *uri* quam Anglicum. Sed potius ex duobus pronomibus uȝ, upe delendum alterum, ut, in syntaxi verborum incerta, ehtan vel accusativum vel, ut apud Lyeum, genitivum regat. "Tota nocte incursantibus leonibus ursisque et tigribus pardisque ac lincibus." MSS. quatuor.

Fol. 120. b. 5. xx. εγ: cf. fol. 124. b. 2. Deuteron. i. 15. Mirabil. Orient. xvii. xxv.

Fol. 121. a. 3. pullατε: cf. Cod. Exon. notas, p. 528, 529.

Fol. 121. a. 7. το αρεney, Rask, § 407. Cf. Weber, Kyng Alisaundre, line 5253.

Fol. 121. a. 15. κεραστις.

Fol. 121. b. 19. Post pundophice interpungendum.

Fol. 122. a. 4. γλι[τ]τε in libro manu scripto litera aliqua deest. eḗedon, Grimm, Elene, 1107.

Fol. 122. a. 11. cf. Weber, Kyng Alisaundre, 5354.

Fol. 122. b. 1. γπελc εαρεδο: cf. fol. 107. b. 18, fol. 111. b. 18. Septem tantummodo litterarum vestigia leguntur.

Fol. 122. b. 3. λαροπαγ leopardi.

Fol. 122. b. 17. Ὅ μεντοι ποταμὸς ὦν δυσπέρατος διὰ τὸ ὀδοντότυραννον ζῶον: καὶ γὰρ οὗτος ἀμφίβιον μέγιστον, ὥστε καὶ ἐλέφαντας καταπίνειν. Michael Glycas. p. 270=142, 143. Τὸν δὲ ποταμόν φασι δυσπερατότατον εἶναι διὰ τὸν λεγόμενον ὀδοτύραννον. ζῶον γάρ ἐστιν ἀμφίβιον, μέγιστον λίαν, ἐν τῷ ποταμῷ διατῶμενον καὶ δυνάμενον ἐλέφαντα καταπιεῖν ὀλόκληρον. Georg. Cedrenus, vol. i. p. 269=153. c. "Nomen autem Odontotyrannum vocant ex bestię:" (ita edidit Maius) "ac ferme viginti et sex de occursantibus viros morti dedisset." Iulius Valerius, p. 185. Corrigendus Weberus Kyng Alisaundre, 5415, "dentyrauns."

Fol. 122. b. 6. Coniicio bape feminino genere: ut Bera apud Islandos: apud Ælfricum Gram. Vrsa est býpen. Μονιζ pro singulari accipi potest: cf. Weber, Kyng Alisaundre, 5404.

Fol. 122. b. 15. βρ[ι]e in MS. aliquid deest. In 17. ινδεογ est *Indis, apud Indos.*

Fol. 107. b. 2. hit MS. sed delendum erat.

Fol. 107. b. 6. pealhhaḡoc, *vultur.*

Fol. 107. b. 9. ýb. sic et 110. b. 10, 127. b. 3. ýmb 116. b. 10.

Fol. 107. a. 19. Megasthenes huius fabulę auctor primus fuisse videtur. (Strabo, xv. 44.) Vide Weberum Kyng Alisaundre, 5430.

Fol. 107. b. 5. Weber, Kyng Alisaundre, 5444.

Fol. 108. a. 7. γýρδ, ad fidem codicis. 16. Post γπα rasura est.

Fol. 108. b. 9. Corrigendum videtur γρῖδορ.

Fol. 109. a. 3. pæγ. In oratione obliqua aut subiunctivo uti licebat aut indicativo: infra statim, vv. 9. 20, pæpe subiunctivus est. Eodem fere modo aut optativo aut indicativo utebantur Hellenes.

Fol. 109. a. 9. Cf. Weberum Kyng Alisaundre, 5500.

Fol. 109. b. 11. þ sæpius ita ponitur, ut vix quidquam sententiæ conferre videatur. Cf. fol. 110. a. 4, 113. b. 6. Orientis Mirabil. vii. þte quod idem est xxii., xxvii. bis, iv. MS. V., xiii. MS. V., Deuteron. xxxii. 13.

Fol. 109. b. 17. Dæfð scriptum.

Fol. 110. a. 8. þa ðæpe aliquantum hic turbatum videtur: et sequenti versu þe pro þeh = þeah scriptum.

Fol. 110. a. 13. Cf. Weberum Kyng Alisaundre, 5584.

Fol. 110. b. 19. cannon, vocabulo, ut videtur, Latino, cœnum.

Fol. 111. a. 2. acægloð. Hæc vox satis certo non potest legi, sed mihi recte videor expediisse: est autem nihil nisi interpretatio vocis "serato" pro "serrato." Mox tamen ɣnoð idem est quod ɣnið "serra," quod prioribus pugnat. Weber, Kyng A. 5722.

Fol. 111. a. 3. Seonopalt = ɣinepealt *convexum, rotundum*. Le-gerat "lunæ" pro "læænæ." Cf. Weber. vol. i. p. 236. Νίκορ, *hippopotamus*, potius in aliis locis, *Equus marinus, Walrus*, interpretandum.

Fol. 111. a. 5. bþeoɣt plurali numero.

Fol. 111. a. 10. meahte. Quæ dixit Raskius, Gram. § 197, non in universum vera erant. Thorpius qui in Raskii iurat verba, id sæpius viderat, in opinione tamen sua perstitit: inquit enim, "Sohte for the plural Sohton. A similar inaccuracy frequently occurs:" (Orosius, not. ad p. 280) itemque, "Þiɣte an error for þiɣton, singular for plural, of frequent occurrence in Orosius." (not. ad p. 468.) Doctum et tenacem propositi virum non lingua plane talia respuens, non codicum consensus iste mente quatit solida. Raskius fortasse de solo præsentis loqui voluit ut in § 197. Cf. þopðþuɣon hi, Cod. Vercell. ii. p. 86. v. 91. ɣculon þit, id. p. 106. v. 199. hiɣ beapn ðýðe, Cædmon, p. 53. v. 5, ubi Thorpius de more suo "For ðýðon; probably an error of the scribe." þaþa þe healdan þile; id. 92. 19, ubi tacet criticus noster. Infra fol. 111. b. 20, 112. a. 1, ubi conicere licet ɣeɣape þe. 112. a. 2. 3. 4. 10. 12. 18, 113. a. 12. 15, 114. b. 2, 125. a. 5, 126. b. 5, 127. a. 8. Orient. Mirab. passim.

Fol. 111. a. 20. Etsi pronomen sæpissime desideratur, ægre tamen þe hic caremus.

Fol. 111. b. 12. þýmɣ, *grunnitus*, ex Latinis; est autem cum ɣþýmecan 'grunnire' cognatum et pro þɣþýmɣ capiendum. We-

ber, Kyng Alisaundre, 5740. For hy ne haue so mychel drade Of nothing as of hogges grade. (cry.)

Fol. 112. a. 7. Quominus hic quidquam mutandum censeas, obstat vocabulum idem in fol. 112. b. 2. Ex Latinis atque etiam ex ipsis verbis constabit neah esse *aqua profunda*, "*stagnum, vortex*," *vorago*.

Fol. 112. b. 5. ȝeþræc, "*a boysterous wind*," Somner. Infra 112. b. 19. þpeoȝun infinitivo. Cf. Islandicum Brak, *strepitus, stridor, fragor*.

Forr shep iss all unnskaþefull
ȝ stille der ȝ liþe
ȝ makeþþ itt nan mikell bracc
ȝiff mann itt will bindenn.

Ormulum, 1176.

'Namque ovis est omnino innocens quietaque bestia et lenis, nec facit magnum strepitum, si quis eam vult constringere.' Id. 1186. 1233. Quid differt nostrum Bark? Cf. Stemn ȝ ȝeþlagen lýrt. ȝeþpedenlic on hlýrte. ȝþa micel ȝþa on þæpe beoþcnunge ȝ. Ælfric Gramm. p. 2.

Fol. 112. b. 13. ȝehliupan adjectivus in comparativo, *apricus*. Cf. hleoþ *umbraculum, apricitas*, et Islandicum Hlyr, Hlær; "En ginnungagap var svo hlætt sem lopt vindlaust;" Snorra Edda, p. 4. "eratque chaos tam tepidum, quam aer sine ventis." Conferenda omnino existimo Αλεη, Αλεεινος, Αλεεινειν.

Fol. 112. b. 15. Vide notam ad 116. b. 5, sed cum hoc sit prædicatum, aliter res se habet. Cf. 112. a. 5.

Fol. 113. b. 8. ȝeþð scriptum.

Fol. 113. b. 9. Ðo. Dubium vix erit, quin in hac voce adsit Scoticum Haugh, "Low lying flat ground properly on the border of a river and such as is sometimes overflowed." Jamieson. *Masculinum erit*.

Fol. 114. a. 6. neapþet, *angustia*; aliter nýpeþet, Oros. III. viii. =384. 4. ed. Thorpe.

Fol. 114. a. 9. mine; vide infra 15: fol. 115. a. 12: potest autem ȝeopeþe pro plurali accipi, ut ealle upe eopeþu, Euangel. Nicodemi, xxviii.

Fol. 114. a. 10. Weber, Kyng Alisaundre, 6749.

Fol. 114. a. 14. meahþe; nominativus deest: an man? an ic? Durissime tamen aliquando, ut in transitionibus, pronomen præ-

termittitur. þa þoplez he Ieþno. 7 þop ham to hīy laude. Exod. xviii. 17. Discessit Moses ab Iethro; ille autem domum reversus est.

Fol. 114. b. 1. Totus hic versus igne atque fumo pene deletus: et pro hinc sensus postulabat hie; sed satius duxi id lectori tradere quod oculis caperetur.

Fol. 114. b. 16. of ƿ pro of.

Fol. 123. a. 2. ƿpelce cuneþo. Quod pro supplemento apposui est id quidem inauditum, sed vestigiis insistit litterarum. Ut equidem opinor recte se habent omnia, cuneþ est *experimentum*, a cunnman *experiri*. ΚΗΝΨΙ neutrius est generis: scientiam significat. Pro beycepede in Latinis *fraudaremur* passive.

Fol. 124. a. 1. Post monan interpungendum. "Id tamen esse in hisce arboribus admirabile: namque oriente sole marem illam arborem itemque cursus sui meditullium possidente vel certe occiduo loquacem fieri, et consultantibus tertio respondere: idem vero nocturnis horis atque lunaribus arborem feminam." Iulius Valerius, p. 188.

Fol. 124. a. 2. Pro ƿif legisse videor ƿizl, ut non sit oculis in omnibus credendum.

Fol. 124. a. 6. In Latinis "amicos" quod interpres vertit. Sed posuit scriba amicos pro amictos, hoc est, amictus. In alio etiam loco ab interprete Anglico prætermisso (fol. 173. c.) legitur, "His amictis contacti. uiuunt ibidem fere annis trecentis." Vsitata erat hæc forma substantivi. Vide Du Cangium.

Fol. 124. b. 5. heannijre pro heahnijre, ut aliis in locis, e.g. Homil. vol. i. pp. 492, 582.

Fol. 124. b. 11. Punctum delendum.

Fol. 124. b. 13. ƿæy ƿunnan, þæpe monau; mira hæc.

Fol. 125. a. 4. ƿoþpe. Ita scriptum inveni.

Fol. 125. b. 9. eþel expectabam ƿýpð.

Fol. 126. a. 1. ƿe fortasse non erat supplendum, ut in proxime præcedente versu zebædon stetit.

Fol. 126. a. 17. þýy ærtan zeape. Ita scriptum.

Fol. 126. a. 18. Post monðe interpungendum.

Fol. 127. b. 1. ƿeap *decessus de vita*.

Fol. 128. a. 8. Si lexicographis credendum esset, corrigendum ƿæznuðon: sed verbum vetustius extabat ƿƿazan, unde derivatum ƿΛηεΨS, χαρα; unde etiam zeƿeon compositum atque adjec-

tivum fæzen e participio formatum. Huius igitur verbi erat præteritum singulare †fæz, †fæaz, plurale fæzon. Eodem modo pene obsoleverat **ƑKΛΓΛΝ** 2 Kor. xiii. 5. MS. B. si fides Massmanno, unde **ƑKΛΗ**, **ƑKΕΗΝΝ**, **ƑKΛΙΗΛΝS**; pro præsentī **ƑKΛΙΗΝΛΝ** ubique fere usurpabatur. Antiquior autem forma apud Germanos vel hodie servata.

Fol. 128. a. 10. manan *divulgare*: cui respondebat **ΜΕΚΘΛΝ**, *κηρυσσειν*, atque Islandicum, at Mæra, *laudare, celebrare* (B. H.), Angli mæpe *illustris*, mæpð *fama*, mæpγian *celebrare* frequentabant. Hoc autem ab illo per sibilationem efformatum, ut a **ƑKΛΓΛΝ**, **ƑKΛΙSΛΝ**, quod miror linguæ Mæsogothicæ eruditīs non innotuisse. Mæpðo infra 16 genitivus est singularis pro mæpðe, per inconstantem vocalium usum. Kemblīus in Beowulfo suo Mæpðo pro nominativo exhibuit, citans 1311 ubi accusativus extat: "et cetera." Nolim hac de causa totum illud carmen denuo perlegere; id unum moneo, terminationem þ, si feminina est, vocalem ex usu Mæsogothorum, qui regulas orthographicas sibi habebant, non recipere; ideoque apud Anglos quodcunque hos fines excurrit, pro suspecto habendum esse.

Fol. 128. b. 1. þætte. Quæ de huius vocis compositione Raskius, § 149, somniavit, a vero quam longissime absunt. Eadem est quæ þæt, et Mæsogothico **ΨΛΤΛ** respondet. Habent adiectiva neutrius generis terminationem hanc ut **ΒΛΙΝΔΛΤΛ**. Quomodo hæc cum Latinis, Græcis, Sanskriticis concilianda sint, querendum est.

ORIENTIS MIRABILIA.

Liber MS. Cott. Tiberius B. V. optime conservatus atque imaginibus pictis mira pulcritudine adornatus. Scriptura tenuior, et illi, quam habet Liber Dunelmensis, seu Euangelia Lindisfarnensia, similis. Alter autem ex eodem volumine, Vitellius A. XV., quo continetur Alexandri Epistola, mancus, obfuscatus atque incendio ereptus: pariter autem res, de quibus narratur, depictæ sunt. Priorem librum plerumque secutus sum, varias lectiones præcipuas adiecturus.

VAR. LECT. I. antimoleime þam [1]andē. Vit. on zepime. V.

leoney pro leuvas, id est, leucas, *leagues*, ubique. V. γαδιο V., ex indiscreto sono vocalium, puto.

II. ρεδραγ. V. acenned. V. an quia prædicatum est? το babilonia buh þonon γύνδον V.: in T. impersonaliter constructio facta. In V. post mæɽt plene interpunctum. miclan V. quod verius. peorc. V. ζεργύκαν. V. halɽ, an omisso, V.

III. ɽepeð. V. Erant qui interesse aliquid inter ɽepeð et ɽepð docere vellent. haten V., quod magis probandum, cum sit usus simplicium vetustior quam compositorum. þæm pro on þan. V. acenned onlice þonne. V. Eratne iam igitur E littera muta? oþþe him o æthpneð. V.; ubi o pro á accipiendum, ut *unquam* significet. unzeɽpnelca. T.

IV. Spa omisit V. acenned. V. prædicatum. þonne fleoð hý ɽeop. V. onþon. V. þonne hiepa lichoman þ hý onælað. V. Post γύνδον addidit þa. V.

V. Omissum in V.

VII. Ɔoyelag. V. þæpe mæɽtan pæɽtine. V. þæm ɽeádan ɽæ. V. pæɽten generis neutrius, ɽæ alterutrius accepimus. man. V. á æthpneð. V. id est, *unquam*. ɽpýlteð. V. quod antiquius, ut docent linguæ cognatæ. geneopneɽe. V. pro cneopðneɽe opinor. peaxet. T. cf. xxxiv. ɽ xxiii ɽ healɽ ml. V. unpæɽtmbeplicu. V.

VIII. Leɽ. V. on þa omisit T. eɽýptana. V.

IX. Lange omisit V. ɽplice. T. hɽiað. V.

X. Ðabbað ɽpelce ɽpa ɽpæɽhoppa V. quæ lectorem torquere poterant. nimað hi. T. olɽendan. V. ɽetiɽað. T. þone ɽedan. V. abɽcode. T. το þam ɽpɽte þ ða men penað þæt hi fleozende ɽýn. T.

XI. Betpín. T. Fullhpa. T. eɽýpta. V. ýlpenda. T. "*elephantorum*," Latina.

XII. Men hý. V. tú. T. ɽ cneopu ɽpýðe ɽeade. V. on ɽcipum omisit. T. ɽ hýpa ɽecýnd. T.

XIII. Ciconia. V. acenned. T. onðpýɽ heopeɽ. V. ɽemonu. V. ɽpæpon. V. monnan V. accusativus singularis ut in Ælfrici præfatione ad librum Geneseos, p. 3. v. 13. uton ɽpɽcean mannan το upe anlicneɽe. Genes. xx. 4. Infra xxi.=100. b. 17. V. xxii.=101. a. 14. V. oððe ɽeɽeoþ omisit. T. þonne ɽeop þ hi fleoð. V. ɽeɽende. V.

XIV. ɽiðan. T. hi beoð ɽ. h. omisit. V. hý ɽýnd nemnað. V. ɽelæccað. V. pro ɽeɽoð.

XV. on bp. omisit. V.

XVI. 1ʒ oþer. T. men akende. omisit. V.

XVII. ðpacan omisit V. ex incuria. ne mæz nan man þaýþe-lice. V.

XVIII. þær omisit V. tþlice omisit V. long. T. eþne. V. per errorem. fleoð hý feop. V.

XIX. ellþeorþe. T. c. V. elþeorþeþtan. V. et ʒ bis omisit. V. je runnan þeað. V. je monan þeað. V. þiþe. V. mla omisit V. ut necessarium.

XX. laþeþnbeabe. V. quod vix intelligeret, qui legerat. onlice V. id est anlice. bið acenned. V. miclan. V.

XXI. nemned. V. zeþeaxe. T. feaxe. V. feþeþeþaþ. V. menniþce onlic. V. cunnon menniþce. V. zeþeorþ neutrius est generis. Homil. I. p. 318, p. 322. An hic pluralem voluit V.? zeþoð. V. ʒ þænne omisit V. þon V. pro hiþ.

XXII. ðonne. V. acende. V. on þærþme. V. micel heaþoð. V. þþeþan. V. oðþe onzýtað addidit V. eapan bun. V. id est begen. ʒ fleoð þþýþe. þþa hþæðlice þþaleþen þæt hý fleozen.

XXIII. acende. V. þþa ma. T. on omittit. V.

XXIV. þær cinzeþ omiserat V. of iþeþnum zeþeopcum ʒ of zlaþzeþotum ʒ on þæpe ilean þþope 1ʒ æt runnan upzange þecl quietur þær þilleþtan þiþceopeþ je nænine oþerne [me]te ne þiþe buton þæ oþþum ʒ be þam he hþede. V.

XXV. beoð cende þþazimmar. V.

XXVI. hýþe. V. aliquot verba omisit V.

XXVII. þiþ acenned. V. hundiczean. V. nemde. V. ʒ þþom tizþaþ ʒ leon[eþ] toxaþ. V. mid heopa þem . . . þ hý tohunciaþ. V. quæ quis intelligeret?

XXVIII. hþneþþe. V. olþendan. V. of V. pro þop.

XXIX. hþiað. V.

XXX. zæþtliþeude. V. quod verum. þela cýmunga. V.

XXXI. þcenfulle (?) men. V. cýmeð. V. nan laþ. V.

XXXII. ðeopþþþþtan. V. þýnd of acende. V. þþe omittit V.

XXXIII. moncýnneþ þeondon. V. þigelþara. V.

In V. cætera desunt.

NOTÆ.

I. Seo landbuenð *colonia*, eodem sensu quo II. landbunef. Est autem landbuenð substantivum participiale, cuius syllaba finalis

-enð plerumque in -unȝ mutatum legimus; ut sit pro landbuunȝ accipiendum: quæ quidem commutatio iam eo usque progressa est, ut ipsa participia per hos trecentos annos in -ing exeant. Fœminini autem generis est, ut sunt illa in -unȝ substantiva desinentia. Cultus, biggenð; Ælfric Gram. p. 15. vs. 18. Antimoleime Brixonte, cæteraque nomina eiusmodi apud Stephanum Byzantinum non reperiuntur.

III. Spilce mon þerð expectare poteras: quod tamen non legebam.

VIII. Quæ Plinius, vii. 16, dixit de hominibus binum cubitorum, quos Conopas appellat huc vix trahenda. "Cynopæne aut Sciapodes," vol. V. p. 24. "Cynopennæ aliqui vel Sciapodes," V. 140, in edd. Tertulliani. Cynopendices, Iulius Valerius, p. 184.

IX. Mæl mensura. Cf. Islandicum Mál: hæc significatio autem ex altera antiquiore *pars* profecta videtur: cf. Lat. Malleus, **ΜΑΛΥΓΑΝ**, pieceMeal, etc.

X. Confer Herodoti narrationem. Quamvis sit Maph pro †maph masculini, est tamen mýpe femininum, et pro *femella* usurpatum. Genesis, xxxii. 15. ζεγæλαð *alligant, colligant.* ζεγæταν *convasare, consarcinare, a þæt, vas.*

XI. Fallic *pulcer*: cf. Islandicum Fallegr, Latinum Pulcer. Non recensetur Archeboleta inter nomina duodeviginti, quæ Nilo annumerat Partheyus in Indice Geographico. Sed tamen Copticum videtur; ἐβολοϋτε saltem *præ* significat: et ἀρχωος *aquarius.*

XIII. Onðryȝ *terribilis.* MS. V. onðryȝne *terribilis* Lye. ze-mona, *iubata.*

XVI. Aulus Gellius legerat "quosdam etiam esse nullis cervicibus, oculos in humeris habentes." (Lib. IX. iv. 9.) Ktesias hoc narraverat. (Plinius, vii. 2.)

XXI. Fphtepe *hariolus.* Cf. fphtunȝ *hariolatio*, et Latine "divine" pro "divini," 'divinatores.' Imago subiecta virum exhibet promissa cæsarie comatum.

XXII. Onesikritos hæc tradiderat (Strabo, xv. 57) Apæyτme: præpositio cum substantivo coaluit. Pæyτm vi sua *incrementum* significat; derivatur a verbo quod Latine dicitur Vigere, Anglice cum sibilatione Pacjan, cuius radicem credimus Kvikv- Islandorum, Quick nostrum. Frequentant autem Teutonicæ linguæ sibilationis id genus, quod in **ST** exit: **ΛΙΣΤΑΝ** *vereri* ex

ΛΓΛΝ *pavere* pendet; ut cadat suspicio, quæ vocem hanc esse ex Latinitate mutuatam voluit; “Æstimare” potius est Teutonicum: **ƒKΛISTHBN** ex deperdito †Fraistan formatum est, Islandico at Freista, cuius parens erat Fragen in hodierna Germanorum dialecto conservatum. **ƒASTAN** a **ƒΛHΛN**. Finalis M in Pæȝtm participium in -mentum indicat. Quum autem ex ratione linguæ Pæȝtm *incrementum* esset, facile in *statura* atque *fructus* abiit.

XXIV. Iobeȝ, Iovis.

XXV. ȝinȝeapð *vinea* Anglice ex corruptela pro *vitis* sumitur. Hic etiam Beȝȝe pro *racemus*.

XXVII. Ne hic nos fugiat ȝ neutro genere et numero singulari, relativi sensu, antecedentibus masculinis et pluralibus. Hodierni nostri sermonis id est, atque in altero codice libelli “fente Marharete” passim usurpatum.

XXIX. ƒneā apud Kilianum quæras, quæso. “Fraey, Bellus, scitus, comptus, lepidus, venustus, pulcer, elegans, lautus.” Quod addit, “anglice Fair” id falsum est, cum sit Fair, ƒæȝeȝ. Apud Lyeum composita aliquot invenies, fortasse etiam derivata.

XXX. Eaȝtliðende ita pro ȝaȝtliðende positum est, ut litera ȝ in nostrum y abiret, quod cum potestate consonantali vocalium i et e, vim communem habet: sic eop=you. G pro I accipiendum tum ex aliis, cum e versione nominum priorum patet: ut pro Iannes et Mambres scripserit Ælfrædus Geameȝ ȝ Mambȝeȝ. (Orosius, I. vii.)

XXXI. ƒȝeȝȝulȝe. MS. T. ȝc . . ȝulle. MS. V. ƒȝeȝȝulle saltem scribendum.

XXXIII. Mankýnn ȝȝ lege Mankýnneȝ quod sensu partitivo accipiendum.

XXXV. ƒæðme ex Latinis necessarium: in eadem pagina Anglica Latinis subiecta sunt; ut pateat ex his illa conversa esse. Quod si secus esset, bene se haberet æðme.

SCA MARGARETA.

Wanleius duorum exemplarium huius passionis e bibliotheca Cottoniana mentionem fecit, unum MS. Tiberius A. xxxiii., quod hic, nunc A. iii., exhibui, alterum MS. Otho. B. xxxiii. quod non reperri. Idem aliud extare in bibliotheca Collegii Corp. Chr. Cant.

meminit, cuius initium *ƒter Drihtnes ƒporunge 7 hij æpuste.* þæt he of deaðe arar Hælanð Crigt on þam dagum hij halgan zeþporodon for hij þæra micclan leofan lufan, atque finem *Ealle hi hale 7 zefunde on heora zege ham zepænton.* 7 upef Drihtnes ænzles þidef comen. 7 þa rapla undeppenzon 7 heo on heofone rice zebrohton. 7 nu hi iſ mid Gode and mid eallum hij halzum. 7 ƒær hi puniað nu. 7 ærfe punian ſceal in ealra populða populða a butan ende. Amen. Ex his patet quod verba attinet, non posse conferri illum librum Cantabrigiensium cum hoc nostro.

Si ex scriptura codicis huiusce coniectura capienda est, non lingua corruptæ sæculum præ se fert, sed fortasse circa annum millesimum exaratus est. Neque vero grammaticam sive Ælfricanam sive Raskianam audit. Sunt omnia manifesta, pulera, accurata, optime conservata, sed dialectus non quam legere solemus. Vel passim vel ubique articulus masculini generis *Se* pro feminino *Seo* usurpabatur; non semper sed plerumque adiectivus cum articulo in —a femininum exit, aliquando in —æ; illud correctori offensæ erat, qui *Seo* posuit; hoc autem non tetigit. Corrector unus, an essent duo, dubitavi; ita tamen locutus sum, quasi duo extiterint. Hic illic aliam recensionem versare videtur alter, vide fol. 75. a. 10, fol. 73. b. 31, fol. 72. b. 16; sæpissime alia uti dialecto, vide præsertim fol. 74. a. 3. Veri simile erit non simul omnes casuum terminationes desuevisse, quod et, opinor, ipsi libri testificantur. Inter alia adiectivum *eall* mature indeclinabilem evasisse, mihi persuasum est. Sed de his disputare alienum a proposito fuit.

Vitam Scæ Margaretæ ex Actis Sanctorum exscribendam curavi, ut hic apponerem; sed parum utilitatis habitura videbatur; Anglo enim prodigiosa, mira, ornata placebant; Latinus auctor simplex humilis, inficetus. Multo propius accedit Anglica manifesto ex his nostris, vita sive passio desumpta, A.D. circa 1230, cum rhythmo atque alliteratione, scripta: cuius titulus “*Seinte Marharete þe Meiden ant Martyr,*” e prelo iam iam proditura. Quo melius autem ingenium sæculi atque ecclesiæ perspicias, hic ea proferam, quæ de diabolo Margaretam vexante in Actis Sanctorum dicta sunt, ut cum Anglicis fol. 43. b. 19 composita ostendant, quanto ornatior et iucundior sit noster historicus. “*Ecce, caput nequitie cum mille nocendi artibus, variis machinationibus atque phantasticis præstigiis illam terrificare aggressus est. Quippe in draconis specie apparens, se in diversas formas transtulit atque ex ore simul*

et naribus ignem teterrimum evomens, Dei famulam vorare nitebatur. Sancta autem Virgo istiusmodi phantasmata cernens, ad solitæ orationis arma cucurrit, signumque sanctæ crucis contra hostem depingens, his verbis auxilium deposcebat. Domine Iesu Christe tuorum militum propugnator, qui superbiam diaboli per crucis victoriam humiliasti; exurge in adiutorium mihi. Dic animæ meæ; Salus tua ego sum. Tu enim dixisti: Super aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem. Ad hanc igitur vocem antiquus coluber confusus recessit, nihilque mali contra Virginem exercere valuit." Locum suum tenuit Margareta in calendario Anglicano secus ac Thecla et Susanna: hæ autem in Missali commemorantur vel hodie.

Fol. 71. b. 6. Expectabas ȝoðe. 8. De Thecla videnda Acta Sanctorum Sept. 23: de Susanna Aug. 11. 9. Beeoðe suprascriptum on ut sit beeoðon; eodem atramento. 14. Riht; expectabas rihte; additum hie. 15. Geþpoðaðe additum ðeað for eall (*sic*) mannum; eodem atramento. 16. zehepnýrre; est ze literis minoribus intrusum. 17. zelæfþ; suprascriptum a ut esset zelæfaþ, eodem atramento. 18. Post Marȝapeta eodem atramento scriptum pær. 19. Post ȝ eodem atramento additum þone. 20. Postera manu additum o, ut feo esset: a prima manu pro feminino se ubique habitum. 22. Seo sed o ex correctione. þæpa hæþenpa, si grammaticos audis. 26. Ex correctione pæf of þifan hfe: feo eodem atramento. 28. xv. eodem atramento suprascriptum firtýne. 29. Post hufe additum to beonne, eod. atr. 32. þý; suprascriptum am ut þam esset: eod. atr. 33. Correctum heafoð, eod. atr.

Fol. 72. a. 5. Seo; sed o intrusum postea. 6. mine sed e ex manu correctoris (recentioris?). 7. Post aplearum additum forþýrþan (a vetustiore?). 8. min factum eod. atr. minna: mavisne lichoman? In minra duæ literæ ultimæ a correctore (priori?) profecta. 9. Side? 10. An corrigendus MS. ȝfparienne; an inter infinitivum et participium nihil interfuit? Vid. "Spoon and Sparrow." 11. feolde; supra est felde, eod. atr. 13. apleaypa additum eod. atr. manna. 17. Se a correctore factum Seo. 20. Se halȝa suprascr. eod. atr. o ut sit Seo. 21. Post ȝebiddæ insertum me; verbum plerumque reflexivum est. 22. mæȝþhad; had a corrigente profectum sententiæ necessarium erat. 23. Seo; o e corr. 24. hi additum ealle. 26. kapceþne ultima litera recentior. 27. MS. potius forþýrþilðe. 28. min factum minne; et þin, þine (voluit þuue?) et lichaman ab emendatore. 32. rinctreȝo cf. 72. b. 34,

74. b. 21; pro masculino habetur ut Islandicum est Tregi. 33. *spingau* additum *spýðe*; correctum *Seo*.

Fol. 72. b. 1. Ante *leohƿe* additum *ou*. 2. Post *þuf* additum *hiz*. 3. Post *þ*, *hýpe*. 7. Post *ealle*, *míð þe*. 8. Correctum *zeƿeoþ þe* *hnacode*, et *zeczýlmed*, (recentiore manu?). 9. Additum *man*. Pro *leofan* scriptum *ýpillan*; et (recentiore manu?) *adilizian*. 10. *Se* factum *Seo*. 13. Correctum *eopepne*; et 14. *minne*. Fuerat *zehýpaþ*. 15. Verba uncinulis inclusa (a recentiore?) deleta sunt. 17. Correctum (recentius?) *minney lichaman*. 18. Eod. atr. emend. *mine*. In *Seo* est *o* intrusum. 19. *fæh* additum *up*. 20. Correctum (a vetustiore?) *þunpe*. 22. A correctore *þultume* et *unzefæmedne*, et 23. *minne*. 24. *þe on þe zeleuat* in rasura scripta, alius fortasse codicis collationem et linguam mutatam indicant. *Blæða* = *blæde* nominativus est. 28. Ab emendatore (priore?) *minan þorþe*. ne þu þinef sýlþeþ ne eaƿc. 29. Ab eodem *zebide*. Cf. fol. 74. a. 14, 74. b. 12. Manningius ex Num. xxi. 7. *zebide* pro imperativo citat. Thorpius *zebide* Psalm. xlv. 13. in *zebide* mutavit: quod non iure factum: habet quidem in eodem loco Spellmannus *zebiddað*, quæ scriptura usu venit; habentque Germani Bitten, sed potius ad Mæsogothos provocandum, apud quos constanter **BIÐGAN**; Quare autem Thorpius ducem suum Raskium § 230. cf. § 226. in hac re deseruerit, dicat ipse. Cum sit imperativus Mæsogothicus **BIÐEI** (Matth. vi. 6) respondebit *Bide*, ut et respondent **BAÐ**, *Bæð*, **BEÐNM**, *Bæðon*, in preterito, **BIÐANS**, *Beden* in participio præteriti: ita apud Islandos *Biðja*, *Bað*, *Baðum*, *Beðinn*. Massmannus de terminatione secundæ personæ singularis imperativi verborum Gothicorum suspensus dubitabat, nota (?) apposita (p. 799.) Sed apparet hanc personam in verbis vocalem radice commutantibus omni terminatione carere, **ΓΛΓΓ**, **ΓΙΓ**, **ΛΕΤ**, **ΣΤΙΓΓ**, **ΥΛΙΚΠ**; in iis autem quæ in **-GAN** exeunt, **-EI** habere: et hoc Bidyan præsentis uti a ceteris temporibus alieno apud Islandos talia sunt *Biðja*, *Sitja* (cf. ad fol. 75. a. 14), *Liggja*, *þiggja*, *Fregna*, “debilia” in præsentis, “robusta” in ceteris temporibus. Etiam *minne* correctum. 31. A vetustiore(?) *þinne lichoman*. 32. Ante *zehýpaft*, ne ut videtur rasura sublatur: finalis *τ* etiam a correctore in rasura. 33. *Seo* ab emendatore (antiquiore?). 34. Correctum *minne* eodem atramento. 35. *Capcepne*, est finalis *e* ab emendatore.

Fol. 73. a. 1. Correctum *eallne hýpe*. 2. Post *handan* additum

blesian. 3. Beo sed b semirasa est et eō scriptum ut sit eom; additum et heþ inne: omnia eodem atramento. 4. A recentiore (?) ƿoplæt. 5. Correctum pro biſt eaþt; at quid profecimus? Etiam ƿrucana 7 deaðra. 7. Correctum mine et 8. hi, atque 9. zefæh þuþ an. 10. Fuisse scriptum ðone videtur, sed ða in rasura. Mox correctum appat ealle hiþe zebedu; an tanti erat? 12. Mutatum in zebuhte. 14. micelne rasura emendatum, sed hiþ non attigit, deest muð fortasse, *os eius globos ardentis spirabat*. 15. hiþ in rasura: melius erat hine: post þa additum up: correctum ſƿanglice (?). 16. Kapceþn additum e. 17. Se correctum Seo. In zebede videtur e finalis intrusa. Additum post God ælmhtī et pro þæf datum þifef. 20. þeaþþend pro substantivo þeaþþunþ accipiendum, ut eaþþoð. Vide Orient. Mirab. I. landbuend pro landbuunþ. 21. Rasura corrigebat þýfne ƿilðdeope: mox mid þam emendatum et zebæd hiþ to xp. 22. Scripserat hiþe sed duas literas erasit corrector ultimas. 23. Seo cum o intrusa. Post pophte additum inuan þæ[f] et sequitur 24. initio versus rasura cum feo pro fe. Sententia tamen non expedita; fuit fe in þæt mutandum, ut ad tacen referretur. 26. Mutatum in heo zefeh: scripserat ſƿilc ſƿa. Correctum ſittende ſƿilcne anne. 27. Leges zebundene. 28. Legendum hine. Post zebæd additum hi ut sit, quemadmodum solet, reflexivum. Si legitur him zebiddan Oros. VI. i.—p. 472. 8. ed. Th. putes him accusativum deterioris sæculi esse pro hine: accusativus certe est Homil. I. 570 bis. 576. si fides editori. 29. Ante þu eaþt supra scriptum ƿuſt quod inquietam theologiam olet. ƿrýmnyrre non turbatum, cf. fol. 74. b. 23, fol. 75. a. 9. Quod in lingua Mæsogothica respondeat est terminatio **-NASSNS**; cavendum igitur ne nimis grammaticam nostram prementes corruptelam arguamus ubi nulla fuerit: erat etiam apud Gothos masculini generis. 30. Correctum minne. 31. bloþiende sed i erasa. Correctum mine, et pro zeþeonde positum anht. Quid igitur? 34. Post zebæd additum, ut supra 28, hi: þa in þaþ (f) obscurius scriptum est mutatum.

Fol. 73. b. 2. Correctum minne, et 3. þinne bis: adýlþian ubi expectabas adýlþige. 4. tacen in tacne correctum. 5. þinne correctum, si correctio est, nec potius diversæ dialecti. 6. Seo sed o inserta. Pro þa þane a correctore: quis unquam þa pro masculino singulari accepit? Post deoþol þa additum nihil adiuvat sententiam. 8. Correctum ſƿýpan. 10. ſcennende et mid þam. 16. Seo sed o

inserta. 18. Sententia gecyþan postulabat: stat þeopen. 19. Ex hƿiendƿa fecit zehƿendƿa. Seo culƿræ, sed o est inserta. 20. Correxit axia: idem fol. 73. 2. loce non sollicitabat. 21. ealle corrector. 22. Seo sed o inserta. 24. þeop supra additum ƿe, ut fiat femininum: item aheƿe et þinne et minan. 25. Seo, o intrusa. 26. Emendatum ƿƿpan; pro þ, ƿ fe; pro an ongan, onan; pro Manegra, Manigne. 27. Pro ƿoþƿæftƿa manna, ƿoþƿæftna man. 28. min ege absque emendatione stat. 29. Emendatum minne. 30. Post soþƿæfneffe (*sic*) additum ƿeopc et si recte capio emendatum Ic hine (?) ableonde ƿƿam hepa zeraþan. 31. Pro snýttro substitutum zefælþe. 33. Cum per fýngian auctorem suum verteret, lapsus est; melius interpres recentior in "Seinte Marharete," ilke bigon to zeien ant to zuren. 35. Corrigendum erat tobpecene sed hoc prætermissum; ut plurima alia.

Fol. 74. a. 2. Verba ab ƿ ad zebiþ linea notata sunt, credo, quia sensum idoneum non præbent. 3. Se supra additum o. Saga mutatum in ƿezc; cende in zecende. Recensio hæc est potius quam, si quando peccatum erat, emendatio. Se factum Seo idque ægre. 7. fecga in feczæ mutatum. 10. ƿe in ƿeo conversum: post þone additum ƿælþeopan. 11. zehet, sed ze sublatum. 13. tacen additum e. 14. Hac vice zebið þe a prima profectum est manu. Se factum Seo. 15. min in mine (non minne) mutatum. 16. hi, ni fallor, scriptum erat hiz sed litera per rasuram sublata et up additum. 17. fýþþan linea notatum et supra hio scriptum. nýxtan etiam eodem modo signatum. Se in Seo commutatum. 20. mine lichaman ƿ minne a correctore. 23. Post dýðen additum þa. Se relictum et Ðrihten. 25. þif; ut videtur, þifne scripserat. 26. bæþe ab emendatore. unafƿringende linea notatum; quod facillimum fuit, upafƿringendum, noluit. 27. Fuerat ealle, ni fallor, eallæ. 29. Nominativus in -neffe solœcismus non videbatur. 30. tid etiam præteritum: sed ante culƿre nimis sollicite an illatum. 34. þe supervacaneum est. 35. Ante bletfod datum ze.

Fol. 74. b. 1. Post ƿæf additum þa. 2. þuph in ƿop mutatum. 3. tid relictum sed 4. ƿƿan ƿ cildan quamvis butan sæpissime cum nominativo construatur. 5. ƿeolða. 7. Rasura hipe correxit: pro accusativo dativus usurpabatur, ut apud nos hodie. 8. ƿealþaf stat. 9. þinne sƿeopa nu ab emendatore: qui sƿeopan cupiunt, sibi ipsis id debeant. 10. Post englum additum mid þe. 11. ape, *parce*, sed scriptum fuerat aƿze. 12. minna zaft him emendatum

et bide quoque datum; cf. fol. 72. b. 29. Se cpyllepe cf. Se cpylpa fol. 75. a. 26. Prius autem genuinum est. 13. Se præteritum 14. heoſenan illatum. 15. Scriptum fuerat minne bena: rasura subventum. 16. hīpa mutatum in hīpe, unde quid profecit? 18. zefpīnge emendatum, id est, zefpīnce: in hpylcne duæ literæ ultimæ rasura deletæ, et hpylcan emendatum. 19. Pro ſe, ſeo alter. 20. Sententia postulabat miner. 21. tīntpezan emendatum. 22. næpndeþ (intellige nædeþ) hoc modo emendatum mai...a (maciaþ?). 24. Post bīdde dpuhten additum. 25. mine þropunze emendavit. 30. zecyþe ab emendatore et additum hīf bene post dpuhten. 31. þunpe in rasura, ubi, ni fallor, steterat þunpode. Post ʒ additum an. 32. zemýndest emendatum.

Fol. 75. a. 1. englaf maluit alter. 2. dpuhtene correxit. 5. ahpīneþ; a videtur inferta: þīne emendatum, ut et in 7. ubi etiam zenealæcþ. 8. Post se rasura in qua fuerat scriptum miclan̄ aut miclum. 10. Verba ʒ næniz ad fæmnan ʒ linea subducta damnata: quod theologiæ, puto, erat. 11. þinne emendatum: teapum azotenneffe Hebraicum potius quam Anglicum: corrigas sis teapa. 14. ʒīte ab emendatore: Site datur (Marc. xii. 36) sed rationi linguæ (vid. ad fol. 72. b. 29) convenientius Sit, quod et Mæsogothica habent eodem loco. 19. Pro se correxit þuj; debuerat þu. Dedit quoque zepuldradeft et zepurþadeft. Id grammaticam spectat: cf. præteritum verbi apud Raskium pp. 71, 82, ed. Th. Nec tamen dubitari potest quin antiquior forma secundæ personæ in -sti exierit, ut Latinum Vidisti; quod fere integrum conservatum apud nos ipsos vel hodie; ut "Thou knewest not," atque in verbis, quæ vocalem radicis mutant, apud Mæsogothos (Massmann. p. 801), æque ac aliis. 20. ʒīxaþ emendatum. ʒ zebed in þam zebede mutatum; ærceþ quidem cum dativo construi accepimus; sed **ΛΕΛΚ**, et Isl. Eptir accusativum etiam admittunt. 21. In hīpe duæ ultimæ erasæ dant literæ hī. Grammatici illud damnari sunt; an igitur sunt Acc. Dat. me, þe, uʒ, eoʒ corruptelæ nomine arguenda? Omnes ubique linguæ ab exemplari vetustissimo defecere. In ahpæpde h erasa est; etiam Vlphilas **KAISGAN** scripsit. Post zemum nu additum. 22. Pro zecpelle, oʒyleh me, quod, ut alia, recensionem indicat. 23. Post zearp prætulit ʒ he cþ. ne zedeme ic þæt. In haliz zodebef fæmne nihil videbatur molesti. 24. Seo corrector. 28. ʒpupde idem. 29. Post þuseud additum manega. 35. Pro ponn maluit pann.

Fol. 75. b. 1. onþunon correxit, relicto priore *ge*. 3. *geþunþe* maluit, et 4. *beo*. 5. Pro *he* aliud quid erat scriptum, credo *hit*. 6. *hþa* mutatum in *heo*. 7. *appitane*. 8. *hi* fuerat *hit*; *fcþun* in *fcþune* mutatum, etsi on sæpissime cum accusativo construitur; þ in þe. 9. Pro *hit*, *hio*; pro *siþ*, *zodef*. *Siðefull mann Vir moratus* occ. Homil. I. 596. vs. 31. Cf. Islandicum *Siðaðr*. 14. In Actis Sanctorum etc. Iul. 20. 15. Pro *þesaf* *ouþrýrþað* posuit alter *beon bliðe*. Nonne diversa fuit dialectus? 16. *hþe* emendatum in *hine*, *gemunðoþ* mutatum in *gemunðyt* a recentiore, ut videtur. Idem 17. *zefihþe* maluit.

DE GENERATIONE HOMINVM.

Versionem, ut dicunt, vel potius eadem sæculi recentioris lingua reperire licet in "Popular Treatises on Science," London, 1841, p. 138, line 38.

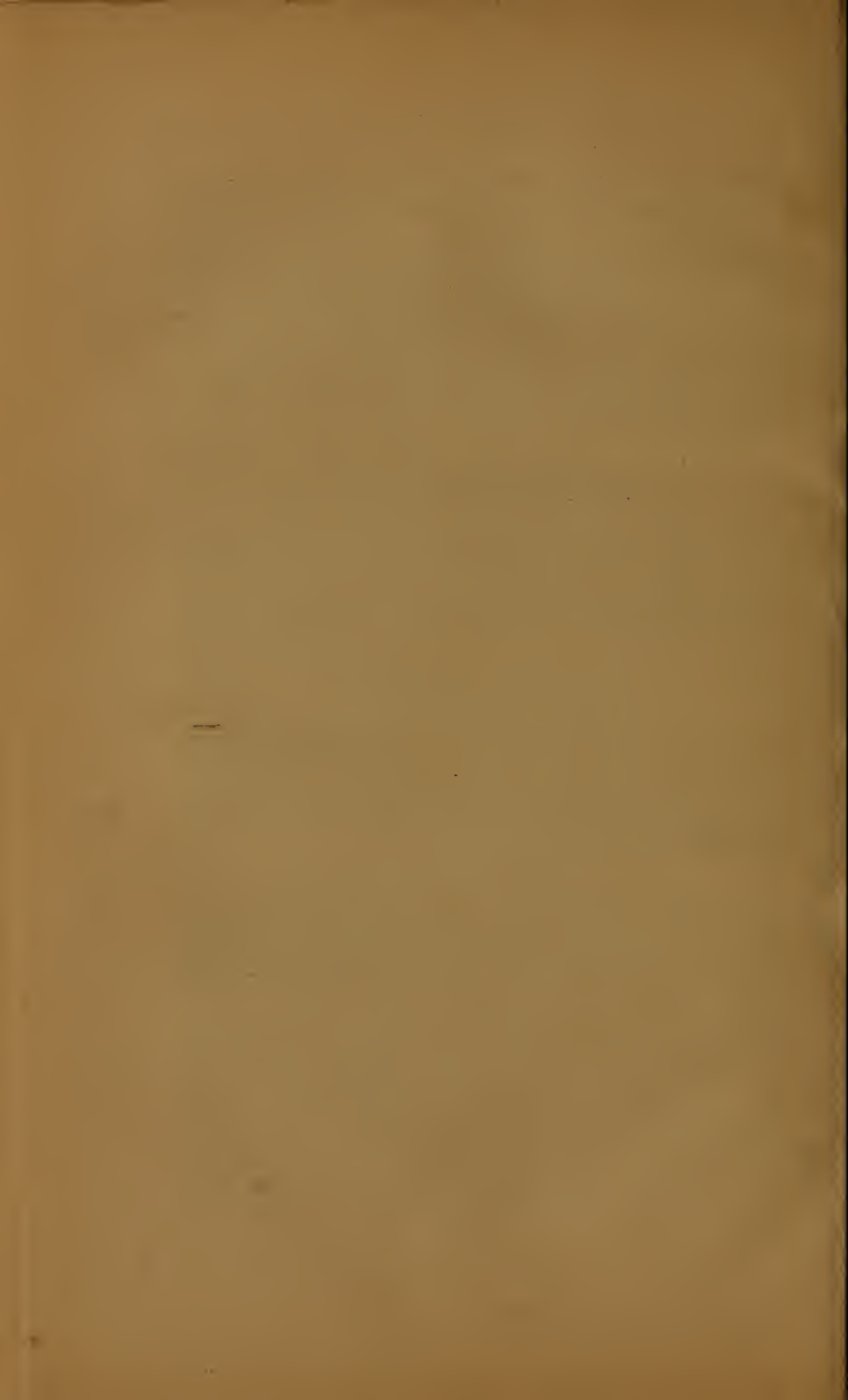
Vs. 6. lege *rcýrþran*. V. 8. lege *zþeapað*. V. 14. *uþam*, ita MS.

MAMBRES MAGICVS.

Mambres II. Timoth. iii. 8. lectio est plurimarum versionum Italicarum, Vlphilæ, patrumque.

Vs. 2. *heaz* hic pro *veneficus*, *magicus* sumendus; nostrum *HAG*. V. 7. *rlcepa*? *rlæpa*? MS. Est autem nostrum *SLY*, Islandicum *Slægr*, Germanicum *Schlau*.

In his tribus ultimis formam servavi literarum: in "Orientis Mirabilia" non licuit, cum duobus codicibus uterer; in "Epistola Alexandri" idem vellem factum, sed sero commode fieri posse rescivi.

SPOON AND SPARROW;

OR,

ENGLISH ROOTS IN THE GREEK, LATIN, AND HEBREW :

BEING

A CONSIDERATION OF THE AFFINITIES OF THE OLD ENGLISH,
ANGLO-SAXON, OR TEUTONIC PORTION OF OUR TONGUE TO THE LATIN
AND GREEK ; WITH A FEW PAGES ON THE RELATION OF
THE HEBREW TO THE EUROPEAN LANGUAGES.

BY THE

REV. OSWALD COCKAYNE, M.A.,
FORMERLY OF ST. JOHN'S COLLEGE, CAMBRIDGE.

PARKER, SON, AND BOURN.

By the same Author.

In the Press,

SEINTE MARHARETE þE MEIDEN ANT MARTYR.

In Alliterative Rhythm and Old English of about 1200 :
from the skin-books.

WITH

SEINTE MARGARETE.

A Poem in Riming English of the fourteenth century : from the
Harleian Collection, hitherto unpublished.

WITH REMARKS AND ILLUSTRATIONS.

JOHN RUSSELL SMITH, SOHO SQUARE.

By the same Author.

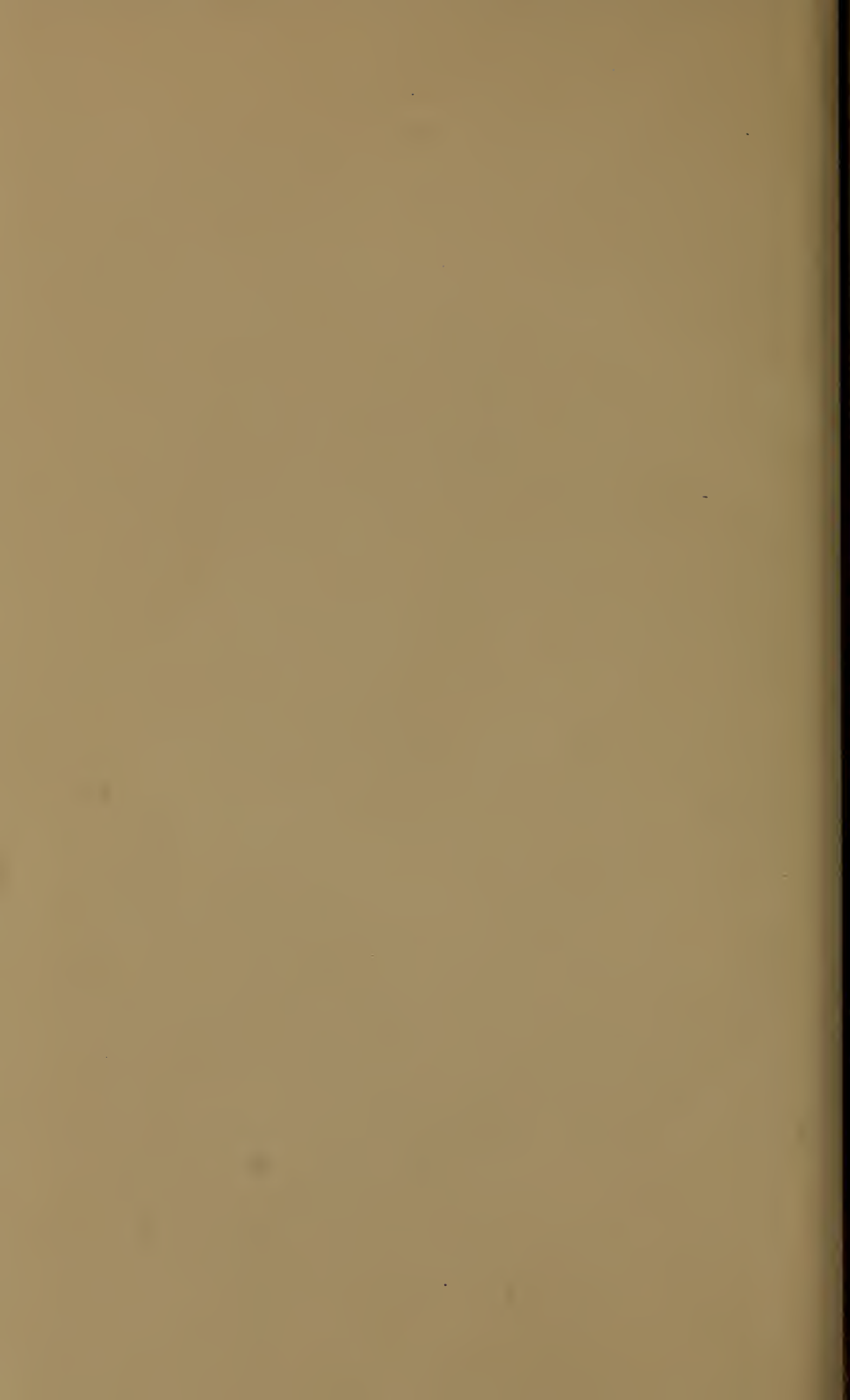
A GREEK SYNTAX.

WITH EXAMPLES SUITED TO MEMORY.

Price 3s. 6d.

PARKER, SON, AND BOURN.

Decidified using the Bookkeeper process
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: Feb. 2009

Preservation Technologies

A WORLD LEADER IN COLLECTIONS PRESERVATION
111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

LIBRARY OF CONGRESS

0 009 251 486 9

